

Strategie Policie ČR v boji proti extremismu

Bc. Michal Žárský, DiS.

Diplomová práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michal ŽÁRSKÝ, DiS.**
Osobní číslo: **H090128**
Studijní program: **N 7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Strategie Policie ČR v boji proti extremismu**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení pojmů a teoretických východisek z oblasti policejní práce na úseku extremismu, rozdělení forem extremismu a jeho specifik.

Příprava metodiky výzkumné části.

Realizace reaktivního akčního výzkumu zaměřeného na metody a strategie Policie ČR na úseku extremismu. Účast na rizikové akci s prvotním plánováním, následnou akcí s pozorováním a konečnou reflexí.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

CHARVÁT, J. Současný politický extremismus a radikalismus. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.

CHMELÍK, J. Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7.

CHMELÍK, J. Symbolika extremistických hnutí. Praha: Trivis, 2000. ISBN 80-86244-14-8.

CHRÁSKA, M. Základy výzkumu v pedagogice. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 80-7067-798-8.

MAREŠ, M. Pravicový extremismus a radikalismus v ČR. Brno: Barrister & Principal, 2003. ISBN 80-86598-45-4.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Milan Smola**

Datum zadání diplomové práce: **21. ledna 2011**

Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2011**

Ve Zlíně dne 21. ledna 2011

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné;
- na diplomové práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 29.4.2011

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

²⁾ Vysoká škola nevydělává zveřejňuje závěrečné, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Dizertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odezvané uchazečem k obhajobě musí být idž nejméně pát pracovních dní před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisk, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odezváním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3;

(3) *Do práva autorského také nezahrnuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, uděle-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní díla).*

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní díla;

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odjírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat náhrady chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíží k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Diplomová práce pojednává o problematice extremismu z pohledu příslušníků policie. V teoretické části jsou nejprve v kapitolách popsány jednotlivé formy extremismu a strategie Policie ČR v boji proti extremismu. Praktická část práce obsahuje smíšený výzkum složený ze tří částí. Cílem výzkumu bylo zjistit, jak policisté vnímají problematiku extremismu a zda je policie s využitím současných strategií schopna čelit projevům extremismu v ČR.

Klíčová slova: extremismus, policie, strategie, pravicový extremismus, levicový extremismus, rasismus, xenofobie, skinheads.

ABSTRACT

This thesis is dealing with issues of extremism in view of police members. In theoretical part the main forms of extremism and strategie of czech police in fight against extremism are described. The practical part of thesis contains of assorted research composed of three parts. The main purpose of research is to find out how the policemen perceives the extremism themselves and if the policie is able to deal with acts of extremism with its actual strategies.

Keywords: extremism, police, strategies, right-wing extermism, left-wing extremism, racism, xenophobia, skinheads.

Poděkování:

Na tomto místě chci vyslovit poděkování Mgr. Milanu Smolovi za vedení této diplomové práce a jeho cenné rady a podněty.

Rovněž chci poděkovat kpt. Ing. Rostislavu Chobolovi za poskytnutí materiálů pro potřebu zpracování práce a policistům územního odboru Nový Jičín za jejich spolupráci a ochotu účastnit se výzkumu.

V neposlední řadě patří poděkování mé manželce a dětem za jejich trpělivost, toleranci a podporu.

Motto:

„Láska k národu vlastnímu nemusí a nemá znamenat nenávisť k národu jinému.“

Friedrich Dürrenmatt

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA A DEFINICE POJMŮ	12
1.1 ZÁKLADNÍ DEFINICE POJMŮ	12
1.2 POJEM EXTREMISMU A JEHO FORMY	12
2 PRAVICOVĚ ORIENTOVANÝ EXTREMISMUS	20
2.1 CHARAKTERISTIKA	20
2.2 ULTRAPRAVICOVÉ SUBJEKTY V ČR.....	21
2.2.1 Subkultura skinheads	25
2.2.2 Ostatní ultrapravicové subkultury	32
3 LEVICOVĚ ORIENTOVANÝ EXTREMISMUS	35
3.1 CHARAKTERISTIKA	35
3.2 ULTRALEVICOVÉ SUBJEKTY V ČR	35
3.2.1 Subkultura levicově orientovaných skinheads	38
3.2.2 Subkultura punks.....	39
3.2.3 Subkultura squatterů.....	40
3.2.4 Ostatní subkultury považované za extrémní	40
4 NÁBOŽENSKÝ EXTREMISMUS	41
4.1 CHARAKTERISTIKA	41
4.2 SMĚRY NÁBOŽENSKÉHO SEKTÁŘSTVÍ V ČR.....	44
5 TERORISMUS	47
5.1 CHARAKTERISTIKA	47
5.2 MOTIVY A FORMY TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ.....	47
6 SYMBOLIKA EXTREMISTICKÝCH Hnutí	50
6.1 CHARAKTERISTIKA A VÝZNAM	50
6.2 SYMBOLIKA PRAVICOVÉHO EXTREMISMU	51
6.3 SYMBOLIKA LEVICOVÉHO EXTREMISMU.....	53
6.4 SYMBOLIKA NÁBOŽENSKÝCH Hnutí	54
6.5 SYMBOLIKA TERORISTICKÝCH ORGANIZACÍ.....	55
7 PRÁVNÍ ASPEKTY EXTREMISMU	56
7.1 ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ NORMY K PROBLEMATICE EXTREMISMU	56
7.2 TRESTNÁ ČINNOST SPOJENÁ S EXTREMISEM	58

8	STRATEGIE PČR A PREVENCE PROTI EXTREMISMU	63
8.1	VÝVOJ STRATEGIE PROTI EXTREMISMU	63
8.2	SOUČASNÉ STRATEGIE POLICIE ČR V BOJI PROTI EXTREMISMU	65
II	PRAKTICKÁ ČÁST	70
9	CÍLE A METODY VÝZKUMU	71
9.1	CÍLE VÝZKUMU	71
9.2	METODY VÝZKUMU.....	71
9.2.1	Typy výzkumu.....	71
10	KVANTITATIVNÍ ČÁST VÝZKUMU	72
10.1	FORMULACE HYPOTÉZ	72
10.2	VÝZKUMNÝ VZOREK.....	72
10.3	DOTAZNÍK.....	72
10.4	VYHODNOCENÍ VÝZKUMU.....	73
10.5	INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT	74
10.6	OVĚŘENÍ A TEST HYPOTÉZ.....	85
11	KVALITATIVNÍ ČÁST VÝZKUMU	87
11.1	VÝZKUMNÁ OTÁZKA.....	87
11.2	METODY ZPRACOVÁNÍ DAT	87
11.3	KATEGORIE.....	87
11.3.1	Policie ČR	88
11.3.2	Společnost	89
11.3.3	Extremismus.....	91
12	AKČNÍ ČÁST VÝZKUMU	93
12.1	TYP A CÍL AKČNÍHO VÝZKUMU.....	93
12.2	PLÁNOVÁNÍ.....	93
12.3	AKCE	99
12.4	REFLEXE	101
13	SHRnutí A VYHODNOCENÍ VÝZKUMU	102
	ZÁVĚR	104
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	105
	SEZNAM TABULEK.....	108
	SEZNAM GRAFŮ	109
	SEZNAM OBRÁZKŮ	110
	SEZNAM PŘÍLOH.....	111

ÚVOD

Jako téma diplomové práce jsem zvolil „Strategie Policie ČR v boji proti extremismu“.

Jelikož pracuji jako vyšetřovatel služby kriminální policie a vyšetřování, s tématem extremismu se při své práci setkávám stále častěji. Extremismus jako jedno z palčivých témat soudobé společnosti je také médií a veřejností čím dál tím častěji skloňován ve všech pádech. Rizika, která v sobě zahrnují různé formy extremistických hnutí či organizací, začínají být svými projevy reálnou hrozbou všech demokratických uskupení po celém světě. Ne jinak je tomu i v České Republice.

S rozmachem moderních komunikačních technologií nabírají na síle i organizace a hnutí mající za cíl vnést chaos a rasovou nesnášenlivost do soudobé společnosti. Prostřednictvím internetu, telekomunikačních služeb a v neposlední řadě také s rozmachem internetových sociálních sítí je pro řídicí složky extremistických skupin snazší přilákat do svých řad stále nové a mladší členy, kteří pod záminkou boje proti bezpráví a za lepší společnost podléhají líbivému hlasu anonymního davu a svou příslušnost k dané organizaci dávají hlasitě najevo při každé příležitosti.

Diplomová práce seznamuje veřejnost s tímto tématem z pohledu Policie ČR. Je zřejmé, že posuzování a potírání všech projevů extremismu není snadným úkolem a takto motivovaná trestná činnost patří svou podstatou k těm nejzávažnějším.

V teoretické části práce je uveden popis všech známých forem extremismu, které se v současnosti nejčastěji vyskytují v České Republice, dle zažitého dělení extremismu na pravicový a levicový. Popsána je zde také symbolika a projevy extremistických hnutí, působících na našem území. Rozebrány jsou právní aspekty extremismu, práce Policie ČR v této oblasti a možnosti prevence. Teoretická část práce popisuje i další problematiku s extremismem spojenou, jako je náboženský extremismus, charakteristiku náboženských sekt, terorismus či projevy diváckého násilí.

Praktická část práce je věnována výzkumu z oblasti práce a strategie Policie ČR na úseku boje proti extremismu, kdy cílem je přinést pohled na extremismus ze strany příslušníků Policie ČR a odpověď na otázku, zda je v současné době Policie ČR schopna svými silami a prostředky za využití svých strategií, schopna efektivně čelit extremistickým skupinám a jejich vlivům na českou společnost.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA A DEFINICE POJMŮ

V úvodu práce je nutné vymezit základní pojmy související s problematikou extremismu, charakterizovat tento jev a nabídnout různé pohledy a definice. Popsané pojmy jsou nejčastěji médií a veřejností užívány. Uvedené formy extremismu budou detailně rozebrány v samostatných kapitolách.

1.1 Základní definice pojmů

Mezi základní pojmy, mající úzký vztah k extremismu patří (uvedeno v abecedním pořádku dle Chmelíka [8]):

ANARCHISMUS – politické hnutí, zdůrazňující naprostou svobodu a volnost jednotlivce a naprosté uplatňování svobodné vůle. Pro tento cíl je odmítáno vše, co těmto ideálům brání (stát, autorita, disciplína, pořádek povinnosti apod.)

ANARCHISTÉ – přívrženci myšlenkového směru charakteristického odmítáním funkcí státu, případně i samotné jeho existence. Uspořádání společnosti spatřují ve vytvoření malých svépomocných komunit, kolektivně vlastnících výrobní prostředky. Jsou známy dva základní proudy: první, kteří připouštějí násilí jako prostředek k dosažení cíle, druhí, kteří násilí odmítají. Současní anarchisté spatřují fungující společenství v odmítání konformity společnosti a v alternativním způsobu života, který je však pro ostatní obyvatele nepřijatelný.

ANTISEMITISMUS – jde o specifický projev nesnášenlivosti k židům, k sionismu, k tzv. „židovství“ – judaismu. Dobová literatura rozlišuje např. katolický antijudaismus, sociální antisemitismus, nacionalistický antisemitismus, rasový nebo biologický antisemitismus, a další.

CÍRKEV nebo náboženská společnost je zákonem č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností, vymezena jako dobrovolné sdružení osob stejné náboženské víry v organizaci s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy a obřady. Stát uznává jako církve a náboženské společnosti pouze ty, které jsou registrovány ministerstvem kultury podle uvedeného zákona. Podmínkou registrace podle zákona č. 161/1992 Sb. je, že se k církvi nebo náboženské společnosti hlásí nejméně 10.000 zletilých osob. Pokud je církev nebo náboženská společnost členem Světové rady církví, pak postačuje 500 zletilých osob.

DIVÁCKÉ NÁSILÍ – lze definovat jako hromadné agresivní chování uplatňované v souvislosti se sportovní akcí, jehož důsledkem je fyzická nebo majetková újma nebo narušení veřejného pořádku.

POLITICKÝ EXTREMISMUS – jde o extremismus, jehož odchýlení od obecně zavedených a v aktuální době přijímaných norem má podobu politického programu s výraznými prvky názorové nesnášenlivosti a odmítání kompromisních řešení. Je manifestován jako radikální až militantní odmítání politiky státu anebo ústavního pořádku, a to i za použití násilí.

NÁBOŽENSKÝ EXTREMISMUS – jde o extremistické jednání členů nebo příznivců skupin (zejména sekt), případně náboženských hnutí, ovlivněné náboženským zaměřením, které se projevuje zejména v psychické manipulaci s lidmi, psychickým násilím nebo jinou formou násilí či jiným závažnějším porušováním právního řádu či jednáním, označovaným za sociálně patologické či sociálně nežádoucí.

EXTREMISTICKÁ SKUPINA – jde o strukturovanou skupinu osob s obecně stejnou ideologií a zaměřením na tzv. politický extremismus.

FAŠISMUS (nacismus, neonacismus, neofašismus) – otevřeně militantní a nacionalistické hnutí, ideově i v praxi nahrazující parlamentní demokracii totalitní diktaturou a zaměřené proti všem demokratickým ústavním institucím a svobodám. Má mnoho odrůd, z nichž nejznámější je nacismus jako německá varianta (1920-1945). Jiná definice jej charakterizuje jako nacionálně šovinistické a rasistické hnutí spojené s totalitní formou vlády.

HNUTÍ (extremistické hnutí) – neoficiální, více či méně pevné sdružení občanů stejných nebo podobných extrémních názorů na společenské vztahy, postavení národa, člověka, náboženství ve společnosti, usilující o prosazení svých názorů a cílů, a to i za využití různých i protiprávních prostředků.

KRIMINALITA S EXTREMISTICKÝM PODTEXTEM – rozumí se protiprávní jednání páchané v souvislosti s extremismem, působením sekt nebo diváckým násilím, které naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu nebo přestupku.

NÁBOŽENSKÁ SEKTA – relativně uzavřené seskupení osob stejného náboženského smýšlení s pevně organizovanou strukturou s absolutistickými nároky na podřízenost členů, s nekritickými, dogmatickými názory a zásadami. Nebezpečnost sekty vystupuje do popře-

dí v situaci, kdy požaduje po svých členech absolutní závislost na skupině a jejich vůdcích, požaduje vzdání se vlastní identity i hmotných statků, nebo dokonce vlastního života.

NACIONALISMUS – politický směr, podle kterého vlastní „národ“ je základní společenskou jednotkou, nadřazenou nad ostatní. Politický směr, typický pro nacismus (nacionální socialismus), který byl základní ideologií Adolfa Hitlera.

POLITICKÉ HNUTÍ – u nás obecně chápáno ve významu právnické osoby, vznikající na základě zákonem stanovených podmínek, daných zákonem o sdružování v politických stranách a hnutích.

POLITICKÝ RADIKALISMUS – jde o politický extremismus s absencí prvků násilí jak v jednání, tak i v proklamacích. Jde o politické postoje, které nevedou k odstranění demokratického systému společnosti a pohybují se v rámci daného ústavního systému.

RASA – velká skupina lidí lišící se od jiné různými typickými znaky, které se týkají vzhledu, tvaru nosu, rtů, temperamentu, kultury apod.

RASISMUS – je nevědecká teorie předpokládající, že biologický a etnický původ určuje kulturní, psychickou (mentální) povahu populací, které se vzájemně dělí na „vyšší“ a „nižší“. Převzato ideologiemi, které zdůrazňují nadřazenost bílé rasy nad ostatními „méněcennými rasami“.

RASOVĚ MOTIVOVANÁ TRESTNÁ ČINNOST – může být charakterizována jako společensky nebezpečné trestní jednání, kterým pachatel verbálně, graficky nebo fyzickým násilím útočí na rasou, národností, vyznáním nebo politickým přesvědčením odlišné občany, potlačuje jejich zaručená práva a svobody pro jejich rasovou, etnickou, národnostní nebo náboženskou odlišnost nebo je jinak zastrašuje či terorizuje.

TERORISMUS – extremistický směr, jehož prostředkem je teror, využívající jako prostředek nátlaku psychické nebo fyzické násilí, výhrůžky, vydírání, vytváření strachu a dalších forem násilí. Metodami terorismu jsou únosy, vydírání, zadržování rukojmí, pirátství, sabotáže, atentáty, pumové útoky, požáry, politické vraždy, únosy dopravních prostředků apod.

XENOFOBIE – nedůvěra ke všemu cizímu, novému, charakteristické projevy odporu, nepřátelství. Nejčastějším projevem je odpor vůči občanům jiné barvy pleti, jiné národnosti, jazyka, náboženství, kultury, projevující se nepřátelstvím proti cizincům, imigrantům,

uprchlíkům apod. Jde o obecný termín užívaný pro charakterizování různých projevů extremismu.

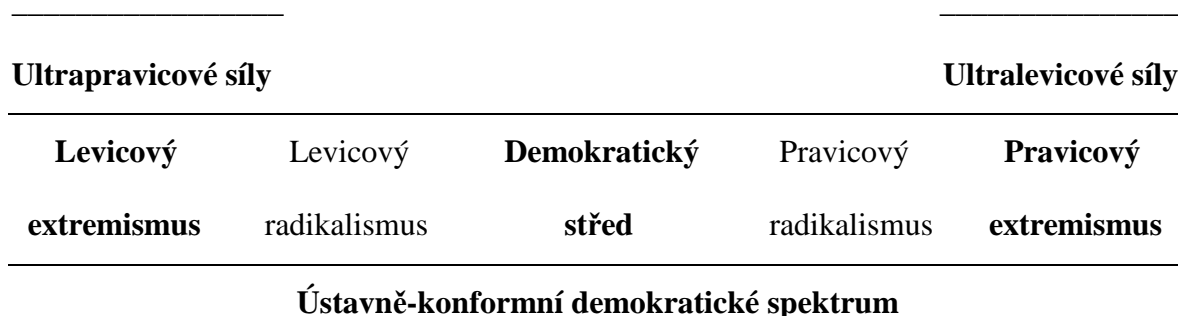
1.2 Pojem extremismu a jeho formy

Extremismus je vysoce frekventovaným pojmem ve společnosti. Lidé jím označují „ne-normální“, „neslušnou“ a „nebezpečnou“ činnost, kterou podle nich nelze v žádném případě tolerovat, zejména, je-li spojena s jejich ideovými protivníky. Vzhledem k tomu, že toleranční mez je ryze subjektivní veličina, panují mezi jednotlivými názory na extremismus rozpory. Většinou jsou tak hodnoceny velmi nápadné, nebezpečné a odpudivé činy. Málokdo však již přihlíží k podmínkám, z nichž tyto a jiné negativní jevy vycházejí. [8]

Extremismus je tedy jedna z kategorií, na jejíž definiční vymezení není v odborné praxi jednotný názor. Situaci ani nijak nezjednodušuje fakt, že se extremismus často směřuje s pojmem radikalismus a nerozlišuje se mezi nimi. [7] Extremismus lze v podstatě označit za žurnalistický a politologický, a nikoli právní pojem, který se velmi úzce prolíná i se sociologickým pohledem. Charakterizuje protisystémový postoj, je postojem krajně vyhrcované, demokratickému systému nepřátelské ideologie, postojů a názorů, které se objevují v pozadí destruktivních aktivit. Cílem a důsledkem těchto aktivit je rozpoznat a zničit demokratický systém. Na druhé straně jsou za extremistické označovány i takové aktivity, které používají k dosažení svých jinak legitimních cílů neadekvátní, zejména nezákonné nebo tzv. subverzní metody. V obecném sociologickém pohledu je extremismus chápán jako jakýkoliv výstřední nebo krajně radikální postoj a s tím související činnosti. Z bezpečnostního hlediska zahrnuje část aktivit, které cíleně nebo ve svých následcích útočí na politický systém a společenské uspořádání nebo jejichž důsledkem je závažná trestná činnost. [8]

Samotné slovo *extrém* pochází z latiny a jeho význam je „nejvzdálenější“ nebo „nejkrajnější“. Slovo *radikální* má svůj původ v latinském slově *radix*, které označuje „kořen“. Radikalismus je tedy takové jednání či řešení, které „jde ke kořenu“ a tudíž se rozhodně nejedná o ekvivalent slova extrémní.

Problematické určení hranice mezi extremismem a radikalismem můžeme vyjádřit pomocí následujícího obecného schématu [4]:

Vzhledem k faktu, že extremismus není právním pojmem, užívá Policie ČR a Ministerstvo vnitra ČR ve své koncepční činnosti tuto pracovní definici [20]:

Pojmem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Mezi tyto principy patří:

- úcta k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 Ústavy),
- svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát (čl. 1 Ústavy),
- nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy),
- svrchovanost lidu (čl. 2 Ústavy),
- volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů (čl. 5 Ústavy),
- ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy),
- svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezczizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního

a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 1, čl. 3 Listiny základních práv a svobod).

Extremistické postoje jsou způsobilé přejít v aktivity, které působí, ať již přímo nebo v dlouhodobém důsledku, destruktivně na stávající demokratický politicko - ekonomický systém, tj. snaží se nahradit demokratický systém systémem nedemokratickým (totalitním nebo autoritářským režimem, diktaturou, anarchií). Tímto typem aktivit se zabývá Bezpečnostní informační služba na základě zákona č. 153/1994 Sb., dle § 5 písm. a).

Česká bezpečnostní informační služba (BIS) používá jinou definici, a to:

Termín extremismus je v oblasti bezpečnostní problematiky používán při označování krajně vyhrocených, demokracii nepřátelských postojů a ideologií, jejich nositelů a souvisejících aktivit a jevů. S extremismem se setkáváme na pravém i levém konci politického spektra. Odtud se za určitých okolností a vhodných podmínek může šířit do celé společnosti, vyústit v násilné akce, zaměřené na destabilizaci a následné odstranění demokratického řádu.

Dle Chmelíka [8] jde při extremismu v obecném pojetí o výrazné odchýlení se od obecně uznávaných a v aktuální době přijímaných norem. V rovině sociologické lze extremismus vymezit jako souhrn určitých sociálně patologických jevů, vytvářených více či méně organizovanými skupinami osob a příznivci těchto skupin, s dominujícím odmítáním základních hodnot, norem a způsobů chování platných v aktuální společnosti. V politice je takto označován krajně radikální nebo výstřední postoj. Policie naopak extremismus definuje jako „Verbální, grafické, fyzické a jiné aktivity spojené zpravidla s vyhraněným ideologickým nebo jiným kontextem, které vyvíjejí jednotlivci nebo skupiny osob s názory výrazně vybočujícími z všeobecně uznávaných společenských norem, se zřetelnými prvky netolerance, zejména rasové. Národnostní, náboženské nebo jiné obdobné nesnášenlivosti, a které útočí proti demokratickým principům, společenskému uspořádání, životu, zdraví, majetku nebo veřejnému pořádku.“ [32]

Dá se říci, že extremismus je přímo závislý na uspořádání a stavu společnosti, v níž se projevuje. Ocitne-li se taková společnost ve stadiu, v němž značně narůstají vnitřní rozpory, je naprostá většina extrémních aktivit bezprostřední reakcí na ně. Podle některých autorů je extremismus produktem – jevem – demokratické společnosti. Po celém světě, naši zemi

nevyjímaje, existuje mnoho nejrůznějších extremistických hnutí. Často tedy bývá složité určit, kdo je extrémistou, a kdo není, protože hranice mezi extremismem a normalitou je velmi široká a nejasně formulovaná. Jako příklad lze uvést nepochopení východní filozofie nebo tamních trestů, vycházejících například z náboženství, kdy činy jednotlivců, které západní společnost odsuzuje a trestá, jsou na pozadí jiné kultury a zvyklostí v těchto zemích tolerovány nebo dokonce vyžadovány. V běžné mluvě se slovem extremistu, označuje člověk zastávající politické názory, které jsou v dané společnosti neakceptovatelné.

Je-li za extremistu označen člověk, který podle svého názoru vykonává vysoce záslužnou činnost, obvykle se pohoršuje. Rovněž se jej dotýká, že je staven naroveň svým stejně označovaným nepřítelům. Tyto postoje, často přijímané i sympatizující veřejností, vycházejí z odlišného obsahového hodnocení jednotlivých extremistických aktivit, které v zásadě lze rozdělit do tří skupin.

První usilující o realizaci vysoce ušlechtilých a humánních ideálů, ale způsobem, který v menší či větší míře narušuje zákon (např. militantní ekologové a ochránci zvířat, odpůrci potratů, z nichž někteří v zahraničí vraždí nemocniční personál). Prosazují tedy humánní hodnoty nežádoucím způsobem.

Příslušníci **druhé** skupiny se pokoušejí prosadit své představy o fungování společnosti, které odporují obecným normám morálky a humanity, způsobem, které jim umožňuje platný právní řád (např. volební vítězství NSDAP v roce 1933), tedy pokoušejí se „slušným“ způsobem prosadit „neslušné“ cíle.

Příslušníci náležící do **třetí** skupiny se snaží o realizaci svých nelidských a protizákonných idejí protizákonnými a nelidskými způsoby (např. teroristé apod.). Naprostá většina občanů uznává, že příslušníky třetí skupiny lze oprávněně nazvat extremisty. Co se týče předchozích dvou skupin, zejména té první, často panují rozpory. I když obhájci první skupiny přiznávají, že porušují zákon, domnívají se, že jejich činnost extremistická není. Aktivisté, kteří se pohybují „na hraně“ zákona a jejichž cíle jsou (i když s výhradami) přijatelné, se proto v některých zemích nazývají jako **radikálové**. To umožňuje odlišit jejich činnost od skupin s naprosto protispolečenským zaměřením. [7]

Politický extremismus je pak obvykle v odborné literatuře členěn na „pravicový a levicový“. Základní ideologie obou je však podobná, tj. odmítání demokratického právního státu,

vyznávání ideologie nerovnosti určitých individuů nebo skupin. Pravicoví extrémisté pak požadují autoritářský stát, za nejvyšší hodnotu považují národ a rasu, vyznávají podřízení jednotlivce národnímu lidovému společenství, vedenému „vůdcem“.

Rozdělení extremismu na pravicový a levicový není zcela přesné a jde spíše o pomocné hledisko, které se poprvé objevilo ve zprávách ministerstva vnitra pro vládu ČR. Jde o pomocné hledisko, které je užíváno doposud, byť extremistická scéna za tu dobu doznala podstatných změn a obě takto chápané extremistické scény se velmi úzce prolínají.

V podstatě lze říci, že **pravicově orientovaný extremismus** je prezentovaný neonacistickými, fašisticky a nacionalisticky orientovanými skupinami.

Levicově orientovaný extremismus je reprezentovaný zejména anarcho-autonomními skupinami, nebolševickými a nacionalistickými skupinami a organizacemi.

2 PRAVICOVĚ ORIENTOVANÝ EXTREMISMUS

2.1 Charakteristika

Jak již bylo částečně uvedeno výše, pravicový extremismus popírá rovnosti lidí jako duchovní základ demokratického ústavního státu. Projevuje se jednostranným vyšším hodnocením vlastního „etnika“, „rasy“ či „národa“ (entocentrismus, rasismus, vyhraněný nacionalismus) a ve snižování skupin, které jsou „jiného druhu“ nebo „cizí“ (xenofobie, antisemitismus, nenávisť vůči všem cizincům, u nás hlavně vůči Romům). Na místo principu stejných práv pro všechny by měl nastoupit systém, který institucionalizuje fundamentální nerovnost lidí, vycházející z původu, národní, etnické nebo rasové příslušnosti nebo výkonu.

Soudobí pravicoví extremisté nemají ucelenou ideologii, která by byla z hlediska konsistentnosti srovnatelná s fašismem či nacismem. Většina ideových koncepcí dnešních pravicových extremistů vychází z nacionalistického a rasistického základu. Jejich podstatou je představa, že příslušnost k národu nebo rase určuje hodnotu a kvalitu člověka. Z této představy potom mají vycházet i lidská a občanská práva, a proto společnost má být budována na principu monokulturnosti. Kromě toho pravicoví extremisté propagují autoritativní politický systém, v němž splývá stát a etnicky homogenní národ v přirozenou entitu, jejíž vůli vyjadřuje politická elita či charismatický vůdce. Autorita politického vedení je nezpochybnitelná, neboť výkon moci provádí intuitivně, na základě potřeb přirozené entity. V takovémto řádu jsou kontrolní mechanismy výkonu státní moci zbytečné, a proto se jeví zbytečné i volby (jako prostředek vyjádření zájmů občanů), ale i konkurenční úloha politické opozice. [5]

Objevují se snahy zbavit tehdejší nacionálně socialistický systém jeho morální viny, a proto pravicoví extremisté stále častěji idealizují nacionální socialismus a relativizují jeho vinu na rozpoutání války. Dále popírají nebo relativizují vyhlazování Židů v plynových komorách a rasistický účel koncentračních táborů. V tomto směru je tzv. „osvětimská lež“ nejenom součástí „moderního“ antisemitismu, ale zároveň je označována za revisionismus, který se stal důležitým východiskem dnešních neonacistů. Někteří odborníci však tento termín odmítají, protože v historii je pod revisionismem chápán zpětný pohled na určité fenomény na základě nových poznatků. A jelikož ultrpravicový revisionismus zájem o

historii pouze předstírá, protože mu jde o negaci nacistických zločinů za politickým účelem, jsou tyto snahy označovány za „negacionismus“.

Pravicoví extremisté dnes často využívají i **politický populismus** jakožto metody k oslovení a mobilizaci lidí a v konečném důsledku způsob, jak získat veřejnou podporu a politickou moc. Jedná se o využívání aktuálních nálad a předsudků, přičemž nálady obyvatelstva jsou demagogicky prezentovány a využívány proti „vládnoucím stranám“ podle vzoru: „my tady dole – oni tam nahoře“. Jsou nabízena jednoduchá řešení složitých problémů, jako je návrat do starého fungujícího národního státu nebo odstranění soukromého podnikání. Politický populismus nelze ideologicky zařadit, neboť žije z obrazů přátel a nepřátel, jimiž jsou cizinci, menšiny, „establishment“ nebo kapitalisté, a využívá ho jak ultrapravice, tak ultralevice. Zpravidla ultrapravicový populismus argumentuje tím, že vyřešením otázky přistěhovalců a azylantů mohou být vyřešeny naše problémy, od hospodářské po sociální politiku, od ochrany životního prostředí po dopravní politiku a vnitřní bezpečnost. [5]

2.2 Ultrapravicové subjekty v ČR

V České republice jsou obdobně jako v jiných zemích parlamentní demokracie nejvýznamnějšími aktéry veřejného života politické strany (stejnou právní pozici mají i politická hnutí). Pozornost mnoha pravicových extremistů a radikálů se soustřeďuje na to, aby se na základě volebních výsledků dostali do Parlamentu a mohli z této pozice ovlivňovat politické dění v našem státě. Záměrně je použit termín ultrapravice, neboť v sobě zahrnuje jak politické pravicové extremisty, tak politické pravicové radikály. [5]

V celkovém výčtu a charakteristice jsou zahrnuta pouze ty strany a hnutí ultrapravice, vzniknuvší či působící po listopadu 1989, které jsou nejvýznamnějšími subjekty, mají největší členské základny nebo jsou svými projevy „nejhlasitější“ nebo se o ně nejvíce zajímají média. V současné době je jediným aktivně a veřejně činným politickým subjektem, označovaným za extrémní Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS).

- **Sdružení pro Republiku – Republikánská strana Československa a Republikáni Miroslava Sládka**

Z hlediska stranicko-politického systému jako celku byla v polistopadovém období nejvýznamnějším reprezentantem ultrapravice strana Sdružení pro Republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ). Její vliv je v současnosti minimální. [15]

- **Radikální republikánská strana, Strana republikánské a národně demokratické jednoty, Strana republikánské jednoty, Vlastenecká republikánská strana, Národně sociální blok a Pravá alternativa**

V letech 2001-2002 tehdejší Vlastenecká republikánská strana navázala spolupráci s některými dalšími ultrapravicovými organizacemi, a dokázala jejich členstvo integrovat v míře, která v historii roztržité české ultrapravice po roce 1989 má určitou dobu snad pouze v počátečních fázích existence SPR-RSČ. Počátkem roku 2002 však uvnitř strany došlo k vnitřním sporům a následné dezintegraci a poklesu vlivu i v rámci pravicově extremistického a radikálního spektra. [15]

- **Republikáni**

Při jejich zrodu v roce 1992 byl předsedou strany Jan Vik, který počátkem roku 2003 odešel z politiky, a tím byla činnost strany výrazně utlumena. Podle programových cílů Republikáni usilovali o ustavení občanské společnosti, v níž je stát se všemi institucemi pouze prostředkem a jen jednou z forem uskutečňování společných zájmů občanů. Před parlamentními volbami v roce 2002 slíbili Republikáni zrušení senátu, snížení poslanců na 150, prodloužení mateřské dovolené a odmítli vstup do Evropské unie. Stanovy této strany jsou velmi podobné stanovám SPR-RSČ. [15]

- **Národně demokratická strana (NDS)**

Význam NDS v polistopadovém období je mnohem menší než význam stejnojmenné strany za první republiky, na jejíž tradici NDS navazuje. To je patrné z programu strany, který je výrazně orientován na nacionalismus. Ovšem nelze na základě dosavadní politické činnosti tuto stranu označit za extrémní, ale její nacionalistická rétorika, útoky proti etablovaným silám a výběr politických partnerů umožňují tuto stranu označit za pravicově radikální. [15]

- **Národní sjednocení**

Snaha přihlásit se alespoň názvem k nejznámějšímu, byť nepřilíš úspěšnému, ultrapravicovému uskupení z období první republiky, byla v polistopadovém období spojena především z aktivitami osob z občanského sdružení Vlastenecká fronta. [15] Podle svých materiálů strana odmítá členství ČR v NATO, ostře se staví proti drogám a kriminalitě (je pro znovuzavedení trestu smrti), odmítá interrupce ze sociálních důvodů a je silně antikomunistická (požaduje zákaz KSČM). O Národním sjednocení lze bez problému hovořit jako o ultranacionalistické straně.

- **Národní strana**

Její zařazení mezi ultrapravicové subjekty je sporné. Tato strana prosazuje prvky „přímé demokracie“ a požaduje zastavení výprodeje českého majetku do zahraničí. Hlásí se k důsledné obhajobě české národní identity, prosazuje tvrdou protiimigrační politiku (včetně zpřísnění podmínek v uprchlických táborech) a politiku proti kriminalitě (obnovení trestu smrti, odmítnutí humanizace vězeňství, zákaz veřejné prostituce). Národní strana je proti jakémukoliv zvýhodňování etnických menšin, tj. proti pozitivní diskriminaci. Požaduje vystoupení z NATO, je proti členství v EU v dnešní podobě a prosazuje Evropu národních států. [5] Zřejmě se bude nadále snažit udržovat důsledně demokratický kurs, byť s některými radikálně pravicovými požadavky. V současné době ji tedy lze označit spíše za euroskeptickou radikálně pravicovou stranu nikoli za extremistickou [15].

- **Dělnická strana (DS)**

Dělnická strana (DS) byla radikální, česká krajně pravicová nacionalistická národně-socialistická politická strana vzniklá v lednu 2003 a rozpuštěná 17. února 2010 rozhodnutím Nejvyššího správního soudu. Od roku 2006 Dělnická strana začala propojovat své aktivity s aktivitami Národního odporu, potažmo Autonomních nacionalistů a navázala kontakty s německou neonacistickou politickou stranou NPD (Národně demokratickou stranou Německa). Ve spolupráci s nacionalistickými subjekty uspořádala řadu demonstrací proti komunismu, drogám, pozitivní diskriminaci, NATO atd. Po účasti členů DS na březnové demonstraci hnutí Národní korporativismus média upozornila na podobnost propagačních plakátů DS s materiály německé NSDAP. Na začátku února 2008 byly založeny *Ochranné sbory*, které mají dohlížet a organizovat stranické akce. Dělnická strana patřila k neaktivnějším subjektům na krajní pravici a ostře vystupovala proti Romům. Své mítinky a po-

chody často pořádala v místech, kde žije romská komunita. Předsedou Dělnické strany byl Tomáš Vandas. V současné době má zrušená strana svou nástupkyni, kterou je již zmiňovaná Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS). [27]

- **Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS)**

Dělnická strana sociální spravedlnosti je česká neparlamentní krajně pravicová politická strana, která vznikla 21. ledna 2004, jako alternativa DS, která byla následně rozpuštěna, tak, jak je výše uvedeno. Jedná se tedy o nástupnickou stranu DS, do které přešla většina radikálů a jejich voličů. Stejně tak mládežnická organizace Dělnická mládež. Předsedou strany je Tomáš Vandas. V současnosti se jedná o nejaktivnější ultrapravicový politický subjekt působící v ČR. Strana se již pod tímto svým názvem účastnila voleb do poslanecké sněmovny a komunálních voleb do obecních zastupitelstev v roce 2010, kdy ve volbách do PS získala celkově 1,14% hlasů a komunálních volbách do obecních zastupitelstev pak 0,22% hlasů. Nejčerstvějším počinem a mediálně sledovanou událostí bylo shromáždění DSSS pořádané v Novém Bydžově (12.3.2011).

V České republice jsou obdobně jako v jiných zemích parlamentní demokracie nejvýznamnějšími aktéry veřejného života politické strany (stejnou právní pozici mají i politická hnutí). Pozornost mnoha pravicových extremistů a radikálů se soustřeďuje na to, aby se na základě volebních výsledků dostali do Parlamentu a mohli z této pozice ovlivňovat politické dění v našem státě. Záměrně je použit termín ultrapravice, neboť v sobě zahrnuje jak politické pravicové extremisty, tak politické pravicové radikály. [5]

V celkovém výčtu a charakteristice jsou zahrnuta pouze ty strany a hnutí ultrapravice, vzniknuvší či působící po listopadu 1989, které jsou z mého pohledu nejvýznamnějšími subjekty, mají největší členské základny nebo jsou svými projevy „nejhlasitější“ nebo se o ně nejvíce zajímají média. [28]

- **Autonomní nacionalisté (AN)**

Tato organizace, která vznikla začátkem roku 2007 v Středočeském kraji je radikální nacionalistickou organizací, která vychází z principu autonomních buněk a tzv. odporu bez vůdce. Tato organizace má několik krajských buněk, které spolu spolupracují, ale každá vyvíjí samostatnou aktivitu. Autonomní nacionalisté se prezentují prostřednictvím internetových stránek, propagačních materiálů a demonstrací či pietních aktů. Odmítají pozitivní diskriminaci, protěžování menšin, nadnárodní a bezohledný kapitalismus, komunismus ve

všech jeho podobách, masovou imigraci civilizačně nepřizpůsobivého obyvatelstva, multi-kulturní ideologii, drogy, amerikanizaci české kultury a politiku USA vůbec, byrokratický diktát EU a vojenský pakt NATO, atd. Požadují silný národní a nezávislý stát, zastavení nahrazování českého obyvatelstva imigranty, ochranu přírody, zastavení jejího bezohledného drancování, svobodu slova a projevu, svobodu vědeckého bádání. Autonomní nacionalisté se začali více angažovat v politice když začali vstupovat do Dělnické strany. Spousta Autonomních nacionalistů kandidovalo za Dělnickou stranu ve volbách. V rámci AN vznikají stále nové lokální skupiny. Nelze vyloučit, že se Autonomní nacionalisté stanou převládající strukturou neregistrované části neonacistické scény a nahradí tak Národní odpor, který má svůj vrchol již pravděpodobně za sebou. [19]

- **Ostatní ultrapravicové subjekty**

Řada ultrapravicových aktivistů se v polistopadovém období rozhodla prosazovat své požadavky a cíle nikoliv prostřednictvím voleb, ale jiným veřejným způsobem, např. seskupováním ideově blízkých jedinců, pořádáním řádně ohlášených demonstrací, letákovými akcemi, vydáváním publikací, provozem internetových stránek a blogů s danou tematikou, apod. Za tímto účelem byly vytvořeny organizace, označované jako ultrapravicové zájmové skupiny. Většinou jsou tyto organizace registrovány jako občanská sdružení, některé jsou však oficiálně neregistrované. Některé zájmové skupiny jsou pak úzce spjaty a propojeny s činností ultrapravicových politických stran, např. Republikánská mládež, Dělnická mládež apod. Z hlediska jejich velkého počtu a jejich omezeného společensko-politického vlivu zde uvádím jen názvy těch nejvýznamnějších: Vlastenecká fronta (VF), Klub Františka Ferdinanda d'Este, Řád Českého lva, Národní aliance (NA), České národní hnutí mládeže (ČNHM), Národní obec vlastenecká (NOV), Obrana národa (ON), Národní myšlenka (NM), Akce Národní Obnovy (ANO), Národně demokratické hnutí (NDH), Vlastenecký klub (VK), Bohemian Patriot (BP), Vlajka.

2.2.1 Subkultura Skinheads

V České republice lze o několika subkulturách, respektive o jejich částech konstatovat, že jsou nositelkami pravicově extremistických postojů a ve výjimečných případech i propracovanějších politických koncepcí, popřípadě jejich příslušníci vyjadřují alespoň povrchně

odůvodněné sympatie k historickým formám či metodám ultrapravice. Zpravidla však konzistentnější ideologické zázemí nemají. Takovou subkulturou jsou i skinheads, zejména jejich ultrapravicová část, která byla hlavně v devadesátých letech důležitou součástí pravicového extremismu v ČR. Představovala jeho otevřenou násilnickou složku a vytvořila předpoklady pro vznik a existenci zájmových skupin i militantních organizací. Je třeba poznamenat, že významné subkultury s ultrapravicovými prvky, které existují v ČR nevyznikly na českém území, ale objevily se zde až po určitém vývoji v zahraničí. [15]

Stručně lze vznik subkultury skinheads zařadit do konce šedesátých let dvacátého století, kdy ve Velké Británii v nových poválečných čtvrtích vyrůstala dělnická mládež, která se cítila být znevýhodněna oproti svým vrstevníkům ze střední třídy. Nutno tedy poznamenat, že hnutí skinheads vzniklo původně jako apolitický sociální protest této dělnické mládeže, která hodlala svou módou, patriotismem, zápalem pro box a fotbal oživit tradiční anglickou dělnickou subkulturu. Skinheadi představovali od začátku hnutí dělnické mládeže a mladých nezaměstnaných, kteří se distancovali od hippies, od drog a „intelektuálů“. Jedním z nejviditelnějších rysů, přetrvávajících do dnešní doby, byla vyholená hlava (symbolizující odpor k hippies), odtud také pochází slovo skinhead (z angl. skin = kůže nebo také kožená, head = hlava), nosili těžké dělnické boty nebo pracovní boty s okovanou špicí (Mr. Matrens či DocMartens), seprané rifle „lewisky“, vojenské bundy „bombery“ (letecké vojenské bundy bez límce) a široké šle přes kostkované košile zn. Ben Herman nebo Fred Perry. V té době neměly tyto skupiny mladíků rasistický či xenofobní charakter a jejich činnost směřovala nejčastěji ve vyvolávání pouličních rvaček a výtržností spojených především s pořádáním fotbalových zápasů. [15]

K výraznějšímu zlomu v jejich filozofii došlo v koncem 70. let, kdy si politického potenciálu mladých, fyzicky zdatných a vlasteneckých skinheadů začaly všimnat politické subjekty hlásící se ke krajní pravici v čele s Národní frontou (The National Front – NF). Takto do hnutí postupně pronikla ideologie rasismu.

Neopomenutelnou úlohu při šíření zpolitizovaného hnutí skinheads do celého světa sehrál nadaný hudebník Ian Stuart Donaldson, který v roce 1977 založil kapelu Skrewdriver, ventilující jeho svéráznou pravicovou filosofii o násilí, přežití a rebelství. Později založil také skupinu Blood and Honour Club. Popularita těchto skupin dává vzniknout novému hudebnímu stylu tzv. White Power Music – extrémně pravicové a rasistické odnože rockové scény. V našich podmínkách tímto způsobem zpopularizovala skinheadské hnutí především

kapela Orlík, pořádající koncerty od roku 1988, což se projevilo v tom, že naše skinheadské organizace vznikaly na bázi vyhraněného nacionalismu. [5]

Skinheadství k nám ale spíše pronikalo z německé části Evropy než z Anglie, jejichž tradiční nepolitické a nerasistické pojetí je v našich podmínkách téměř neznámé. Členskou základnu pak tvoří nejčastěji mládež mezi 13 – 25 lety věku (u aktivistů i starší). Alarmující zprávou pak zůstává fakt, že výrazným a zároveň velmi nebezpečným trendem je stále se snižující věk sympatizantů hnutí skinheads – výjimkou nejsou ani žáci základních škol, tzv. „Kinderskins“. Z hlediska sociálního složení pak dominují učni, mezi staršími členy převažují dělnické profese a nezaměstnaní s nižším vzděláním. [5]

Dnes jsou u nás skinheadi zpravidla spojováni s rasismem, neonacismem a neofašismem. V podstatě v nich většinová společnost vidí agresivní mladíky s vyholenou hlavou hlásající nacionalistická a rasistická hesla, kdy jejich verbální intolerance, nezřídká přerůstá v útoky proti Romům nebo jiným lidem tmavší pleti, přistěhovalcům, ale nepřáteli jsou nejen lidé bezprostředně napadení, ale všichni ti, kteří nejsou ideologicky spřízněni. V tomto ohledu však panuje mezi zasvěcenými odborníky i laickou veřejností několik rozporů, kdy na straně jedné je požadováno jasné represivní stanovisko, které říká, že rasistické projevy mladíků nelze tolerovat a jejich jednání je třeba tvrdě postihovat dle platné právní legislativy. Část se ale domnívá, že jednotlivce hlásící se k hnutí skinheads je třeba rozlišovat a to, že jsou vnímáni především jako rasisti, neofašisti a neonacisti je vina médií, která si v podstatě všimají pouze těchto projevů členů skinheads. Tuto otázku si musí každý člověk položit sám a hledat na ni odpověď, která je dle mého názoru otevřená.

V rámci dnešního skinheadského hnutí existuje (nejen v ČR) několik hlavních směrů, které se ještě dále dělí do podskupin. První směr a zároveň nejsilnější tvoří **ultrapravicoví skinheads**, kteří se rozešli s původními hodnotami hnutí. Vzniká tak nejmilitantnější a nejnebezpečnější odnož, která spojuje příznivce fašismu, nacismu, rasismu a antisemitismu. Jejich skupiny a organizace se vyznačují přísnou hierarchickou strukturou, mající i nadnárodní charakter. Ultrapravicoví skinheadi se vyznačují adorací násilí vůči ideologicky vymezeným nepřítelům, včetně kultu smrti a otevřenému popření humanistických hodnot. V rámci tohoto směru se postupně profilují následující skupiny a organizace, jejichž činnost je úzce propojena a někdy se i překrývá. Výčet těchto skupin zahrnuje nejvýznamnější organizace působící na našem území i mimo něj.

- **Boneheads (z angl. bone = kost)**

Tito představují nejtvrďší a nejmilitantnější jádro v rámci ultrapravicových skinů. V bývalé NDR se nazývali nazi-skins a pod tímto názvem vystupují i u nás (někdy také jako naci-skins). Pro ně již těžké boty nesymbolizují příslušnost k dělnické třídě, ale změnila se svou povahou na boty vojenské. Některé skupiny mají dokonce charakter paravojských či teroristických organizací a bojový výcvik je pro ně samozřejmostí, např. COMBAT 18 (britská neonacistická teroristická organizace). [5]

- **White Power Skins (Bílá síla)**

Její příslušníci bojují za etnický čistotu – bílou rasu. Jsou velmi nepřátelští vůči cizincům a Židům. Na bundách nosí emblém hnutí White Power. Za české zástupce lze považovat skupiny Bohemian White Power (hlásící se k odkazům Iana Stuarta) či White Freedom.

- **Hammer-Skins**

Hammer-Skins představuje mezinárodní organizaci, která vznikla v roce 1986 v USA. Symbolem hnutí jsou zkřížená kladiva (z angl. hammer = kladivo) jakožto symbolu síly a „bílé“ dělnické třídy, která se staví proti stávajícímu systému. V české republice působí její odnož s názvem Bohemian Hammer Skins (nebo též Bohemia Hammerskins či B.H.S.), která byla první militantní skinheadskou neonacistickou organizací, působící na našem území. [5]

- **Blood and Honour (B&H)**

Hnutí Blood and Honour (z angl. blood = krev, honour = čest), které vzniklo počátkem osmdesátých let ve Velké Británii se otevřeně přihlásilo k myšlenkám národního socialismu a stalo se integrující silou v Evropě. [5] Založeno bylo, jak je uvedeno výše Ianem Stuartem Donaldsonem, který v roce 1985 vydal a představil i stejnojmennou píseň, která je i soudobou hymnou britských členů Blood and Honour. Myšlenkové rozdíly mezi B.H.S. a B&H jsou nepatrné a prakticky dnes splývají s tím, že B&H se kromě německého nacismu rovněž hlásí i k tradicím amerického rasově orientovaného Ku-klux-klanu. Počátkem roku 1996 vznikla i v ČR odnož této organizace pod názvem Blood & Honour Division Bohemia, která poskytovala svým členům z řad neonacistických skinheads zázemí až do svého útlumu v roce 1999 po policejních razířích. Nejmilitantnější byla v distribuci hudebních CD a pořádání koncertů extremistických White Power Music kapel (Vlajka, Conflict 88, Hlas

Krve, Buldok, Brutal Attack a dalších) nebo ve vydávání skinheadských magazínů (tzv. zínů) jako Phoenix, Poslední legion, Nová evropa a dalších. Přestože v současnosti je BHBD již několik let v útlumu, není vyloučena její opětovná výraznější aktivace neonacistickou mládeží. Existuje i její ozbrojená a násilnická složka Combat 18 Bohemia.

- **White Arian Resistance (W.A.R.)**

V překladu z původního anglického názvu též Bílý Árijský Odpor. Jde o mezinárodní organizaci, která připravuje své stoupence k rasové válce. Členové hnutí se cvičí pro pouliční boje, shromažďují zbraně a učí se s nimi zacházet. V ČR byly zaznamenány pouze episodní pokusy o založení pobočky W.A.R., které jsou však v dnešní době omezeny pouze na odkazy na různé ziny či články americké základny W.A.R. [5]

- **Národní obec fašistická (NOF)**

Tato organizace vznikla pravděpodobně v průběhu roku 1992 a působila především v Praze, členskou základnu tvořilo asi 50 osob. Programově navazovala na předválečnou stejnojmennou stranu generála Radoly Gajdy (NOF), od níž převzala symboliku a rétoriku. Otevřeně se hlásila k neonacismu spolu s keltskou mytologií. [5]

- **Národní odpor (NO)**

Organizace Národní odpor se stala vůdčí silou české militantní ultrapravice na přelomu tisíciletí. Její členové vytvořili násilnická komanda, která cíleně vyrážela do ulic napadat protivníky. Na veřejnosti však působí i způsobem, který je spíše charakteristický pro zájmové skupiny – pořádáním demonstrací či pochodů, nošením transparentů apod. Přesné datum vzniku nelze přesně určit, neboť se vyčlenila z pražské sekce BHBD v roce 1998 a název NO začala používat až po určitém vývoji. [15]

Jedná se tedy o neregistrovanou organizaci ideově blízkou Bohemia Hammerskins, která se zaměřuje na organizování demonstrací a pořádání koncertů s extrémně pravicovou tematikou. Součástí Národního odporu je tzv. **Anti-Antifa**, která provádí „monitoring“ antifašistů s následnými útoky proti nim. Národní odpor se zapojil do aktivit, které vedly k vytvoření politického subjektu – Národně sociálního bloku (dnešní Pravá alternativa), který měl sjednotit všechny ultrapravicové subjekty na území ČR. Po špatných zkušenostech se zakládáním neúspěšných politických uskupení zvolil Národní odpor jako svou taktiku decentralizovanou cestu buněk s tím, že neexistuje členství a veškeré aktivity fungují na principu

aktivismu a kamarádství. Místo klasického vedení jsou uplatňovány „führer principy“, tzn. vykrytalizování několika vůdčích osobností, které se pak starají o ostatní. Doba, kdy aktivisté vydávali „ziny“ je pryč, neboť policie má tyto aktivity pod kontrolou, a proto se soustřeďují výhradně na internetovou propagandu (např. na stránkách www.odpor.org apod.), která jim umožňuje široké oslovení veřejnosti a zároveň poskytuje potřebnou anonymitu. Nárazově jsou vydávány i různé letáky. Z hlediska oslovení nejmladší generace jsou rozjížděny tzv. „přípravky“, které zahrnují mladé sympatizanty již od 12 do 19 let. Národní odpor patří již delší dobu mezi neaktivnější organizace v rámci naší ultrapravicové scény. [5] Mezi nejčerstvější aktivity Národního odporu lze zařadit mítink a pochod v Novém Bydžově pod heslem „Proti černému rasismu“ nebo prvomájovou oslavu svátku práce v Brně.

- **Rytíři Slunečního kruhu (RSK)**

Jedná se o českou organizaci, která má sdružovat nejen neonacistické skinheady, ale i ženské oddíly tzv. Bundes Mädchen RSK. Sem údajně může vstoupit každé rasově uvědomělé bílé děvče, které chce pomáhat vězněným skinům. Tato organizace vznikla v roce 1999 na severní Moravě a je zřejmě nejotevřenější nacistickou organizací s proněmeckou orientací v ČR. Ústřední stranickou tiskovinou je zin INNOCENT, který vychází nepravidelně a v utajení. Finanční prostředky z prodeje stranických publikací a dobrovolných příspěvků mají být využity ve prospěch uvězněných nazi-skinů. Také pomoc formou dopisů do věznic je věnována značná pozornost, Znakem organizace je spoutaná bílá pěst. Rytíři Slunečního kruhu jsou skalními vyznavači kultu Adolfa Hitlera. [5]

Druhým směr hnutí představují **nacionalističtí skinheads**, kteří jsou zpravidla méně militantní než nelegálně působící ultrapravicové skupiny, a proto se snadněji zapojují do veřejného dění a mají i větší vliv ve společnosti. Právě v tom však spočívá jejich nebezpečnost. Aktivní nacionální skupiny a hnutí jsou nezřídka oficiálně registrované, V některých evropských zemích jsou nacionalističtí skinheadi napojeni i na takto orientované politické strany působící v místní samosprávě i v parlamentech. V rámci tohoto směru můžeme zaznamenat hodně společných rysů s původním charakterem skinheadského hnutí jako určité subkultury.

Je to patrné především na tzv. **Oi-skinech** říkajících si „skini pro legraci“, kteří mají hudbu, alkohol a dobrou zábavu. Být skinem je pro ně způsob, jak si dobře užívat. Tímto pojetím ožívují nepolitický charakter hnutí v podobě zvláštního sociálního protestu vůči současné společnosti. Do politického dění přímo nevstupují, ale za své nepřátele považují především cizince, bezdomovce, prostitutky, homosexuály, handicapované osoby, protirasistické aktivisty a „levičáky“ proti nimž vystupují a často je i pronásledují. Díky tomu jsou řazeni k nacionalistickým skinům. [5]

Organizace nacionalistických skinů na území ČR jsou tyto:

- **Vlastenecká liga**

Jde o nejdůležitější organizaci kališnických skinů v ČR. K první významnější akci došlo v roce 1993, kdy tato organizace veřejně uctila památku Mistra Jana Husa na Betlémském náměstí v Praze. Téhož roku byla řádně zaregistrována na MV ČR. Ve svých programových tezích upozorňuje na romskou kriminalitu a přílišný liberální systém státu v právní oblasti (hodlají zavést pořádek a zpřísnit tresty). Jejich rétorika je silně nacionalistická, vedená v „obranářském“ duchu s militantními xenofobními postoji. Vydávali časopis Český štít, později vydávaný pod názvem Jednota. [5]

- **Národně vlastenecký svaz**

NVS byl rovněž zaregistrován MV ČR jako občanské hnutí, které úzce spolupracuje s Vlasteneckou ligou. Sleduje sdružování českých vlastenců bez ohledu na jejich politickou příslušnost. Současné sídlo Národně vlasteneckého svazu je v Plzni. Vydávali vlastní časopis Houfnice. Počet členů se odhaduje pouze na několik desítek. [5]

- **Vlastenecké hnutí českého lva**

Vzniklo v roce 1996, ale postupně se začlenilo do pod výše uvedené organizace.

Třetím směrem hnutí skinheads představují **antirasističtí skinheads**. Protože svým zaměřením a názorovými postoji směřují k ultralevici, bude o nich pojednáno níže.

V podstatě lze projevy hnutí skinheads na území České republiky shrnout do několika bodů, kterými jsou pořádání demonstrací a pochodů, vydávání časopisů (zinů), pořádání koncertů White Power Music a s tím související distribuci CD nahrávek takovýchto skupin. Mezi nejzávažnější a nejnebezpečnější aktivity patří násilné útoky na obyvatele, národ-

nostní menšiny (zejména Romy), kde si můžeme připomenout mediálně známou kauzu žhářského útoku z Vítkova (19.4.2009), či problémy na litvínovském sídlišti Janov (2008).

2.2.2 Ostatní ultrapravicové subkultury

- **Ultrapravicoví fotbaloví hooligans**

Mají svůj původ v skinheadské subkultuře z Velké Británie, která byla úzce spjata s diváckým násilím. V průběhu sedmdesátých a zvláště pak osmdesátých a devadesátých let dorazila vlna diváckého násilí (především fotbalového) do mnoha evropských zemí (ČR nevyjímaje). Pravděpodobně nejvýznamnějším případem, který přes svoji tragičnost zpopularizoval divácké násilí, se stal v roce 1985 v Bruselu, kde při finále Poháru mistrů evropských zemí (obdoba dnešní Ligy Mistrů UEFA), po hromadné rvačce a následné tlačenci, vyprovokované příznivci FC Liverpool, zahynulo 39 příznivců týmu Juventus Turín.

Tato událost tak dala vzniknout specifické subkultuře lidí, kteří se v kontextu vlastního ztotožnění se s cíli určitého sportovního klubu vyžívají v násilnických střetech s příznivci protivníka, s pořadatelskou službou a s policií, přičemž neberou ohledy na společenské a právní normy a konvence. Postupně se vyprofilovaly dobře organizované gangy fotbalových násilníků (chuligánů), kteří již sportovní stránku fandovství zavrhlí a soustředí se pouze na organizování násilných střetů, v současnosti za pomoci mobilních telefonů či internetu, kdy špičky znepřátelených gangů domlouvají masové bitky na odlehlých místech, jako jsou dálniční parkoviště, opuštěné továrny apod. Alarmující je také věk fotbalových násilníků, který se pohybuje v rozmezí od 15 do zhruba 35 let. Násilí spojené s fotbalem (popř. i s jinými sporty) totiž nabylo podoby jistého adrenalinového zážitku (sportu), kterým si mladí lidé vyplňují svůj volný čas. [16]

Ne každá organizace fotbalových fanoušků je svými postoji chuligánská. Obecně se vytvořila neformální typologie podle vnějších forem projevu „přízně“ fotbalovému klubu:

Fans (fandové) – Tito sice silně prožívají utkání, neusilují však o vyvolávání výtržností. Snaží se o dokonalou znalost historie klubu i soudobého dění (čtou sportovní noviny a časopisy, sbírají upomínkové předměty, chodí na setkání s hráči apod.)

Ultras – Zaměřují se na efektní činnost na stadionech. Realizují (většinou nepovolené) pyrotechnické aktivity, vytvářejí velké a propracované transparenty či klubové písně, hesla s agresivní rétorikou apod. Nepoužívají však brachiální násilí.

Hooligans (Rowdies) – Tito „fanoušci“ se zaměřují především na výtržnosti a na násilí vůči příznivcům protivníka, policii, pořadatelské službě anebo „příležitostným cílům“, přičemž své aktivity přenášejí i mimo hlediště stadionů.

Roligans – Zaměřují se na slušné povzbuzování, často doplňované o komické či recesistické prvky. Vznikli na protest vůči brutalitě hooligans. Nebrání se však konzumaci alkoholu před, při a po utkání, aniž by však opilost využívali k násilnickým výtržnostem.

Ve výše naznačeném kontextu je sice fotbalové chuligánství a násilí sociálním problémem, který však z hlediska této práce nemá politické atributy, které by opodstatňovaly jeho zařazení mezi ultrapravicový či radikální pravicový extremismus. Jako specifická forma kriminality se však stalo politickým problémem, který je řešen v rámci vnitřní bezpečnosti a v ČR je politika vůči němu spojena s protiextremistickými odděleními bezpečnostních složek včetně Policie ČR. Nehledě na to, že většinou základnu fotbalových hooligans tvoří ultrapravicoví skinheads, kteří vnesli na stadiony prvky rasismu a xenofobie, příkladem čeho jsou provolávaná hesla jako: „Jude Slavie, polští židi, apod.“ či tzv. „bučení“ na hráče tmavé pleti nebo házení banánů na hrací plochu, které má označit takového hráče za opiče. Nezřídka se také vmísí nacistická hesla či hajlování, jako příklad lze uvést skandování ultrapravicových hooligans. „Osm, osm, osmdesát osm!“ v osmdesáté osmé minutě zápasu. (kde číslovka 88 v sobě ukrývá zakódovaný nacistický pozdrav „Heil Hitler“). [16]

Co se týče členské základny a projevů, jsou za největší skupiny fotbalových hooligans v současnosti považovány Brigáda drápek z lasičky, Red Pirates Sparta, Red Alert a Frakce rudý úder (AC Sparta Praha), Chuligáni z Bazalů, Apple Commando, Chachar Boys, Chachar Juniors (FC Baník Ostrava), Johny Kentus Gang, Ortodox či Torcida (FC Brno) a Slavia Hooligans (SK Slavia Praha). Tyto skupiny jsou také nejsilněji organizované. [16]

- **Nazi-punks**

Velmi specifickou součástí punkové subkultury, která je obvykle spojována a také o ní bude pojednáno v souvislosti s ultralevicovou mládeží, jsou tzv. nazi-punks. Původ tohoto směru není snadné určit, v počátcích se projevoval především nošením náušnic ve tvaru hákového kříže či jiné nacistické symboliky, která však měla za cíl je spíše odlišit než aby tyto ideologie ve skutečnosti uznávali. Spíše později začali inklinovat k jistým prvkům

nacionalismu či fašismu. V ČR se nazi-punks objevili také, ale jejich počet je natolik malý a jejich členská základna natolik nestabilní, že jejich schopnost se politicky či jinak prosadit je mizivá. [9]

Jako další specifické subkultury s nádechem ultrapravicových myšlenek lze zařadit **Ultrapravicové black, aryan a pagan metalisty** nebo **Ultrapravicové militaria-fans**. [15]

3 LEVICOVĚ ORIENTOVANÝ EXTREMISMUS

3.1 Charakteristika

Levicový extremismus klade do popředí princip rovnosti a snaží se jej rozšířit na všechny oblasti společenského života. V konečném důsledku to však znamená, že srovnává lidi takovým způsobem, až zanikne jejich individuální lidská svoboda. Levicoví extremisté mohou vycházet z ucelené ideologie anarchismu nebo komunismu a dále z komunistických odnoží v podobě trockismu, stalinismu a maoismu. Ve zdůrazňování fundamentální lidské rovnosti se sice tyto komunistické ideologie shodují s duchovním základem demokratického státu, ale vyvozují z tohoto základu extrémní důsledky. Zasazují se totiž o totální osvobození člověka od všech společenských (politických, ekonomických, kulturních) vlivů, omítají dosavadní politické tradice a kulturu, přičemž předpovídají zrození „nového člověka“, který se rozejde se všemi dosud známými formami společenského uspořádání a přivede stav úplné spokojenosti a harmonie na zemi. Levicoví extremisté usilují o „revoluční a zásadní převrat existujícího sociálně-politického řádu. Všichni levicoví extremisté se také hlásí k revolučnímu násilí. Jejich aktivity směřují v duchu výše uvedených ideologií k nastolení socialisticko-komunistického systému nebo v duchu anarchie ke společnosti bez vlády. Pokud jde o militantní nejednotnou autonomní scénu – tzv. antiglobalisty – všichni odmítají stávající normy, zákony a především monopol státu na násilí. Při svých protestních aktivitách neváhají použít násilí k prosazení svých záměrů, které nemusí být vždy motivovány politicky, ale spíše vyjadřují protest vůči konzumní společnosti.

Specifickou skupinou jsou pak tzv. neobolševici či ortodoxní komunisté, kladoucí důraz na návrat k reálnému socialismu jakožto vlád existujících v zemích bývalého „východního bloku“. Ze zkušeností však víme, že takovýto model egalitářské a státně centralizované politiky by zásadním způsobem narušil stávající základní lidská práva a svobody. [5]

3.2 Ultralevicové subjekty v ČR

Ultralevicová komunistická scéna je u nás částečně ovlivněna tím, že tehdejší nomenklaturní stranická elita, která by mohla vyvíjet činnost v rámci ultralevice, byla v průběhu naší společenské transformace ekonomicky i sociálně uspokojena. A dále prošla či byla svědkem složitého stranického procesu od totalitní KSČ až po reformní parlamentní Komunis-

tickou stranu Čech a Moravy (KSČM), která se však i nadále hlásí k politickému odkazu KSČ. V rámci tohoto procesu se potom profilovaly a odštěpovaly frakce tzv. ortodoxních komunistů, kteří si postupně vytvářeli „důsledné“ marxisticko-leninské strany. Výčet zde uvedený je souborem všech významných ultralevicových politických organizací působících na území ČR. [5]

- **Komunistická strana Československa (KSČ), dříve též Strana československých komunistů (SČK)**

KSČ je právě jednou z ortodoxních která důsledně vychází z ideologie marxismu-leninismu a deklaruje za svůj cíl nastolení „diktatury proletariátu“. Činnost KSČ tedy směřuje k nastolení systému, potlačujícího lidská a občanská práva a svobody, neslučitelného s pluralitní demokracií a s koncepcí právního státu, tj. nadřazení práva nad státem. Dle svých programových cílů strana usiluje, s využitím všech možností daných Ústavou České republiky a Listinou práv a svobod, o vytvoření sociálně spravedlivé a demokratické společnosti: cílem strany je socialismus. Ideovým základem strany je marxistický světový názor. [5]

- **Komunistický svaz mládeže (KSM)**

Je volné sdružení lidí komunistického smýšlení ve věku 15 až 35 let. Založeno bylo v roce 1990, v prosinci 1993 bylo registrováno jako občanské sdružení, v říjnu 2006 bylo jakožto občanské sdružení ve smyslu zákona č. 83/1990 Sb. úředně rozpuštěno. V lednu 2010 bylo rozhodnutí o rozpuštění zrušeno pražským městským soudem a v březnu téhož roku byl svaz obnoven. [29]

- **Komunistická mládež Československa (KMČ)**

Neregistrovaná organizace, která vznikla v roce 1999. Po formální stránce není součástí KSČ, i když působí jako její mládežnická organizace. Vydává časopis Pochodeň, kde vyzývá k diktatuře proletariátu a ke znárodnění i za pomoci násilí. Členové této organizace se označují za bojovnou skupinu mladých lidí, která je proti NATO, EU a proti kapitalismu. Nehodlají spolupracovat s žádnou buržoazní parlamentní stranou, včetně KSČM.

Z dalších ultralevicových subjektů, vyznávajících marxisticko-leninskou filosofii stojí za zmínku ještě Svaz mladých komunistů Československa (SMKČ), Komunistické hnutí Československa (KHČ) nebo Slovanský výbor ČR (SV ČR). [5]

Co se týče české anarcho-autonomní scény, nejvýznamnějšími subjekty jsou tato dvě hnutí:

- **Československá anarchistická federace (ČSAF, dříve ČAF)**

Jde o neregistrovanou organizaci, která po připojení slovenské pobočky v roce 1997 změnila svůj název z původní ČAF na ČSAF. Tato organizace funguje na principu dobrovolnosti a rozhoduje členská základna, neboť neexistuje centrální orgán. Tiskovinami jsou anarchistická revue Existence a na webových stránkách figurující A-kontra a Solidarita. Slovenská pobočka pak vydává tiskoviny Zdola a Priama akcia. ČSAF usiluje o vybudování svobodné a bezstátní socialistické společnosti. Kromě pořádání různých kulturních akcí a demonstrací se snaží pomáhat ostatním radikálně levicovým neautoritářským aktivistům, kteří jsou pronásledováni státní mocí. Ve své programové rétorice se však striktně vyhýbá termínu třídního boje. [5]

- **Antifašistická akce (AFA)**

V Antifašistické akci se sdružují nejradikálnější jedinci, kteří ostře vystupují na demonstracích. Ve svém programovém prohlášení se zavazují bojovat ideologicky, ale také násilnou formou proti fašismu, nacionalismu, ultrapravicí, rasismu a všem ostatním projevům útlaku na menšinách. Násilí je pro ně jediným správným prostředkem k dosažení jejich cílů. Od-suzují pacifismus, který je dle jejich názoru špatná a neefektivní taktika, která nikdy neměla žádné výsledky. AFA vydává časopis AFA – AKCE! a svými postoji prosazuje myšlenky mezinárodního hnutí ANTIFA. V minulosti organizovali výcvikové tábory tzv. AFA campy, na kterých probíhal výcvikový program členů v taktice pouličních bojů, předváděly se ukázky bojových umění a konaly se přednášky, jak se chovat při akci či na policejní stanici v případě předvedení apod. Základní formou boje radikálních antifašistů proti příznivcům krajní pravice se stal monitoring činnosti pravicových extremistů a zveřejňování získaných informací na internetových stránkách Antifašistické akce. Při této činnosti se antifašisté zaměřovali na jednotlivé sympatizanty krajní pravice a jejich úlohu v neonacistickém hnutí. Kromě toho antifašisté, stejně jako v předešlých letech, pokračovali v přímých fyzických útocích na své ideové odpůrce, zejména u příležitosti veřejných akcí krajní pravice ve větších městech. Levicoví extremisté při nich útočili jako první a jejich militantní akce byly zpravidla dobře naplánované a zorganizované. Spíše než na napadání shromáždění krajní pravice v jeho průběhu se zaměřovali na útoky proti malým, izolovaným skupi-

nám jejich stoupců po ukončení oficiálních akcí. Nově byly v roce 2009 zaznamenány i ojedinělé útoky antifašistů proti osobám z řad marxisticko-leninského spektra. AFA se rovněž podílela na kampaních „GOOD NIGHT WHITE PRIDE a dále kampaň WE WILL ROCK YOU, WINSTON KIDS, LOVE FOOTBALL HATE RASISM, NEZAPOMENEME“.

Jako další subjekty této sféry lze jmenovat např. Federaci sociálních anarchistů (FSA) a Organizaci revolučních anarchistů Solidarita (ORAS).

Zatímco v předchozích letech byla anarchistická ideologie výrazně upozaděna ve prospěch antifašismu, v současnosti byl částečně obnoven zájem o anarchistické myšlenky a snaha opětovně do hnutí vnést anarchismus jako ideový proud. To se projevilo především v činnosti Československé anarchistické federace či vznikem nových anarchistických organizací.

3.2.1 Subkultura levicově orientovaných skinheads

O subkultuře skinheads již bylo pojednáno výše v samostatné kapitole, kde však nebyla uvedena třetí odnož skinheadského hnutí, která odmítá ultrapravicovou, rasistickou rétoriku a ostře proti ní vystupuje. Proto také velmi často dochází k vzájemným střetům mezi oběma tábory.

- **S.H.A.R.P.**

Skinheadské hnutí SHARP jehož název je odvozen od zkratk prvních písmen anglického názvu **S**kin**H**eads **A**gainst **R**acial **P**rejudice (Skinheadi proti rasovým předsudkům), jsou antirasistickou odnoží hnutí, která se dostala do ultralevicové opozice. Jeho členové se přiklánějí k apolitickému charakteru původního hnutí. Sami se definují jako nepolitictí, ale v případě potřeby jsou připraveni použít násilí proti ultrapravicovým skinům, např. při obraně ubytoven přistěhovalců nebo proti různým rasistickým útokům. SHARP od svého vzniku zaznamenávají silný nárůst stoupců po celém světě a dnes představují jednu z nejsilnějších frakcí. V ČR vznikla skupina SHARP crew – Bulldog BotBoys crew (BBB crew), která vydává svůj antirasistický skinzine Bulldog. Nejpočetnější organizace SHARP v ČR najdeme v Praze, Plzni, Brně a Hradci Králové. Celkový počet těchto skinů v ČR se odhaduje na 400 osob. [5]

- **Red-skins (RASH)**

Red-skins neboli RASH (rudí skinheads) prohlašují, že skinheadi jsou hnutím pracující třídy a red-skins součástí této třídy v podobě hrotu, neboť jejich síla se stala zbraní proti sociálnímu útlaku a bezpráví. Jsou orientováni extrémně levicově a z původního hnutí převzali kult síly a spojili ho s revolučním antifašismem a s myšlenkami klasických anarchistů. První RASH se u nás objevili roku 1996 v Praze. Politicky se napojili na anarchistické organizace jako jsou Antifa a Federace sociálních anarchistů. Jsou vidět i na antiglobalizačních akcích různého zaměření. Nosí červené bombry, boty DocMartens a v nich červené tkaničky, a oděv či čepice s nápisy „red-skins“. Apolitičtí skinheads, včetně SHARP, s nimi styky neudržují. [5]

3.2.2 Subkultura punks

Ne zcela vyhraněnou příslušnost k názorovému proudu zaujímá hnutí PUNKS, které i přes tuto nevyhraněnost se blíží spíše k levicově zaměřenému extremistickému hnutí. PUNKS (také pankáči, z angl. „punk“ – mizerný, nesmyslný) je hnutí mládeže, které vzniklo koncem 60. a počátkem 70. let jako reakce na neúspěch filosofie hippies. Je vázáno na v té době vzniklý rockový hudební směr, vyznačující se jednoduchou technikou a údernými a nesložitými texty, vyjadřující skepsi ze současného světa, pesimismus, ironii a provokaci společnosti. Tento směr se stal i názvem hnutí. Jeho přívrženci se oblékají nápadně výstředním způsobem, často až šokujícím veřejnost, s četnými doplňky oděvu jako ozdoby z řetízků, kovových cvočků, zapínacích špendlíků a jiných předmětů. Nezbytným doplňkem je typická úprava vlasů (natupírované číro, mnohdy hýřící různými křiklavými barvami s vyholenými vlasy po stranách hlavy). Přívrženci hnutí punk mají kritický, anarchistický až nihilistický přístup ke společnosti, vyjádřený heslem NO FUTURE (žádná budoucnost). Většina příslušníků hnutí punks, kteří užívají drogy, je volně napojena na anarchisty. Jejich nepočtená část tzv. nazi-punjs, o kterých je pojednáno výše participuje na akcích ultrapravicových skinheads. Pro uvedené hnutí je typické jeho sepjetí s hudebními skupinami žánru, rock (punk-rock), heavy metal a další. Vlnu punku zpopularizovala např. anglická skupina Sex-Pistols, či nově Offspring nebo Green Day. V ČR třeba kultovní skupina Visací zámek. [9]

3.2.3 Subkultura squatterů

Kromě politicky orientovaných skupin různého ideového zabarvení patří k autonomnímu hnutí i aktivity stoupců alternativního života v tzv. squattech. Slovem Squatt lze označit nelegálně, tj. bez svolení majitele obsazený objekt komunitou nejčastěji mladých lidí. Jde o způsob společenského protestu, který se rozšířil na přelomu 70. a 80. let v různých městech západní Evropy. Baštou tohoto směru se stal zejména Berlín. Osazenstvo squattů tvoří nejenom mladí nezaměstnaní, bezdomovci, imigranti, ale většinou i mladí intelektuálové, pro které je tento způsob života šancí odpoutat se od vlivu rodičů a realizovat v praxi své představy o způsobu života. Některé squatty se však také staly útočištěm narkomanů a kriminálních živlů. Většinu squatterů je však možné z bezpečnostního hlediska považovat za bezproblémové, pokud nezasáhne jiná moc a začne je násilně vystěhovávat z obsazených objektů. V ČR vznikaly squatty především v Praze a větších městech, ale to není vždy podmínkou. [9]

3.2.4 Ostatní subkultury považované za extrémní

Zvláštní postavení mezi uvedenými autonomními hnutími a subkulturami tvoří skupiny lidí, vyznávající alternativní způsoby života, nezřídka však spojené s pácháním trestné činnosti či nelegálním obchodem a zneužíváním omamných a psychotropních látek. Mezi takovéto subkultury můžeme zařadit: Skaters (skejťáky), Sprejery (graffiti), Technaře (Czech-Tek, Global street party, Love Parade). Dalšími subkulturami jsou např. ekologičtí aktivisté (Děti Země, Green Peace), ekokonzervativci nebo motorkářské gangy v čele s nejznámějším a nejtvrdějším uskupením Hell's Angels.

4 NÁBOŽENSKÝ EXTREMISMUS

4.1 Charakteristika

Synonymem pro vyjádření a charakteristiku náboženského extremismu se staly náboženské sekty. Náboženským sektám v České republice je v poslední době věnována zvýšená pozornost. Je tomu tak proto, že sekty působí na vědomí lidí dosti tajemně a cizorodě a také proto se v této souvislosti hovoří o hrozbě pro určité skupiny mládeže, které jsou ochotny naslouchat manipulačním praktikám agilních náboženských hnutí. Náboženské sekty, neboli také náboženská hnutí, nové náboženské směry, pseudonáboženské směry a další, působí vedle tradičních náboženských společností (za ty se považují především církve a židovské náboženské obce), skutečně mohou znamenat pro určité snáže manipulovatelné jedince nebezpečí. Největším nebezpečím některých sekt, jak bylo zaznamenáno, je život dětí v takovýchto komunitách, kde jsou nezdědka kdy podrobovány nelidskému zacházení, zneužívání, zanedbávání či v krajních případech také rituálně obětovány. V ČR působí celá řada registrovaných církví či náboženských společností a také řada neregistrovaných. Legislativně je jejich činnost a působení upraveno zákonem č. 3/2001 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností v souladu se zákonem č. 161/1992 Sb., o registraci církví a náboženských společností. O jednotlivých nejznámějších sektách, které působí na území ČR, bude pojednáno níže. [8]

Definice náboženské sekty

Definice sekty jsou různé a různě jsou také chápány. Nejčastěji o sektě hovoříme jako o organizaci, která porušuje práva občanů na svobodném rozhodování i nakládání s hmotnými statky, a v některých případech i se životem (rituální obětování, sebepoškozování, hromadné sebevraždy). Vedle termínu sekta bývají používány i termíny kult, netradiční náboženství, alternativní religiozita, nekonvenční náboženská hnutí, nové náboženské směry nebo hnutí, kdy na akademické půdě se nejvíce ujal právě poslední pojem – nové náboženské směry. [8] Z pohledu Policie ČR se přidržím názvu sekty, které jsou pro potřeby policie definovány s ohledem na sledovanou kriminalitu z této oblasti jako organizované skupiny nábožensky zaměřených lidí, charakteristické dogmaticky nekonvenčními názory na úlohu a postavení člověka ve společnosti, založením na kultu osobnosti s výraznou psychickou manipulací osobnosti a zaměřením na rozložení osobní integrity jedince, což vede až

k vytvoření duševního otroctví a absolutní závislosti jedince na vůdci sekty, a bezpečnostním rizikem spojeným s prorůstáním do státních struktur, proniknutím do politické či ekonomické sféry či ohrožováním demokratických základů státu. [34]

Z kriminologického hlediska je sekta vymezena jako náboženské seskupení, které dlouhodobě působí na sebehodnocení jednotlivců takovým způsobem, že tito lidé docházejí k psychické újmě, která bývá charakterizována především ztrátou individuality, sníženým sebevědomím, sníženou schopností žít samostatně bez skupiny a bez jejího vůdce. Mají strach z vnějšího světa, světa mimo tuto skupinu. U mladých lidí či dětí pak dochází vlivem působení sekty k hlubším změnám osobnosti, často i v důsledku ovlivňování jednotlivce skupinou specifickými metodami nátlaku, sugesce, rituálu, izolace, půstu a dalšími.

Kultem bývá označováno slepé uctívání autority, nadměrné zveličování zásluh jednotlivce, jehož teoretickým základem je nekritický a často až dogmatický názor na dějiny, a zejména na vedoucí a rozhodující úlohu některých osobností v dějinném vývoji.

Proto také není samotná definice sekty tak podstatná, jako vymezení jejich základních znaků a praktik při práci s lidmi. Mezi tyto základní znaky sekt patří [8]:

- **Absolutizace moci vůdce sekty**
- **Cílevědomá regulace informací pro členy sekty**
- **Respekt k autoritám není přijímán jako omezení vlastní vůle, ale většinou jako úleva**
- **Přísně organizovaný systém hierarchie a řízení od shora dolů**
- **Relativní „dobrovolná“, nevynucovaná poslušnost**
- **Alternativou neposlušnosti bývá exkomunikace ze sekty**
- **Opuštění sekty se stává prakticky nemožným**
- **Vysoká úroveň excitace (vybuzení, stimulace) členů sekty**
- **Míra prokazované lásky je postupem času úměrná podávanému pracovnímu úsilí a výkonu jedince**
- **Pocit viny je hnacím motorem, který způsobuje značné výkony členů sekt**
- **Sekty cílevědomě budují ve svých členech představu nebezpečného nepřítele**

- **Vsugerovaný pocit výlučnosti a nadřazenosti sekty**
- **Není legitimního důvodu pro opuštění sekty**

Jak již bylo výše naznačeno, základem činnosti sekt je psychická manipulace s jejími členy. Členové sekt jsou získáváni zpravidla pomocí nejrůznějších kampaní, náborových akcí, vydávání časopisů či knih, kde jsou motivováni a zahrnuti sliby, které v pozdější době většinou nejsou plněny. Takoví jedinci se pak postupně mohou dostat do psychické závislosti na sektě a poté sloužit jako levná pracovní síla apod. nejrozšířenější jsou náboženské kultury, které se orientují na náboženské dogma. Tvrdí, že jim jde pouze o duchovní zájmy, ale jejich vůdci často, na rozdíl od běžných členů, žijí v přepychu a úspěšně podnikají. Jsou zaměřeni na získávání peněz a moci. K dosažení cílů zneužívají členů sekty, u kterých se snaží záměrně vybudovat jejich závislost na sektě a jejím vůdci, čímž byla také vyslovena základní filosofie přístupu sekt k manipulaci s lidmi a to je tvrzení, že v sektách se nic násilně nepřikazuje. V sektách se pouze říká, co je správné a co není, a apeluje se na svobodu člověka, na jeho vědomí a dobrovolnou poslušnost a oddanost sektě. Jde ale o skrytou manipulaci, založenou na tomto vsugerovaném černobílém vidění světa. [8]

Psychickou manipulaci tedy můžeme definovat jako soubor postupů, kterými je ovlivňováno psychické myšlení, cítění a chování jedince. Může mít pozitivní i negativní dopad, což z pohledu sektářství nelze aplikovat, protože jediným pozitivním dopadem v sektářství je pocit vůdce z nashromážděného majetku.

Takovéto psychické násilí v sektách se uplatňuje hlavně v těchto sférách jejich působení [8]:

- **Cíleně a programově ochromují schopnost jedince samostatně jednat a ničí jeho individualitu**
- **Je narušen vztah jedince s vnějším světem**
- **Totalitní řízení sekty vede k nepředvídatelnosti jednání sekty**
- **Je zneužíván fyzický a psychický potenciál zejména mladých lidí**
- **Je deformován vývoj dětí**
- **U některých sekt dochází k vyzbrojování členů**
- **Jedinec je omezován ve svém projevu**

- **K ovlivňování lidí jsou využívány nejmodernější psychické techniky**

4.2 Směry náboženského sektářství v ČR

V této kapitole se zaměřím pouze na výčet nejznámějších zástupců z řad „netradičních náboženství“ včetně jejich kriminogenních rizik, působících na našem území. Je však nutno podotknout, že z pohledu policie jsou rizika náboženských sekt co by extremistických subjektů zanedbatelná. [8]

- **HNUTÍ GRÁLU**

Základem jejich učení jsou tři zákony o tížích, hmotnostech a jejich úrovních, kterými jsme připoutáni k minulým životům. Jejich symbolem je „kříž Grálu“. Toto náboženské hnutí lze ve své podstatě považovat za bezproblémové, neboť se neuchyluje ke kriminálním činům a rovněž jeho působení na psychiku příznivců není destruktivní.

- **HNUTÍ HARÉ KRŠNA**

Je jedním ze směrů hinduismu, který uctívá indického boha Višnu převtěleného v Kršnovi. Nebezpečí hnutí tkví zejména v silném náboženském uctívání Kršny, které může vést až k psychickému kolapsu. Negativně může působit i nedostatečná strava. Nebezpečí hrozí zejména dětem, které jsou izolovány od okolí a nedocházejí do běžné školy.

- **IMANUELITÉ**

Zakladatelem této nebezpečné sekty je Jan Ditrich Dvorský, který si „uvědomil“, že je Syn člověka, Parsifal Imanuel a tedy znovuinkarnovaný (vtělený) mesiáš, který má znovu vybudovat Tisíciletou říši. Společně se svou družkou Labutí pannou (Lucií Dvorskou), vydal knihu „Syn člověka, Mesiášovo živé Slovo k všenápravě světa“. Synu člověka pak museli členové sekty odevzdat veškerý svůj majetek a následně byli na základě jeho jasnovideckých vizí vyloučeni pro špatnou (žlutou) barvu aury. Imanuelité se soustředili na Hořovic-ku, v současné době žije malá komunita posledních imanuelitů v Praze. Sám Dvorský spolu se svou družkou a jejími dětmi se ukrývá, neboť mu hrozí trest za ohrožování výchovy mládeže. Jedná nebo spíše jednalo se o jednu z nejnebezpečnějších sekt u nás. V sektě samé docházelo k násilným trestným činům a psychická manipulace některých členů, zejména po vyloučení, vedla k sebevraždám. Na příkaz svého „mesiáše“ byli členové schopni

udělat prakticky cokoliv. Celá sekta byla i značně medializována, nejen díky násilnostem, ale hlavně kvůli osobě dcery známé herečky Mileny Dvorské, která je Labutí pannou.

- **CÍRKEV SJEDNOCENÍ – Moonovo hnutí**

Je obvykle označováno jako celosvětové impérium Korejce Sun Myung Moona, který se vydává za Mesiáše sjednocení. Podle Moonova učení Bůh touží po naplnění ideálu pravé rodiny. Základní věroučnou knihou je Božský princip. Moonovo hnutí je typické silnou psychickou manipulací. Církev sjednocení má řadu stoupenců po celém světě, nejvíce však v USA a Jižní Koreji. V rámci sčítání lidu ČR v roce 2001 se k této církvi přihlásilo 43 občanů. [26] Církev sjednocení je dále typická značným majetkem, kterým se snaží ovlivňovat i různé politiky. Sám Moon má mocenské ambice.

- **RODINA – Boží děti**

Podle tohoto hnutí probíhala revoluce i v sexuální oblasti. Postupně se vytvořila svérázná nábožensky podložená sexuální nauka, v níž jsou slova z bible o lásce interpretována tak, jako by se hovořilo o sexu. Komunity začaly praktikovat tzv. „sharing, nebo flirty fishing“, založený na sexuálním sdílení partnerů či prostituci žen ve snaze vlákat muže na víru prostřednictvím sexu. Znepokojivé v působení tohoto hnutí, které žije v uzavřených komunitách, je vtahování i nezletilých dětí do sexuálních aktivit. Podle jejich učení by již děti ve věku 5-6 let měly být seznamovány se sexuálními zážitky. Běžné v komunitě jsou pornokazety i s dětskou pornografií. Bohoslužby jsou zakončovány sexuálním stykem se samotným Ježíšem, který je prováděn masturbací. Z výše uvedeného je patrné i nebezpečí tohoto hnutí, které spočívá zejména v ohrožení mravní výchovy dětí a mládeže.

- **SATANISMUS**

V případě satanismu jde spíše o jev sociální patologie nebo psychopatologie. Satanisté mají jen málo společných rysů, nemají ani jednotnou posvátnou knihu – Satanskou bibli a ani vůdce. Jediné, co je spojuje je protest a vzdor, který vyjadřují v podobě satana. Satan je však původně postavou židovské a křesťanské víry, v níž ztělesňuje odpůrce Boha. V podstatě můžeme hovořit o třech typech satanistů, z nichž jedni uctívají satana jako duchovní bytost, vzývají ho a věří, že jim na jejich výzvy odpovídá a praktikují tajné rituály, včetně krvavých obětí (oltáře satanistů byly nalezeny i v ČR). Druzí tímto způsobem protestují proti křesťanské morálce a mají satana jako symbol volnosti a přirozenosti a třetí skupina je tvořena mladými lidmi, kteří tak vyjadřují svou vlastní kulturu. Mezi symboly satanismu

najdeme nejčastěji různé motivy pentagramu obráceného špicí dolů, mnohdy doplněného o vyobrazení tváře rohatého kozla. Dalším symbolem je trojčíslí 666, převzaté z Bible. [8] V ČR byla roku 1991 založena „Satanská církev“ jako občanské sdružení. Sekta se vyznačuje zejména exhibicionismem a narcismem, mnohdy spojeným s užíváním drog a alkoholu či produkcí satanistických metalových kapel. Nebezpečí je spatřováno především v přerůstání pubertálního satanismu v satanismus spojený s kriminálními delikty, vandalství a násilné delikty.

- **SCIENTOLOGICKÁ CÍRKEV**

Vystupuje někdy jako náboženství, jindy nabízí své produkty jako nejmodernější vědecké objevy. Její ambice jsou stát se oficiální církví, ve skutečnosti jde však o velmi prosperující firmu. Jádrem scientologie je víra v tzv. „thétany“, duchovní bytosti mimozemského původu, které má každý v sobě. Dalším produktem jsou očišťovací programy pyrity. Nebezpečí této církve spočívá zejména v návyku na auditingy, při kterých je záměrně vyhledáván stále nový a nový problém a je navozován pocit strachu a potřeby očištění. Při auditingu dochází k nežádoucí psychické manipulaci a nebezpečí průniku scientologů do firem, které postupně ovládají. K popularitě scientologické víry přispěly i holywoodské hvězdy, propagující tuto církev, které jsou předmětem bulvárního tisku a spekulací (např. Tom Cruise).

- **SVĚDKOVÉ JEHOVOVI**

Charakteristickým rysem Svědků Jehovových je fundamentalismus při výkladu bible, doplněný věroučnými zvláštnostmi, na kterých členové uplívají, přesně stanovené, ale nikdy nesplněné předpovědi a hrozby konce světa s typickou oddaností vůdci. Nebezpečí lze spatřovat v učení Svědků Jehovových, které ulpívá na autoritativním až absolutistickém vedení a řada zákazů vyplývajících z tohoto učení může negativně působit na společenské vztahy (odmítání vojenské služby, zákaz oslav včetně narozenin a dalších) nebo dokonce ohrozit i život členů (odmítání transfúzí krve apod.).

Dalšími subjekty, které stojí za zmínku jsou sekta Nanda Marga, hnutí Modré Alfy, Most ke svobodě, sekta Sri Chinmoy, Praví křesťané a další.

Z hlediska právních aspektů lze říci, že největšími prohřešky náboženských sekt proti zákonu, skýtající možnost trestní represe tvořily v minulosti trestné činy vojenské, zejména nenastoupení vojenské základní služby, kdy se členové sekt odvolávali na své doktríny či bibli, dále pak trestné činy mravnostní (ohrožování mravní výchovy mládeže) apod. [8]

5 TERORISMUS

5.1 Charakteristika

Terorismus je obecně chápán jako násilná metoda činnosti extremistických hnutí, pro kterou je typické organizované a plánovité destruování a vraždění nebo hrozba těmito postupy k zastrahování a vydírání státních orgánů, obyvatelstva, za účelem dosažení určitých, ať již politických, národnostních či jiných cílů daného extremistického hnutí. [8]

Dá se říci, že v ČR se s terorismem v pravém slova smyslu, či jak jej známe ze světa, zejména ze zemí blízkého východu, arabských států nebo zemí Afriky v podstatě nesetkáme. Téma terorismu u nás začalo nabývat na síle po teroristických útocích v USA z 11.září 2001, kterým byl věnován značný mediální zájem a následnou válkou s teroristy v Afghánistánu a dalších zemích. V zemích Evropy se otázkou bezpečnosti a prevence před terorismem stala aktuální.

Z hlediska práce policie lze na území ČR zaznamenat pouze ojedinělé případy, ohlášení nástražných výbušných systémů či výbuchů automobilů apod., kdy ve většině případech jde o plané popluchy způsobené školní mládeží ve snaze vyhnout se školním povinnostem či způsobit senzaci nebo aktivitu psychicky nemocných jedinců. Nebezpečnou formou je vzájemné „vyřizování účtů“ mezi zahraničními gangy působícími na našem území, jejichž motivem však není terorismus vůči demokratickým principům ČR a nejsou takto zaměřeny. I když řada útoků z let 1998 a 1999 takovýto charakter naznačovala.

5.2 Prostředky, motivy a formy teroristických útoků

Prostředkem terorismu je teror, charakterizovaný jako použití násilí, nebo hrozby násilí, který používají jednotlivci, skupiny i hnutí zejména k zastrahování či likvidaci protivníků a k vyvíjení psychického nátlaku. Nejčastějšími projevy teroru jsou atentáty, bombové útoky, únosy, ale i veřejné popravy (mnohdy přenášené pomocí telekomunikačních prostředků). Projevy terorismu bývají podmíněny jak vnitropolitickou situací, tak i mezinárodní situací. Dle mého názoru je období současné celosvětové ekonomické krize i tzv. „blbě nálady“ v ČR, ve spojitosti s českou extremistickou scénou možným rizikem pro vznik tohoto fenoménu i v našich podmínkách. [8]

Principy a filosofie práce teroristů vycházejí z následujících bodů:

- násilí je prostředkem k dosažení cíle. Čím je následek a brutalita hrůznější, tím vyšší je pravděpodobnost dosažení cíle,
- volit takové cíle, jejichž napadení bude mít dlouhodobý efekt,
- stupňovat teroristické útoky,
- maximální publicita a minimální riziko
- využití momentu překvapení
- hrozba násilím = panika obyvatelstva, deprivace, destabilizace společnosti,
- přehlížení nezainteresovaných osob – teroristické akce jsou voleny tak, aby oběťmi útoků byly osoby, jejichž smrt a utrpení vyvolá ve společnosti největší pobouření a otřes.

Motivy teroristických útoků:

- **Ideologie** – nejnebezpečnější (profesionální) forma teroristických útoků s krajně politickou, rasovou, etnickou či náboženskou orientací.
- **Experiment** – efekt rozruchu, senzace
- **Vandalismus** – patologická touha něco ničit a poškozovat
- **Zisk** – vydírání, únosy, organizovaný zločin
- **Afekt** – ojedinělý motiv, charakteristický pro psychopatické jedince
- **Zisk uznání** – faktor hrdinství, pachatel = zachránce

Formy teroristických útoků:

- **Pumový (bombový) útok** – tvoří až 70% z celkového počtu teroristických útoků. Bomby jsou umístovány zpravidla v dopravních prostředcích, zájmových objektech či v poslední době tolik oblíbené poštovní bomby v obálkách či balíčcích s výbušným mikrosystémem. S rozmachem moderních technologií je možno takové bomby odpalovat na velké vzdálenosti v naprosté anonymitě. K teroristickému

útoku se zpravidla s odstupem přihlásí určitá teroristická organizace za účelem zviditelnění svých záměrů a aktivit.

- **Žhářství** – je rovněž mezi teroristy populární, zejména pro svou jednoduchost a nenákladnost. Útoky zápalnými lahvemi můžeme vidět i u nás, např. s nedávnou kauzou Vítkov.
- **Únosy dopravních prostředků** – v současné době jsou nejznámějšími případy únosy letadel (USA, 11.09.2001), únosy lodí (Senegalští piráti) či stálý problém únosů dopravních prostředků s nákladem „humanitární pomoci“ v chudých zemích Jižní a Střední Ameriky, Afriky či Asie.
- **Atentáty** – patří k nejstarší formě zejména politického terorismu. V dnešní době jsou používány např. Baskickou teroristickou organizací ETA, italskými Rudými brigádami, Irskou republikánskou armádou (IRA) a jihoafrickými a arabskými teroristickými organizacemi.
- **Přepadávání, únosy osob a braní rukojmí** – jsou používány zejména militantními teroristickými organizacemi, jsou velmi dobře organizovány a mají za cíl kladení podmínek pro vyjednávání s cílem získání majetkového prospěchu, politických rozhodnutí či výměny zajatých spolubojovníků. Nezřídka se po nesplnění požadavků stávají rukojmí oběťmi brutálního zacházení či vražd. [8]

V současné době jsou jako nejznámější teroristické organizace označovány buňky islámských fundamentalistů a fanatiků, kteří pod záštitou vedení „Svaté války“ neboli Džihádu, mají na svědomí tisíce obětí a majetkových škod značných rozsahů. O to více, že jejich hrozby směřují do celého světa s cílem zničit západní kultury. Mezi nejznámější organizace patří z pohledu západního světa: Al-Kájda, Hizballáh, Fatáh, Hamas či hnutí Táliban, vedené nejznámějšími teroristy Usámou bin Ládinem, Muhammad Attou či Ajmánem Zava-hrím.

6 SYMBOLIKA EXTREMISTICKÝCH Hnutí

6.1 Charakteristika a význam

Slovo symbol je v češtině používáno v několika významech. Podle Ottova slovníku naučného symbol „jest umluvené neb obvyklé znamení čili značka pro nějaký předmět.“ [9] Zjednodušeně lze symbol chápat jako znak, který má pro ty, co jej přijímají, určitý širší význam, než pouze jeho původní podobu. Symbolem se může stát pojem, gesto, děj, barva, zvuk (např. hudební skladba, skandovaný pokřik), geometrický obrazec, zobrazení určité osoby (případně osoba samotná) apod. Symboly se mohou stát kromě věcí vytvořených lidmi i přírodní výtvoři, pokud vyvolávají podnět se zástupnou funkcí (např. lípa jako národní symbol). Objevují se v nejrůznějších oblastech lidské činnosti.

Pro extremisty mají symboly specifický význam, protože výrazně napomáhají upevnit jejich kolektivní identitu a vyjadřují jejich mocenské ambice. V prostředí demokratické společnosti, v níž jsou extremisté většinou ostrakizováni, se symbol stává velmi důležitým pojítkem mezi těmi kdo znají jeho význam, a vyjádřením vlastního přesvědčení navenek.

Pro policejní práci jsou pak důležité zejména trestněprávní aspekty extremistické symboliky. Samotné využití symbolu v extremistické oblasti ještě nemusí znamenat jeho automatickou trestnost. Stejně tak užití např. fašistických či nacistických symbolů pro potřeby kinematografie a filmování nebo jejich zakomponování do antifašistických obrazů je bez trestné. V policejní praxi a trestním řízení je nutné prokazovat zejména vazby symboliky na hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob. (nejčastěji v souvislosti s pácháním trestné činnosti podle §§ 352, 355, 356, 403-405 trestního zákoníku) případně může být posouzení symboliky uznávané pachatelem využito při dokazování kvalifikovaných skutkových podstat (např. § 352 odst. 2, § 140 odst. 3 písm. g), nebo § 145 odst. 2 písm. f) apod.).

Symboliku používanou extremisty podle Mareše [17] můžeme rozdělit na dvě skupiny:

- **Převzatou** – kterou převzali od jiných, neextremistických a zpravidla historických subjektů a používají ji ke svým účelům, přičemž je možné i souběžné užívání určitého symbolu extremisty i subjekty bez vazeb na extremismus (typicky např. využití svastiky neonacisty a buddhisty).

- **Původní** – kterou si extremisté vytvořili sami jako novotvar, jež zpravidla nemá jiné užití než v oblasti extremismu.

Chmelík [9] pak extremistickou (zejména skinheadskou) symboliku dělí jednak podle druhových vlastností či způsobů vyjádření na symboliku barev, čísel, křížů, fašistickou runovou a emblémovou symboliku až po personifikovanou a verbální symboliku. Dále nabízí základní dělení extremistické symboliky podle obsahu rasového zaměření na tři kategorie:

- **Kategorie A** – symbolika se zjevným rasovým motivem (např. fašistické symboly, emblémy)
- **Kategorie B** – symbolika s latentním rasovým motivem (např. symboly užívané hnutím B.H.S. zkřížená kladiva, keltské kříže a další)
- **Kategorie C** – symbolika prostá rasového motivu (zejména různé nápisy jako SKINHEADS, IAN STUART, B.H.S., SHARP apod.)

Pro potřeby této práce se zaměřím na popis a vyobrazení některých nejčastějších symbolů, užívaných zejména pravicovými a levicovými extremisty, subkulturou skinheads, islamistickým extremismem (terorismem) a militantních ekologických hnutí.

6.2 Symbolika pravicového extremismu

Pravicoví extremisté, v ČR zastoupeni zejména neonacisty a stoupenci ultrapravicového nacionalismu. Nejznámějšími organizacemi neonacistické scény v ČR jsou zejména organizace Blood and Honour, Bohemia Hammer Skins či hnutí Národní odpor.

Symboly pravicových extremistů, které jsou svou povahou závadné a ze strany orgánů činných v trestním řízení (ne vždy) postižitelné jsou vyjadřovány nejrůznějšími způsoby. Pro rozeznání jejich významu (mnohdy skrytého) je nezbytná alespoň jejich základní znalost.

Symbolika čísel

Pravicoví extrémisté, z řad neonacistů či fašistů inklinují k významu čísel, které jsou svým vyjádřením kryptogramy, jejichž skrytý význam má vyjadřovat sympatie zejména k osobnostem nacistické scény, hlavně z období fašistického Německa (např. Adolf Hitler),

či vyjádřením pozdravu nebo zakódovaného vzkazu. Tato čísla, jejich řady a kombinace téměř vždy vyjadřují pořadové číslo písmena v abecedě.

Obvyklými kombinacemi čísel užívanými neonacisty a fašisty jsou například [17]:

14 - Tato číslovka vyjadřuje 14 slov anglické věty: „We must secure the existence of our people and a futur efor white children“, jejíž autorem je David Lane (odsouzen na 190 let v USA). V ČR je též ekvivalentem číslovka 10 (věta: „My musíme chránit existenci našich lidí a budoucnost bílých dětí“). Rasistický podtext je zde zjevný.

18 - Kryptogram vyjadřující první a osmé písmeno abecedy, tedy písmena „A“ a „H“, které jsou vyjádřením iniciálu jména Adolfa Hitlera.

88 - Kryptogram fašistického pozdravu „Heil Hitler“

Symbolika barev

Mezi příznivci nacismu a fašismu, zejména mezi členy ultrapravicových hnutí skinheads je přikládán význam také symbolice barev, která byly převzaty ze symbolů typických pro fašistické diktatury, zejména pro nacistické Německo (národní barvy). [9]

Bílá barva – je obecně symbolem jistoty, čistoty a nevinnosti. Pro fašistické diktatury a také pro neonacisty z hnutí skinheads značí čistotu rasy, čistotu národa.

Červená barva – je symbolem ohně, krve, ale rovněž revoluce. Pro fašismus se stala symbolem pokrevního svazku.

Černá barva – obecně znamená smrt, ale též odhodlání. Symbolizuje anarchii, nenávisť ke všem, kteří „przní čistou rasu“ a předurčuje jejich záhuby. Pro hnutí skinheads se černá barva stala symbolem rasové nesnášenlivosti proti všem s rozdílnou barvou pleti, zejména boje proti „cikánům a všem černým“.

Kombinaci těchto tří barev lze najít, zvláště pak barvy černé a bílé, téměř na všech fašistických symbolech. Tato barevná kombinace však povyšuje i řadu germánských, keltských a vikingských symbolů, na symboly propagující rasovou nesnášenlivost, výlučnost, rasovou diskriminaci apod.

Vyobrazení nacistické symboliky zneužívané pravicovými extremisty je znázorněno v příloze I.

Runová symbolika

Runové znaky (runy) mají svůj původ ve starogermánském písmu Futhark. V nacistickém prostředí byly využívány v souvislosti se snahou nacistů navázat na starogermánské kořeny, což se projevovalo i silnou oblibou starogermánské mytologie (zvláště u jednotek SS). Zřejmě nejznámější a nejpoužívanější runou byla „Sowulo“, známá též jako Sig-Rune. Spojení za sebou jdoucích, dvou Sig-Runen bylo používání jako znak SS. Runová symbolika je hojně využívána i soudobými neonacisty. [9]

Ukázka runové symboliky je uvedena v příloze II.

Další symbolika užívaná českými pravicovými extremisty a radikály je vyobrazena v příloze III.

Příloha IV zobrazuje symboliku ultrapravicových skinheads.

Symbolika ultrapravicových politických subjektů v ČR je uvedena v příloze V.

6.3 Symbolika levicového extremismu

Jak již bylo výše uvedeno česká ultralevicová scéna má v současné době dva směry, které se však mohou ideově a stejně tak i symbolicky prolínat. Komunistickou a anarchistickou, doplněnou o militantní či protestně založené ekologické a ekoanarchistické skupiny (např. Earth First!, Ulice Lidem! či Fronta osvobození Země) a levicově zaměřené skupiny skinheads (Red Skins, SHARP)

Komunistická symbolika

V České Republice působí několik organizací, které se hlásí ke komunismu a používají komunistickou symboliku. Jedná se o registrované (mimoparlamentní) politické strany a občanská sdružení, ale i o neregistrovaná uskupení. V poslední době se komunistické myšlenky objevují i v části mládežnických subkultur (Hard Core, Free-Tekno, Red Skins, apod.

Tradičním symbolem komunismu se stala rudá barva (převzatá od dělnického hnutí), symbolizující krev, identitu a revoluci (např. v souvislosti s Ruskou občanskou válkou). Dalším známým symbolem komunistů je pěticípá rudá hvězda nebo zkřížený srp a kladivo, symbolizující jednotu dělníků a rolníků (bolševismus). Tyto symboly jsou v ČR i součástí symboliky organizací, které byly či jsou ve zprávách MV ČR řazeny do oblasti levicového extremismu (KSČ, KSČ-ČSP, KSM). Symbolickou písní komunismu je internacionála. [17]

Ukázka komunistické symboliky je uvedena v příloze VI.

Anarchistická symbolika

V rámci anarchismu vykrytalizovalo několik základních proudů, které jsou charakterizovány jednak pozicí jednotlivce v anarchistickém hnutí (individualistický anarchismus, anarchokomunismus, anarcholiberalismus, anarchofeminismus, ekoanarchismus apod.)

Hlavní symbolickou barvou je černá, která je chápána především jako symbol negace, resp. Internacionalismu, negujícího hranice. Je viditelná hlavně na černých anarchistických vlajkách. Tato symbolika není právně závadná. [17]

Ukázka anarchistické symboliky je uvedena rovněž v příloze VI.

Ukázka symboliky levicově orientovaných skinheads, militantních ekoanarchistických a radikálně ekologických skupin je vyobrazena v příloze VII.

6.4 Symbolika náboženských hnutí

Pro potřeby práce zde uvádím pouze ukázky symbolů náboženských hnutí a sekt působících na území ČR, o kterých bylo pojednáno v kapitole o náboženském extremismu. Užití této symboliky nemá trestně právní dopad.

Ukázka symboliky náboženských hnutí a sekt je uvedena v příloze VIII.

6.5 Symbolika teroristických organizací

Co týče symboliky teroristických organizací, jedná se zde povětšinou o islamistické radikální či teroristické organizace blízkého východu, praktikující „Džihád – Svatou válku“ proti západním kulturám v celém světě. Samotné vyobrazení symbolů či vlajek těchto organizací není závadné, horší je samotný fakt jejich existence a potencionální hrozby pro společnost.

Ukázka symboliky teroristických organizací je vyobrazena v příloze VIII.

7 PRÁVNÍ ASPEKTY EXTREMISMU

7.1 Základní právní normy k problematice extremismu

Účelem práva je zajistit vnitřní mír v určitém lidském společenství a umožnit tak jeho zachování, jakož i zachování jeho členů. To znamená jednak zabránit jeho sebezničení, tak vnitřním konfliktům, které mohou vést k sebedestrukci. [2]

K právním prostředkům zaměřeným na ochranu demokratického státu lze přistoupit z několika pohledů. [1] Pro účely této práce se zaměřím na ty právní prostředky a normy, týkající se problematiky extremismu, podle nichž postupuje Policie ČR.

Mezi základní právní normy patří:

- Ústava České Republiky ze dne 16.12.1992 (1/1993 Sb.)
- Usnesení předsednictva ČNR ze dne 16.12.1992 (1/1993Sb.) o vyhlášení Listiny základních práv a svobod (dále jen Listina) jako součásti ústavního pořádku ČR.

Tyto normy nejvyšší právní síly představují základ pro ostatní normy, upravující mimo jiné i problematiku extremismu, z nichž musí vycházet. Například podle úvodního článku Listiny jsou lidé svobodní a rovni v důstojnosti a právech. Listina vyjadřuje zákaz diskriminace podle pleti, jazyka, víry, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního původu, sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. Listina tedy stojí na přirozenoprávní koncepci práv a na rovnosti lidí v právech. V Listině pak nacházejí své zakotvení i práva národnostních a etnických menšin.

- Zákon č. 306/2009 Sb. (40/2009 Sb.), trestní zákoník ve znění pozdějších novel.
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) ve znění pozdějších novel.
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších novel.

Tyto právní normy představují trestněprávní a správněprávní ochranu společnosti před trestnou činností a přestupky páchané extremistickými skupinami a jsou základním nástrojem policie k potírání trestné činnosti s extremistickým, zejména rasově motivovaným charakterem.

Dalšími právními normami, důležitými pro policejní práci v rámci boje proti extremismu jsou:

- Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromážděvacím ve znění pozdějších novel.
- Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších novel.
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších novel.
- Zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád ve znění pozdějších novel.
- Obecně závazné vyhlášky a nařízení obcí ČR k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku.

Význam těchto právních norem nabývá na významu z hlediska opatření při pořádání shromáždění extremistických skupin, kdy upravují postup obcí a policie při dohlížení nad zákonností či účelem takovýchto shromáždění. Také se jimi řídí zakládání a rušení občanských sdružení či politických subjektů, které jsou svými postoji extremistické a nedemokratické a jejichž cílem je například popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání, sociální postavení nebo rozněcovat nenávisť, nesnášenlivost, podporovat násilí, nebo jinak porušovat ústavu a zákony. Tato podléhají registraci Ministerstvem vnitra, na jehož návrh mohou být zrušena, zakázána nebo neregistrována (např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR, NSS PsT 1/2008 - Dělnická strana)

Policie ČR (PČR) se mimo výše uvedených právních norem řídí také vnitřními předpisy, nařízeními a interními akty řízení, vydanými Policejním prezidiem (PP) nebo Ministerstvem vnitra (MV), které upravují metodické postupy policistů v oblasti extremismu, sekt a diváckého násilí. Mezi nejdůležitější předpisy patří:

- Závazný pokyn PP č. 110/2009 ze dne 20.8.2009, o činnosti příslušníků PČR na úseku extremismu, sekt a diváckého násilí.
- Závazný pokyn PP č. 10/2009 ze dne 13.2.2009, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.
- Nařízení MV č. 6/2004 ze dne 21.1.2004, oddíl 7, kterým se stanoví postup při hlášení událostí v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, záchranných a likvidačních prací, ochrany obyvatelstva a dalších mimořádných událostí.

- Metodický pokyn ředitele služby pořádkové policie PP ČR č. 1/2003, ze dne 7.11.2003, kterým se upravují zvláštnosti postupu PČR při zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti u některých shromáždění nebo jiných akcí s účastí většího počtu osob.
- Rozkaz PP č. 23/2009 ze dne 16.2.2009, obsahující Dohodu mezi ČMFS a Policií ČR, při zajišťování veřejného pořádku, ochraně bezpečnosti osob a majetku při fotbalových utkáních (1. liga) ve znění pozdějších předpisů.

7.2 Trestná činnost spojená s extremismem

Počátek devadesátých let minulého století s sebou přinesl řádu společenských změn. Byl také typický i postupným nárůstem různých skupin obyvatelstva či jednotlivců, kteří výrazně vybočovali z „normality“ chování společnosti. Tyto projevy začaly být záhy označovány jako „extremismus“ a výčet jeho forem je popsán v předchozích kapitolách. Kapitola následující nabídne pohled na trestněprávní problematiku spojenou s extremismem.

V obecné rovině lze konstatovat, že od roku 1990 do současnosti projevy extremismu, včetně rasově motivovaných útoků, nenabýly v ČR masových rozměrů a nevedly k destabilizaci bezpečnostní situace ve státě. Tyto konflikty jsou stále epizodními excesy, které z hlediska policejních statistik nepředstavují významné číslo, ale jsou obyvateli vnímány velmi citlivě, zejména s ohledem na to, že rasově motivované útoky mnohdy představují tragédie konkrétních jednotlivců či rodin. Jejich závažnost tedy nelze podceňovat nebo dokonce přehlížet. [9]

Aktivity extremistů můžeme obecně rozdělit do tří základních skupin:

1. Realizace vysoce humánních cílů, ale způsobem, který se v menší či větší míře neshlakuje s uznávanými společenskými normami a hodnotami.
2. Realizace představ o politickém systému společnosti a jeho fungování, které odporují obecným normám morálky a humanity, způsoby, které umožňuje platný právní řád („slušnou formou“ prosadit „neslušné“ cíle).
3. Realizace nelidských, nehumánních, rasově segregujících cílů protizákonnými a nelidskými prostředky (převážná část rasově motivovaných útoků)

Z kriminalistického pohledu můžeme extremismus rozdělit podle dvou základních hledisek [9]:

1. Podle objektů napadení na extremismus:

- a) útočící na ústavnost a státní zřízení (zejména terorismus),
- b) hrubě narušující občanské soužití,
- c) útočící na život a zdraví občanů,
- d) rasově motivovaný

2. Podle formy páchaní na extremismus:

- a) verbální (hajlování, koncerty White Power kapel, rasistické pokřiky, apod.)
- b) násilný (brachiální útoky na obyvatele, divácké násilí, vzájemné napadání extremistů)
- c) grafický (extremistická symbolika, internet, časopisy, grafitti, tetování, apod.).

Z hlediska trestněprávního převažuje v ČR, v souvislosti s extremismem, rasově motivovaná trestná činnost. Tu můžeme charakterizovat jako společensky nebezpečné, protiprávní jednání, kterým pachatel verbálně, graficky nebo brachiálně útočí na rasově, národností, vyznáním nebo politickým přesvědčením odlišné občany nebo potlačuje jejich zaručená práva a svobody pro jejich rasovou, etnickou, národnostní nebo náboženskou odlišnost. Méně závažná jednání, jejichž nebezpečnost pro společnost je nepatrná (u mladistvých osob malá), lze posuzovat jako přešupek proti veřejnému pořádku podle § 49 odst. 1 písm. a)-c) přestupkového zákona. [9] V ČR jde v současné době zejména o projevy pravicových extremistů, spočívající v pořádání pochodů, demonstrací a koncertů White Power Music (WPM). Objevují se trendy pořádat neohlášené koncerty české WPM v zahraničí (Slovensko, Polsko) z důvodu jejich menší sledovanosti tamními policejními sbory. Současná ultralevice se omezuje spíše na letákové kampaně, zaměřené proti neonacistům a svými projevy je spíše marginální. Terorismus a náboženský extremismus s ním spojená trestná činnost není v ČR zaznamenána vůbec nebo jen velmi okrajově. Pravicově extremistickou scénu tvrdě postihly především celorepublikové policejní akce „Power“, Útvaru pro odha-

lování organizovaného zločinu služby kriminální policie a vyšetřování, při nichž byli zadrženi pravicoví extremisté a provedeny domovní prohlídky.

Poslední taková akce proběhla v roce 2009 dne 21. října. V důsledku těchto akcí bylo nejen paralyzováno pořádání koncertů, ale měly dopad i na další aktivity pravicových extremistů. Na druhé straně však přispěly k nárůstu tzv. „spontánních demonstrací“ zaměřených proti Policii ČR a na podporu vazebně stíhaných osob. Značná pozornost je věnována internetu, v poslední době zejména neonacistickým webům, hostovaným např. v USA. [21]

V současném trestním zákoníku jsou uvedeny skutkové podstaty trestných činů, svou povahou spojených s projevy extremismu. U některých těchto trestných činů je spojitost s extremismem patrná a vyplývající již ze základní skutkové podstaty, jinde je uvedena jako skutková podstata kvalifikovaná, podmiňující užití vyšších trestní sazby. Pro potřeby práce zde uvádím výčet trestných činů spáchaných z nenávisné pohnutky, spočívající v rasové, národnostní, náboženské a jiné nenávisti [25]:

- vražda podle § 140 odst. 3 písm. g) trestního zákoníku,
- těžké ublížení na zdraví podle § 145 odst. 2 písm. f) trestního zákoníku,
- ublížení na zdraví podle § 146 odst. 2 písm. e) trestního zákoníku,
- mučení a jiné nelidské a kruté zacházení podle § 149 odst. 2 písm. c) trestního zákoníku,
- zbavení osobní svobody podle § 170 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku,
- omezování osobní svobody podle § 171 odst. 3 písm. b) trestního zákoníku,
- zavlčení podle § 172 odst. 3 písm. b) trestního zákoníku,
- vydírání podle § 175 odst. 2 písm. f) trestního zákoníku,
- porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí podle § 183 odst. 3 písm. b) trestního zákoníku,
- poškození cizí věci podle § 228 odst. 3 písm. b) trestního zákoníku,
- zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku,
- násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 3 trestního zákoníku,
- hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob podle § 355 trestního zákoníku,

- podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 trestního zákoníku,
- urážka mezi vojáky podle § 378 odst. 2 trestního zákoníku, urážka mezi vojáky násilím nebo pohrůžkou násilím podle § 379 odst. 2 písm. d) trestního zákoníku, urážka vojáka stejné hodnosti násilím nebo pohrůžkou násilím podle § 380 odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, porušování práv a chráněných zájmů vojáků stejné hodnosti podle § 382 odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, porušování práv a chráněných zájmů vojáků podřízených nebo s nižší hodností podle § 383 odst. 2 písm. c) trestního zákoníku,
- genocidium podle § 400 trestního zákoníku,
- útok proti lidskosti podle § 401 odst. 1 písm. e) trestního zákoníku,
- apartheid a diskriminace skupiny lidí podle § 402 trestního zákoníku,
- založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 trestního zákoníku,
- projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 trestního zákoníku,
- popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku. [30]

Kriminalita s extremistickým podtextem bývá mnohdy latentní a souvislost s extremismem může být skrytá. Proto se musí prokazovat svědomitě a pečlivě, mnohdy i za přispění soudních znalců v oboru, kterých je v současné době velmi málo. V praxi je vyšetřováním takové trestné činnosti stále problematické, právě z důvodu těsné hranice mezi ještě přípustným a již nepřípustným používáním toho kterého vystoupení extremistických skupin a hnutí, včetně jimi užívané a nošené symboliky. V mnoha případech jde skutečně o velmi sporné záležitosti, na jejichž řešení a v jejich řešení se rozcházejí i renomovaní odborníci z oboru historie, sociologie či politologie [8]. Jasným dokladem tohoto tvrzení může být odborný i laický pohled na mediálně známou kauzu “Žhářů z Vítkova“, tedy případ popálené Natálky, kde bylo vedeno složité dokazování, zda šlo o rasově motivovanou trestnou činnost či nikoliv a pachatelům byly nakonec uděleny vysoké tresty. Jde o typický obraz extremistické trestné činnosti směřující proti národnostním menšinám, žijícím na našem území, zejména pak vůči Romům. Společností je médiím mnohdy vytýkáno, že případům, kdy se obětí násilí či rasis-

mu ze strany národnostních menšin stal občan „bílé pleti“, je věnován minimální nebo dokonce žádný prostor.

Následující tabulka znázorňuje celkový počet trestných činů s extremistickým podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 1996 až 2009 (dle Evidenčně statistického systému kriminality Policejního prezidia ČR – ESSK). [21]

ROK	Zaevidováno TC	Podíl na celkové kriminalitě (%)	objasněno TC	stíháno osob
1996	131	0,03	58	152
1997	159	0,04	132	229
1998	133	0,03	100	184
1999	316	0,07	273	434
2000	364	0,09	327	449
2001	452	0,1	406	506
2002	473	0,1	374	483
2003	335	0,09	265	334
2004	366	0,1	289	401
2005	253	0,07	191	269
2006	248	0,07	196	242
2007	196	0,05	119	181
2008	217	0,06	126	195
2009	265	0,07	186	293
CELKEM ČR	3 908	-	2 942	4 452

Výše uvedené statistické údaje odkazují na současný stav kriminality s extremistickým podtextem, kdy je patrný setrvalý stav bez tendencí k nárůstu. Údaje za rok 2010 a 2011 nebyly v době zpracování práce dostupné. Předpokládám však, že k výrazným změnám nedojde. Co se týče skladby jednotlivých trestných činů, nedošlo v uvedených letech k podstatnějším změnám, kdy jednoznačně převažovaly trestné činy podle § 260, § 261, § 261a trestního zákona č. 140/1961 Sb. – 63,4 %. Ostatní extremisticky motivované trestné činy byly v pozadí - § 198 trestního zákona – 9,4%, § 196 trestního zákona – 8,7%, za statistické období leden – prosinec 2009, bylo dále zaevidováno 5 trestných činů dle §§ 221, 222 trestního zákona, za něž bylo stíháno 11 osob, 16 trestných činů dle § 198a, za něž bylo stíháno 13 osob, a jeden trestný čin vraždy dle § 219g ve stádiu pokusu. Výše uvedené trestné činy byly kvalifikovány dle trestního zákona č. 140/1961 Sb. [21]

8 STRATEGIE POLICIE ČR PROTI EXTREMISMU

8.1 Vývoj strategie boje proti extremismu

Jak již bylo výše uvedeno, téma extremismu a s ním spojený vývoj strategií v boji proti němu nabyl na svém významu po roce 1990 s pádem komunismu a nástupem demokratických vlád.

S přílivem nových myšlenek a dosud netušených možností z nově získaného pocitu svobody, možnosti vyjádření a prosazení názoru, volnosti pohybu jež v sobě skýtala nová a mladá demokratická společnost, se začaly na našem území objevovat první zárodky extremistických skupin. Jejich názory, ideologie a postoje k nám dorazily zejména ze zahraničí a daly vzniknout prvním organizacím s českou členskou základnou, hlásající extrémistické názory na život ve společnosti. V souvislosti s nastalou situací musely vládnoucí složky státu přijít s řešením tohoto problému a budovat účinné strategie a prevence. Nejinak k tomu přistupovala i policie.

Dne 21. června 1991 schválila Česká národní rada zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, a na jeho základě vznikla dnem 15. července 1991 Policie České republiky. Policie ČR vznikla z dosavadních českých složek Sboru národní bezpečnosti (SNB) a stala se všeobecným bezpečnostním sborem České republiky.

Nově vzniklý policejní sbor byl řízen policejním presidiem v jehož čele stanul nově policejní prezident, který podléhal a podléhá Ministerstvu vnitra ČR.

Období od roku 1991 do roku 1995 se neslo ve znamení restrukturalizace policejního sboru a nutných reforem. Co se týče extremismu, neexistovaly v podstatě žádné specializované policejní útvary, které by se touto problematikou úzce zabývaly. Avšak stále přibývajících a rozrůstajících se členská základna extremistických skupin, zejména pak aktivity hnutí skinheads, přebírajících vlivy ze zahraničí, měly za následek, že dne 1. srpna 1995 v rámci odboru obecné kriminality Ředitelství služby kriminální policie PP ČR, vzniklo specializované pracoviště pro metodiku a koordinaci řízení PČR na úseku extremismu. Vláda také pod záštitou MV ČR od roku 1996 začala vypracovávat zprávy o problematice extremismu na území ČR a strategie boje proti extremismu, které mapovaly situaci za jednotlivá období, zahrnující struktury extremistických skupin, celkový počet trestných činů s extremistickým podtextem, ale i preventivní opatření vládních resortů a Policie ČR. Byly stanoveny priority na úseku boje proti extremismu, zejména orientace skupin expertů a specialistů z řad

příslušníků policie na tuto oblast, které se budou zabývat monitorováním a koordinací celostátního postupu policie proti extremistickým projevům, rasově motivovaným útokům, chuligánství při sportovních utkáních a nebezpečným sektám.

Od roku 1996 tedy Policie ČR začala důsledně monitorovat extremistické projevy a identifikovala skupiny působící na našem území. Rovněž začala spolupráce se specialisty ze sousedních zahraničních států (zejména SRN, Polsko).

K 1. březnu 1998 došlo k reorganizaci Ředitelství služby kriminální policie, kdy byly zrušeny samostatné útvary pro vyšetřování a došlo ke sloučení se službou kriminální policie, kdy byly zakládány skupiny odboru obecné kriminality se specializací „extremismus“. Předchozí tříleté zkušenosti totiž potvrdily, že jakýkoliv zvláštní útvar mimo existující organizační strukturu policie by pro řešení této společensky závažné problematiky nebyl vhodný. Naprosto nezbytná specializace musela probíhat v rámci jednotně organizované policie, včetně policie kriminální. Problematika extremismu vyžaduje i „místní“ znalost v rámci teritoriální působnosti, což by bylo zřízením jakékoliv ústřední speciální jednotky pravděpodobně narušeno a mohlo by vést ke zprerhání vazeb. Bojem proti extremismu se musejí zabývat policisté již na nejnižších článcích výkonu policejní služby, včetně policistů pořádkové policie. Musejí přitom pracovat v součinnosti s pracovišti kriminální policie na jednotlivých stupních řízení (základním článkem jsou pracoviště kriminální policie na úrovni okresů, středním článkem pracoviště služby kriminální policie na úrovni krajů, vrcholovým článkem je specializované pracoviště Policejního prezidia ČR), aby byl zajištěn tok informací, který je pro úspěšnou dokumentaci těchto forem trestné činnosti zvlášť závažný. Poznatky a činnost ustanovených specialistů každodenně potvrzují opodstatněnost zavedení specializace na problematiku extremismu v rámci Policie ČR jako efektivního prostředku pro potírání extremisticky motivované kriminality. Hlavním předpokladem pro zvýšení úspěšnosti při potírání tohoto druhu kriminality je zkvalitňování řídicí práce v rámci policie s vyloučením jakéhokoliv zavádění nesystémových organizačních opatření.

V letech 1998 – 2004 se policejní a vládní strategie proti extremismu vyvíjely zejména podle místního vývoje s důrazem na stabilizaci a navýšení počtu policejních specialistů na úseku této kriminality. Byl kladen důraz na zabezpečení celkového stavu v rámci této problematiky pro vstup ČR do Evropské unie. V tomto období vznikla řada vládních i nevládních projektů za spolupráce s policií ČR, které měly za cíl přiblížit české veřejnosti rizika a

nebezpečnost extremistických skupin působících na našem území a také veřejně upozornit na škodlivost, nepřipustnost a negativnost rasistických a xenofobních projevů, které mají přispět ke zvýšení tolerance ve společnosti a tím i odmítavému postoji obyvatelstva k rasistickým projevům obecně. (např. vládní projekt Tolerance, 1999-2000). Spolupráce vlády a policie s nevládními organizacemi na ochranu lidských práv, zejména pak práv etnických a rasových menšin byla nevyhnutelná. To se týkalo zejména rómské komunity. Pokračovala nadnárodní spolupráce policejních složek a probíhal i projekt přípravy občanů národnostních menšin k přijetí do služebního poměru příslušníků Policie ČR (kurzy, 2000-2002).

Po roce 2004 s rozmachem internetu a jeho dostupnosti širší veřejnosti byly priority policie zaměřeny na vyhledávání a potírání extremistické kriminality páchané prostřednictvím internetu a její eliminace. Nadále pokračovalo školení specialistů v problematice extremismu a ochraně národnostních a etnických menšin, byly zřizovány antikonfliktní týmy. V roce 2005 byla realizována další rozsáhlá kampaň proti rasismu – Spolu proti rasismu 2005. Policie ČR pracovala důsledně na prohlubování mezinárodní spolupráce v oblasti extremismu. Byly uzavírány smlouvy o policejní spolupráci (Rakousko, Německo, Polsko a další). V roce 2007-2008 pokračovalo posilování mezinárodní policejní spolupráce. Policie ČR se podílela na dodržování vládní strategie prevence kriminality (2004-2007), působila preventivními přednáškami pro veřejnost, zejména ve školách a nízkoprahových zařízeních pro národnostní menšiny. I nadále se kladl důraz na místní záležitosti a vytvoření spolupráce na nejnižších člancích veřejné moci v rámci jednotlivých obcí. Stěžejním projektem MV ČR v roce 2009 byl projekt ÚSVIT, zaměřující se na komplexní řešení situace ve vyloučených lokalitách, obývaných zejména příslušníky rómské menšiny a minimalizaci jejich úplného sociálního vyloučení. Jedním z cílů realizovaného projektu je eliminovat projevy extremistických skupin a redukce jejich názorů na rychlé řešení „rómské otázky“, kterým získávají podporu z řad občanů ČR pro své mocenské či politické aktivity.

8.2 Současné strategie Policie ČR v boji proti extremismu

Stejně tak, jako v letech předchozích, vydalo MV ČR v roce 2010 zprávu s názvem „Strategie boje proti extremismu 2009“. Dá se říci, že svým obsahem navazuje na zprávy z předchozích let, jejichž obsahová stránka dostala jasný a přehledný rámeček. V úvodu zprá-

vy jsou vždy vymezeny základní formy extremismu a jejich definice. Jsou shrnuty projevy extremistických skupin působících na našem území v roce 2008, 2009 a nastíněny nejzávažnější zákroky ze strany policie. Ve zprávách jsou vždy uvedeny nejvýznamnější aktivity vlády ČR, resortů vnitra, obrany, školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, práce a sociálních věcí, zahraničních věcí a ministra vlády pro lidská práva. Zastoupeny jsou také poznatky Nejvyššího státního zastupitelství, zejména k trestněprávní problematice extremismu.

Policie ČR se významnou měrou podílí na dodržování a realizaci koncepce boje proti extremismu. Koncepce boje proti extremismu obsahuje termínované úkoly pro ministerstvo vnitra, ministerstvo obrany, ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstvo spravedlnosti, ministerstvo financí, ministerstvo průmyslu a obchodu a ministra, v jehož působnosti jsou lidská práva a národnostní menšiny.

V rámci koncepce boje proti extremismu bylo MV ČR a Policií ČR stanoveno pět základních pilířů strategie a prevence:

- **KOMUNIKACÍ PROTI DEMAGOGII**

Cílem je včasná a srozumitelná komunikace s veřejností a médii. Na webových stránkách Ministerstva vnitra či Policie ČR, ale i dalších státních orgánů musí být na jednoduše dostupném místě materiály, ze kterých bude možné vyčíst informace o extremistické scéně, kdo ji tvoří, co hlásá, čeho a jak chce dosáhnout. Rovněž je třeba veřejnost informovat o probíhajících či plánovaných extremistických akcích. Úřad vlády ČR v roce 2009 finančně podpořil několik projektů v rámci dotačního schématu "Kampaň proti rasismu 2009".

Z podpořených subjektů lze jmenovat například server Romea.cz. Organizace Člověk v tísni, o.p.s vydala v rámci projektu sborník "Nebezpečné známosti - manuál pro obce, které se chtějí aktivně bránit shromážděním z nenávisti" a publikaci „Nezvaní hosté“. Byla zpracována metodika pro pracovníky preventivně informačních skupin „Medializace bezpečnostních opatření při extremistických akcích. Tato byla distribuována pracovníkům preventivně informačních skupin a umístěna na Intranetu Policie ČR. Byl také zpracován policejní metodický manuál pro velitele opatření při extremistických akcích. Policie ČR ve spolupráci se školskými zařízeními realizovala přednáškovou činnost k problematice ex-

tremismu (např. projekty „Dovedu to pochopit? - Hrozby neonacismu“, atd.). Agenturou STEM byl proveden a následně vyhodnocen projekt výzkumu nazvaného „Zmapování postojů veřejnosti v České republice k pravicově extremistickým, rasistickým a xenofobním myšlenkám a jejich šířitelům s ohledem na integraci menšin a cizinců“ (2010). Jeho výsledky pomohou Policii ČR reagovat na názory veřejnosti a přizpůsobit jim preventivní opatření. Velký význam je nadále věnován internetu a jeho negativnímu vlivu na hlásání závadných ideologií. V současné době jsou ze strany policie navrhována možná řešení, uvažuje se o zřízení policejní „Helpline“, kde mohou uživatelé ohlašovat závadný obsah internetových stránek a umožnit tak jejich zrušení či zákaz. [21]

- **VĚDOMOSTÍ PROTI TOTALITÁŘŮM**

Cílem je realizovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti výchovy proti extremismu, rasismu a xenofobii. Policie ČR a její lektoři z řad specialistů na tuto problematiku pořádají semináře, zaměřené na odborný vhled do tématu a vytváření kompetencí pedagogických pracovníků (rozvoj kritického myšlení, mediální výchova, odbourávání negativních stereotypů, řešení konkrétních modelových situací ve výuce). Zásadní je zařazení této problematiky do rámcových vzdělávacích programů. Nadále je podporována spolupráce s policisty preventivní informační služby, ale i s veřejnou sférou, tedy nevládními organizacemi a akademickými odborníky. Cílem těchto aktivit je seznámení žáků a studentů, zejména základních a středních škol, s extremistickou scénou, nebezpečím, které její členové představují a činnostmi, které v souvislosti s ním Ministerstvo vnitra a policie v rámci služby veřejnosti vykonávají. Jako součást tohoto programu jsou vydávány učebnice, publikace a příručky s tematikou prevence proti rasismu, xenofobii a extremistickým postojům, jsou pořádány přednášky a školení (např. projekt Asi-milovaní). [21]

- **JEDNOTNÁ PROTIEXTREMISTICKÁ PLATFORMA**

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky hovoří v §16 o spolupráci s obcemi a o možnosti uzavření tzv. koordinační dohody. Tento nástroj je využíván také pro spolupráci při zvládnutí extremistických akcí. Koordinační dohody umožňují přesně definovat spolupráci mezi Policií ČR, obecními úřady, obecní policií a případně dalšími subjekty. Jednot-

livé body těchto dohod musí konkretizovat formy a nástroje spolupráce, úkoly, stanovit styčné osoby a kontrolu jejich využívání. Smluvní strany musejí mít práva a povinnosti z nich vyplývající vzájemně vyvážené. Klíčem k dobrému zvládnutí extremistických akcí je i včasná komunikace policie se starosty obcí. S ohledem na požadavky obcí byly zpracovány a distribuovány materiály: Manuál pro shromažďování, který poskytuje návod praktických opatření a standardů, které by měly být naplněny v rámci zajištění bezpečnosti. Dále kalendář rizikových dní, který napomáhá k odhalování skutečného účelu akcí, nahlášených pod fiktivním názvem, který je uveden v příloze č. IX. 26. 5. 2009 proběhl v Praze za osobní účasti krajských koordinátorů shromažďovacího práva. Konzultačního dne se kromě zástupců Ministerstva vnitra zúčastnili i zástupci Policie ČR. Zástupcům krajů byly poskytnuty informace k Manuálu k zákonu o právu shromažďovacím a způsobu jeho distribuce. Zástupci Policie ČR pak úředníky seznámili s činností Policie ČR v oblasti shromažďovacího práva. V roce 2009 rovněž probíhaly semináře s názvem „Obec a extremismus“. [21]

- **ODBORNOST A IMUNITA**

Kvalitativní posun extremistů při pořádání akcí vyžaduje profesionalizaci zejména velitelů bezpečnostních opatření. Ministerstvo vnitra ve spolupráci s policejním prezidiem provádí školení managementu policejních složek v souvislosti s hrozbami extremismu. Policejní akademii ČR byl vytvořen nový výukový předmět, zaměřený na rozvíjení schopností a osvojení dovedností pro řízení a velení velkým policejním akcím. Stále je pokračováno ve stávajícím modelu školení specialistů za účasti odborníků z akademické sféry a Nejvyššího státního zastupitelství a doplnění těchto kurzů o předávání poznatků z oblasti politologie a práva s ohledem na současné trendy na poli extremismu. Nezbytnou součástí profesionalizace tvoří nastavení funkčního a efektivního „imunitního systému“ proti infiltraci extremistů. Ochranné mechanismy začaly fungovat u policie a byly využívány i ostatními složkami, tedy armádou, celní správou a vězeňskou službou. Je kladen důraz na další stabilizaci a rozšíření základny policejních specialistů po linii extremismu, kteří by nebyli zatěžováni ostatní trestní problematikou. Samozřejmostí je činnost již ustanovených antikonfliktních týmu a Národního kontaktního bodu pro terorismus při ÚOOZ PČR. [21]

Byly zřízeny tři skupiny Task Force [12]:

- A (bezpečnostní)
- B (právní)
- C (platforma pro spolupráci Policie ČR, Ministerstva vnitra a partnerských resortů a nevládního sektoru)

Tyto podskupiny tvoří významnou platformu pro vydefinování problematických oblastí v boji s extremismem a formulování koncepčních řešení.

• **EFEKTIVNĚ A KOREKTNĚ PROTI NÁSILÍ**

Specialisté na extremismus nadále důsledně monitorují, rozpracovávají a dokumentují jednotlivé extremisty a extremistické skupiny. Jejich poznatky jsou využitelné při přípravě případných bezpečnostních opatření, při řešení konkrétní trestné činnosti a prognóze možných forem útoku. Byl vydán nový Závazný pokyn policejního prezidenta 110/2009 o činnosti na úseku extremismu, sekt a diváckého násilí; jedním z opatření novelizovaného interního aktu řízení je obligatorní účast specialisty na úseku extremismu ve štábu velitele bezpečnostního opatření v souvislosti s extremistickou akcí. Dále byl vydán závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009 o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. V rámci trestního řízení na úseku extremismu je zpracována zcela nová metodika trestního řízení, v níž je kladen důraz jednak na operativně pátrací činnost policie na úseku extremismu, ale především na samotné trestní řízení. Pro účely zpracování metodiky se vychází z důkladného rozboru již spáchaných trestných činů, a vynesných rozsudků trestů za konkrétní trestné činy. Tím budou vytvořeny jasné a odůvodněné postupy v rámci trestního řízení. Ve spolupráci s Policejní akademií ČR, specialisty na krajských ředitelstvích Policie ČR a odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra probíhají práce na metodice vyšetřování extremismu, což by měl být do budoucna materiál určený pro policisty - specialisty na extremismus a studenty Policejní akademie ČR v rámci samostatného studijního předmětu extremismus. Nejvyšší státní zastupitelství vypracovalo „Metodický návod pro postih trestných činů spojených s extremismem a byla vytvořena přístupná databáze již provedených znaleckých posudků pro potřeby policie. [21]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

9 CÍLE A METODY VÝZKUMU

9.1 Cíle výzkumu

Cílem této diplomové práce a její praktické části je průzkum zaměřený na strategie Policie ČR v boji proti extremismu. Průzkumem zjišťuji, zda jsou složky Policie ČR schopny v současné době vytvářet vhodné strategie boje proti extremistickým skupinám a tyto pak účinně a efektivně aplikovat a realizovat v praxi.

9.2 Metody výzkumu

9.2.1 Typy výzkumu

Na základě policejní praxí získaných zkušeností jsem provedl pro smíšený výzkum. Výzkum je tedy rozdělen do tří částí, které na sebe navazují. Kvantitativní část, obsahuje dotazníkové šetření mezi příslušníky PČR, formulaci hypotéz, následné vyhodnocení a poskytuje podklady pro kvalitativní část. Kvalitativní část je realizována na základě dat získaných z poslední položky dotazníkového šetření, kdy byly formou otevřené otázky získány názory policistů na oblast extremismu, které byly následně zpracovány kvalitativními metodami. Třetí částí je reaktivní akční výzkum v terénu, prováděný formou opatření PČR při akci s rizikovými faktory extremismu.

10 KVANTITATIVNÍ ČÁST VÝZKUMU

10.1 Formulace hypotéz

Pro kvantitativní část výzkumu byly formulovány dvě hypotézy:

H1 – Většina policistů se za doby trvání služebního poměru a policejní praxe setkala s případy zahrnující projevy extremismu.

H2 – Mezi četností policistů, kteří se při své práci setkali s případy zahrnujícími projevy extremismu a jejich hodnocením současných strategií a opatření Policie ČR v boji proti extremismu existuje statisticky významná závislost.

10.2 Výzkumný vzorek

Základní soubor tvoří příslušníci Policie ČR. Výzkumný vzorek byl vybrán metodou záměrného výběru s ohledem na jeho dostupnost. Jako průměrná jednotka reprezentující základní výzkumný vzorek byli vybráni příslušníci PČR služebně zařazení na Krajském ředitelství policie Moravskoslezského kraje, Územním odboru Nový Jičín. Ve výzkumném souboru byli zahrnuti jak policisté vnější služby, zařazení na jednotlivá obvodní oddělení v rámci územního odboru (uniformovaná složka), tak zástupci služby kriminální policie a vyšetřování. Rovněž policisté dopravního inspektorátu, kriminalistické techniky, skupiny případových analýz, policisté působící na úseku zbraní a střeliva a preventivní informační služby. Tento postup záměrného výběru byl zvolen také v souvislosti s připravovaným akčním výzkumem, který probíhal v tomto územního odboru, a na kterém byli účastní také policisté z výzkumného vzorku.

10.3 Dotazník

Jako metoda sběru výzkumných dat byl zvolen dotazník, jehož použití se jeví jako vhodné vzhledem k počtu respondentů a menší časovou náročnost. Dotazník je součástí přílohy č. X.

Dotazník je velmi frekventovanou metodou získávání dat v pedagogickém výzkumu. P. Gavora jej vymezuje jako „způsob písemného kladení otázek a získávání odpovědí“. Samotný dotazník je soustava předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které

jsou promyšleně seřazeny a na které dotazovaná osoba (respondent) odpovídá písemně. Kladené otázky se mohou vztahovat buď k jevům vnějším nebo vnitřním. [11]

Celkový počet oslovených respondentů byl 279, kdy se v podstatě se jedná o celkový počet policistů Územního odboru PČR Nový Jičín. Z celkového počtu oslovených respondentů se do výzkumu zapojilo 162 policistů, kteří vyplnili dotazník. Respondenti byli oslovováni na svých pracovištích, kde jim byly dotazníky distribuovány prostřednictvím vedoucích oddělení. Vyplnění dotazníku bylo dobrovolné a plně anonymní. Ke zvýšení anonymity a tím i ke zvýšení pravdivosti odpovědí, byly k dotazníkům přiloženy i obálky, do kterých respondenti mohli dotazníky zalepit a eliminovat tak případné obavy, že poskytnutá data budou využita proti nim.

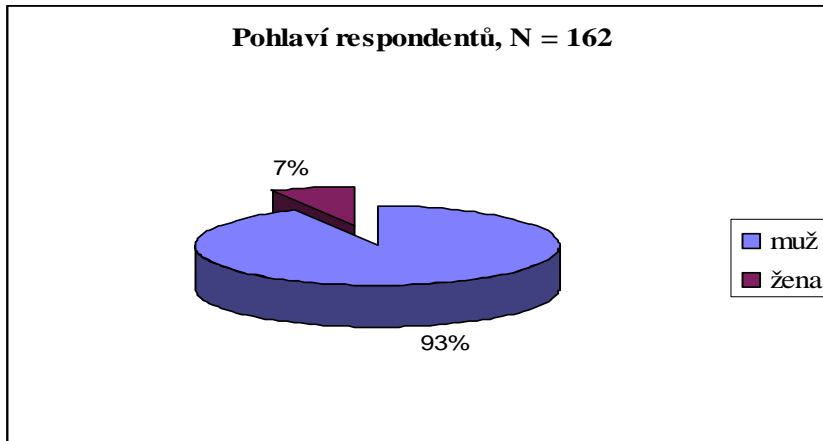
Dotazník byl rozdělen do tří částí. V úvodní části byly formulovány otázky zjišťující pohlaví, věk a délku služebního poměru respondentů (policistů). V hlavní části dotazníku byly obsaženy uzavřené otázky se zaměřením na problematiku extremismu z pohledu policistů. Závěrečná část, je tvořena otevřenou otázkou č. 10, zařazenou pro potřeby následné kvalitativní části výzkumu.

10.4 Vyhodnocení kvantitativní části výzkumu

Použitou dotazníkovou metodou byla získána nominální (úvodní část) a ordinální (hlavní část) data. U otevřené položky (otázky) dotazníku č. 9 při zvolení možnosti - ano, byly získané odpovědi dále operacionalizovány a byla provedena úplná kategorizace. Výsledky jednotlivých položek byly interpretovány tříděním prvního stupně a vyjádřeny tabulkami četností a grafy, číslovanými podle otázek v dotazníku. Pro zpracování všech kvantitativních dat byl užit program Microsoft Excel 2003.

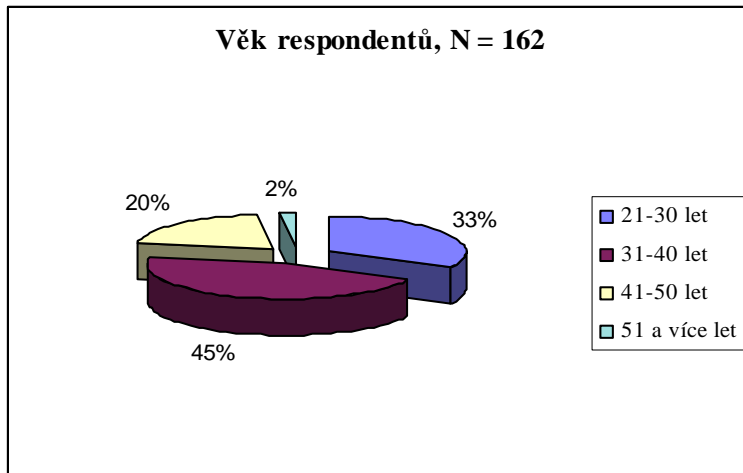
10.5 Interpretace získaných kvantitativních dat

Pohlaví	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Muž	150	93
Žena	12	7

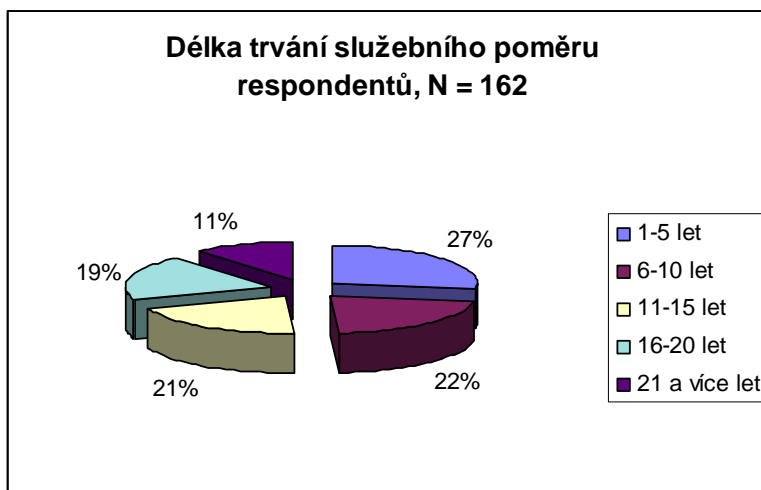
Výzkumný vzorek tvořili z 96% muži a pouze 7% dotázaných bylo žen. Dá se říci, že tento výsledek v podstatě koresponduje s celorepublikovým stavem, kdy majoritní většinu příslušníků PČR tvoří muži. Ženy jsou u policie zaměstnány většinou jako občanskí zaměstnanci.

Věk	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
21-30 let	53	33
31-40 let	73	45
41-50 let	33	20
51 a více let	3	2

Věková skladba respondentů ukázala, že největší část tvořili policisté ve věku 31-40 let, kteří byli zastoupeni ve 45%, nejméně pak bylo policistů starších 51 let, a to pouze 3, což tvořilo 2% výzkumného vzorku.

Doba trvání sl. poměru	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
1-5 let	44	27
6-10 let	35	22
11-15 let	34	21
16-20 let	31	19
21 a více let	18	11

Co se týče doby trvání služebního poměru respondentů, nevíce početnou skupinou byli policisté, kteří slouží 1-5 let. Počet respondentů s přibývajícímí odslouženými léty pak přímo úměrně klesá. I to je odrazem současného personálního stavu policie, kdy s příchod-

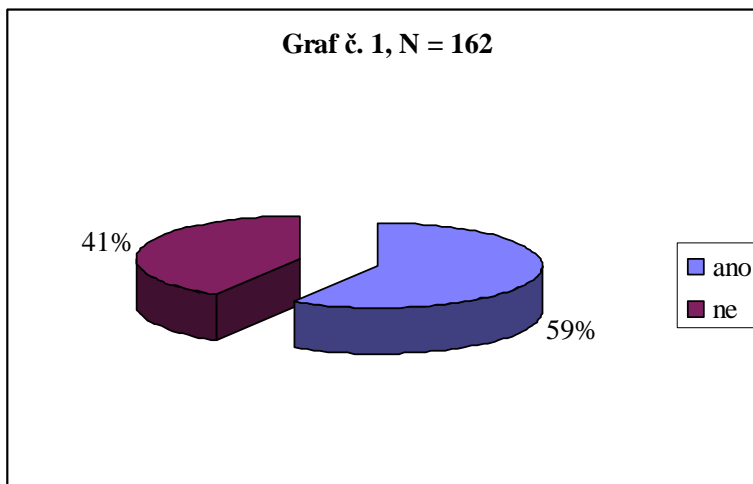
dem reforem, ekonomickou krizí a úspornými opatřeními došlo k odchodu zkušenějších policistů do civilního sektoru. Dle získaných výsledků však není tato situace dramatická.

Otázka č. 1

Setkal/a jste se při své práci s případy zahrnujícími projevy extremismu?

Tabulka č. 1

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	95	59
ne	67	41

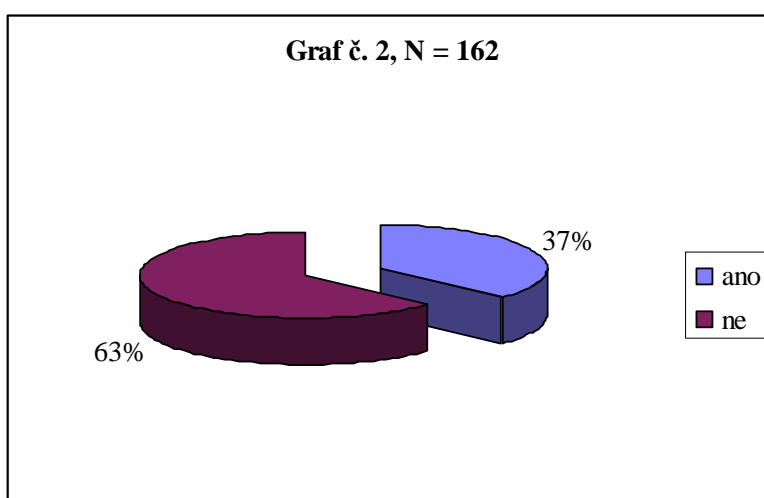
Z výsledků vyplývá, že nadpoloviční většina (59%) policistů se již za dobu služebního poměru setkala při práci s případy, zahrnujícími prvky extremismu. Je zřejmé, že Moravskoslezský kraj patří mezi oblasti s největším počtem výskytu případů s extremistickým podtextem.

Otázka č. 2

Řešil/a jste osobně za dobu trvání služebního poměru trestný čin či přestupek v souvislosti s extremismem?

Tabulka č. 2

Otázka č. 2	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	60	37
ne	102	63

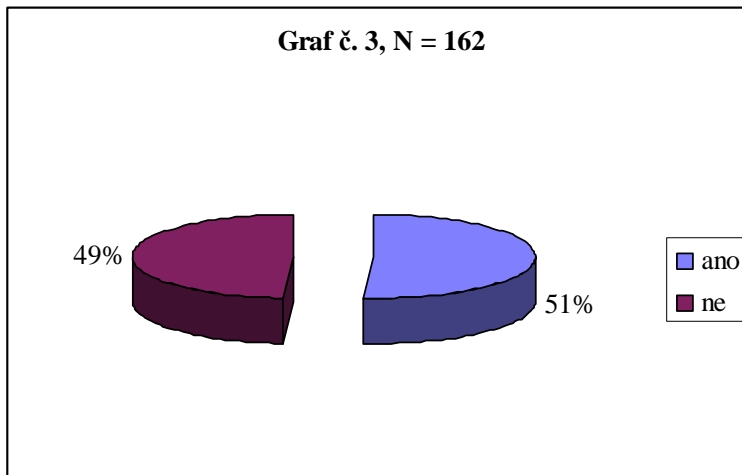
V souvislosti s extremismem řeší policisté nejen trestný čin či přestupek. Fakt, že tyto protiprávní činy řeší vesměs specialisté či staří a zkušenější policisté se zřejmě odrazil i na výsledcích v této oblasti. 37% z dotázaných již takovýto skutek osobně řešilo, 63% nikoliv.

Otázka č. 3

Byl/a jste někdy ve službě přímo nasazen/a do akce proti extremistickým skupinám či akcí s rizikovými faktory extremismu?

Tabulka č. 3

Otázka č. 3	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	83	51
ne	79	49

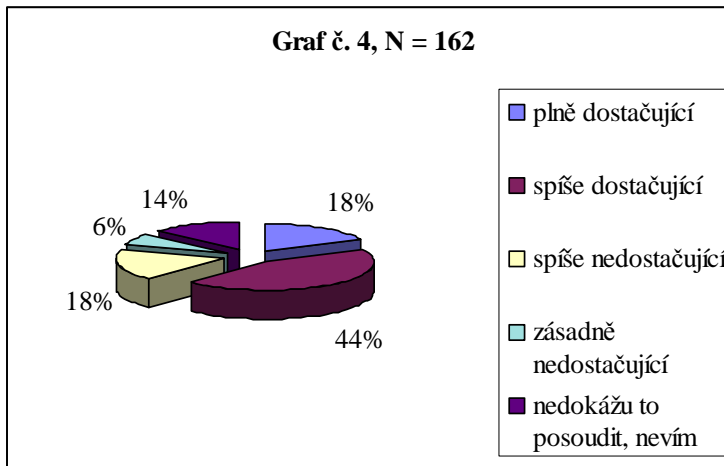
Policisté jsou v souvislosti s veřejnými projevy extremistických skupin (shromáždění, koncerty WPM, demonstrace, pochody, apod.) nasazováni do akcí a opatření sloužícím k zabránění negativních dopadů těchto jevů na obyvatelstvo a minimalizaci způsobených škod. Z výsledků vyplývá, že takovýchto policejních akcí se zúčastnilo 51% respondentů.

Otázka č. 4

Současné strategie a opatření Policie ČR v boji proti extremismu jsou podle Vás:

Tabulka č. 4

Otázka č. 4	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
plně dostačující	29	18
spíše dostačující	72	44
spíše nedostačující	29	18
zásadně nedostačující	10	6
nedokážu to posoudit, nevím	22	14

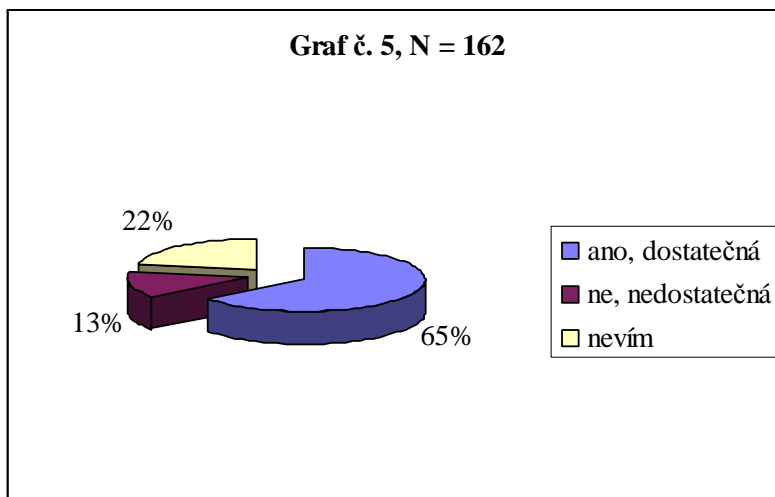
Policisté vnímají současné strategie PČR v boji proti extremismu vesměs pozitivně, když jako dostačující je označilo v průzkumu 62% dotázaných (18% plně dostačující, 44% spíše dostačující). Jako nedostačující je shledalo 24% respondentů (18% spíše nedostačující, 6% zásadně nedostačující) a 14% policistů strategie nedokázalo posoudit.

Otázka č. 5

Myslíte si, že problematice extremismu je ze strany Policie ČR věnována dostatečná pozornost?

Tabulka č. 5

Otázka č. 5	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano, dostatečná	105	65
ne, nedostatečná	21	13
nevím	36	22

Z výsledků položky č. 5 jasně vyplývá, že 65% dotázaných policistů se domnívá, že pozornost, kterou PČR věnuje oblasti extremismu je dostatečná. Pouze 13% respondentů s tímto tvrzením nesouhlasí a 22% se k problematice nedokázala vyjádřit a označilo možnost nevím. Výsledky v sobě do jisté míry odrážejí skutečnosti zjištěné z předchozí položky, když většina dotázaných shledala strategie PČR vůči extremismu za dostačující.

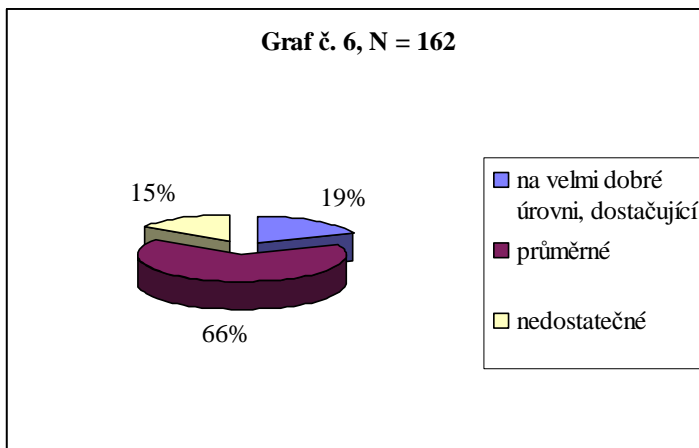
Otázka č. 6

Současné znalosti příslušníků Policie ČR v oblasti problematiky extremismu jsou podle Vás:

Tabulka č. 6

Otázka č. 6	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
na velmi dobré úrovni, dostačující	30	19
průměrné	107	66
nedostatečné	25	15

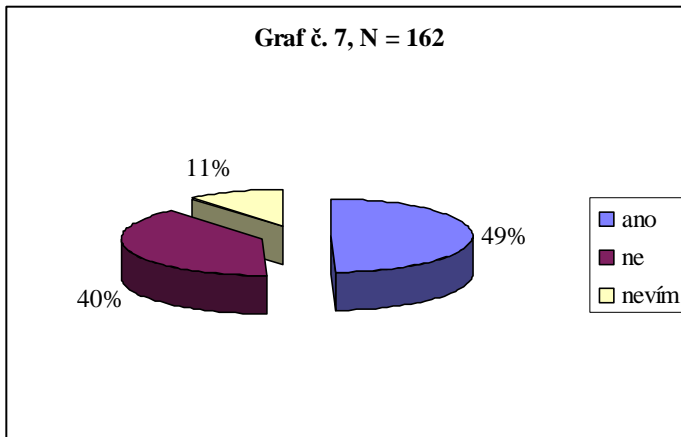
Z odpovědí na tuto nepřímou otázku vyplývá, že značná část respondentů (66%) považuje znalosti policistů z oblasti extremismu za průměrné. Jen 19% respondentů se domnívá, že tyto znalosti jsou u policistů na velmi dobré úrovni. O opaku je opak přesvědčeno 15% dotázaných. Toto zjištění může být odrazem jisté sebereflexe samotných policistů a nepřímo tak vypovídají o tom, že další vzdělávání policistů v oblasti extremismu je nezbytné tak, aby byli všichni orientováni v této oblasti a dovedli pak efektivně rozpoznat, posoudit a řešit případy s extremistickým podtextem.

Otázka č. 7

Vnímáte extremismus v ČR jako závažný problém?

Tabulka č. 7

Otázka č. 7	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	80	49
ne	64	40
nevím	18	11

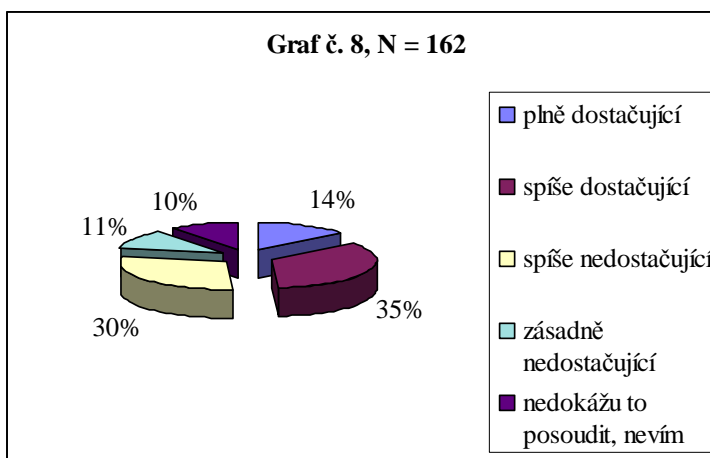
Extremismus pokládá za závažný problém v ČR 49% dotázaných policistů, 40% respondentů má názor zcela opačný a 11% se k tématu nedokázalo jednoznačně vyjádřit.

Otázka č. 8

Současná právní legislativa ČR v oblasti extremismu je podle Vás:

Tabulka č. 8

Otázka č. 8	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
plně dostačující	23	14
spíše dostačující	56	35
spíše nedostačující	48	30
zásadně nedostačující	18	11
nedokážu to posoudit, nevím	17	10

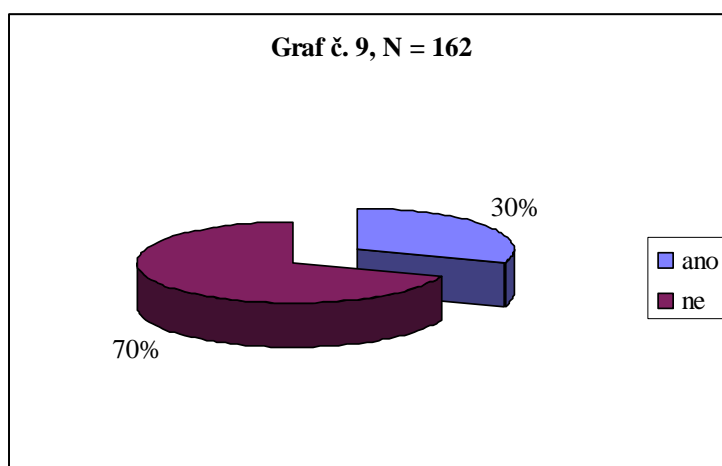
Dle názoru většiny respondentů je česká právní legislativa, týkající se extremismu dostačující, když jako takovou ji shledalo 49% z dotázaných (14% plně dostačující, 35% spíše dostačující). Jako nedostatečnou ji vidí 41% policistů (30% spíše nedostačující, 11% zásadně nedostačující). Zbýlých 10% dotázaných se k tématu nevyjádřilo a neví.

Otázka č. 9

Uvítali byste v trestněprávní rovině na úseku extremismu nějakou změnu?

Tabulka č. 9

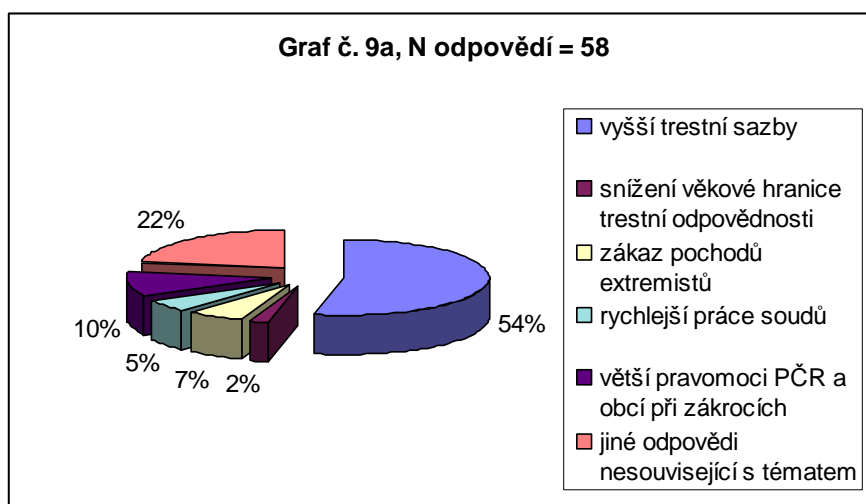
Otázka č. 9	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
ano	49	30
ne	113	70

Z odpovědí respondentů je zřejmé, že stávající trestněprávní úpravu na úseku extremismu a kriminality s ním spojené, je pro ně srozumitelná a dostačující. 70% policistů by na současném stavu trestního zákoníku nic neměnilo. 30% policistů by uvítalo změny současné trestněprávní úpravy postihující extremistickou kriminalitu. 49 policistů, kteří označili v dotazníku odpověď ano, tyto požadavky vyjádřilo volnou formou a jejich připomínky byly následně plně kategorizovány dle obsahových sdělení. Někteří policisté uvedli i více možností odpovědí. Celkem bylo zaznamenáno 58 odpovědí, které byly zařazeny do 6 kategorií. Výčet kategorií odpovědí a jejich četnost jsou vyjádřeny v následující tabulce č. 9a a grafu č. 9a.

Tabulka č. 9a

Kategorie odpovědí č. 9a	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
vyšší trestní sazby	31	54
snížení věkové hranice trestní odpovědnosti	1	2
zákaz pochodů extremistů	4	7
rychlejší práce soudů	3	5
větší pravomoci PČR a obcí při zákrocích	6	10
jiné odpovědi nesouvisející s tématem	13	22

Mezi kategoriemi odpovědí jasně převažoval názor policistů, kteří se vyslovili pro navýšení trestních sazeb za skutky s extremistickým podtextem. Celkově by takovou změnu podpořilo 54% respondentů. Ostatní dotázaní by uvítali rychlejší práci soudů (5%), snížení věkové hranice trestní odpovědnosti pachatelů (2%), zákaz pochodů extremistů (7%) či větší pravomoci policistů a orgánů obcí při zákrocích proti extremistickým skupinám (10%). Zbýlých 22% odpovědí bylo zařazeno do kategorie jiných odpovědí, neboť nesouvisely s tématem nebo respondenti neposkytli žádný návrh.

Otázka č. 10

Jaký je Váš názor na problematiku extremismu z pohledu příslušníka Policie ČR?

Otevřená otázka č. 10 byla zařazena do dotazníku záměrně, z důvodu získání variabilních odpovědí na pohled samotných policistů na problematiku extremismu. Cílem bylo zajistit dostatečné množství dat, která by mohla být podrobena analýze v kvalitativní části výzkumu. Z celkového počtu 162 respondentů vyjádřilo svůj vlastní postoj k věci 45 policistů,

kteří poskytli vyčerpávající, rozsáhlé a využitelné odpovědi. Zbylí respondenti (117) svůj názor vůbec nevedli a nechali položku nevyplněnou nebo se k tématu přímo odmítli vyjádřit.

10.6 Ověření a test hypotéz

Na základě dotazníkového šetření a takto získaných dat můžeme hypotézu H1 přijmout. Tato se potvrdila, neboť většina (59%) respondentů z řad policistů se za doby trvání služebního poměru a policejní praxe setkala s případy zahrnující projevy extremismu. V případě ověření této hypotézy se spokojím s konstatování na základě procentuálního vyjádření výsledků dotazníkové položky č. 1, případně i položky č. 3, kdy 51% respondentů uvedlo, že bylo za dobu své služby nasazeno do akce proti extremistickým skupinám, což v zásadě dokládá, že se s projevy extremismu při své práci takto setkali.

Hypotéza H2 byla ověřena na základě provedeného testu statistické významnosti, kdy byl zvolen test nezávislosti chí-kvadrát pro kontingenční tabulku.

Výsledky získané dotazníkovým šetřením z odpovědí na otázku č. 1 a otázku č. 4 byly zapsány do kontingenční tabulky č. 10, kdy v řádcích byly zaznamenány odpovědi na otázku č. 1 (ano, ne) a ve sloupcích pak možné odpovědi na otázku č. 4 (plně dostačující, atd.). Čísla uváděná pod znakem Σ jsou marginální četnosti, tj. součty jednotlivých řad a sloupců.

Tabulka č. 10

	plně dostačující	spíše dostačující	spíše nedostačující	zásadně nedostačující	nevím	Σ
ano	16 (17)	46 (42,2)	19 (17)	7 (5,9)	7 (12,9)	95
ne	13 (12)	26 (29,8)	10 (12)	3 (4,1)	15 (9,1)	67
Σ	29	72	29	10	22	162

Test nezávislosti chí-kvadrát začíná nejprve formulací nulové (H0) a alternativní hypotézy (HA):

H0 Mezi četností odpovědí na obě uvedené otázky není závislost (souvislost).

HA Mezi odpověďmi respondentů na uvedené otázky je závislost (souvislost).

Testování provedeme na hladině významnosti $\alpha = 0,05$.

Dále vypočteme očekávané četnosti O pro každé pole kontingenční tabulky, odpovídající platnosti nulové hypotézy. Tyto jsou v kontingenční tabulce uvedeny v závorkách.

Poté vypočteme testové kritérium χ^2 , které v našem případě nabývá hodnoty $\chi^2 = 8,56$.

Pro posouzení vypočítané hodnoty χ^2 byl určen počet stupňů volnosti dané tabulky, který je v našem případě $f = 4$. Kritickou hodnotou testového kritéria při počtu stupňů volnosti $f = 4$ a pro zvolenou hladinu významnosti $\alpha = 0,05$ je $\chi^2_{0,05} = 9,488$.

Jelikož je vypočítaná hodnota testového kritéria ve srovnání s kritickou hodnotou testového kritéria menší, musíme přijmout nulovou hypotézu a konstatovat, že mezi odpověďmi na uvedené otázky nebyla prokázána statisticky významná závislost. Na základě těchto skutečností byla hypotéza H_2 odmítnuta s tím, že mezi četností policistů, kteří se při své práci setkali s případy zahrnujícími projevy extremismu a jejich hodnocením současných strategií a opatření Policie ČR v boji proti extremismu neexistuje statisticky významná závislost.

11 KVALITATIVNÍ ČÁST VÝZKUMU

11.1 Výzkumná otázka

Jak bylo již výše naznačeno, potřeba kvalitativní části výzkumu vyplynula z provedeního dotazníkového šetření, kdy jako položka č. 10 byla v dotazníku zařazena otevřená otázka:

„Jaký je Váš názor na problematiku extremismu z pohledu příslušníka Policie ČR?“

Z výše uvedeného vyplývá, že otázka směřovala na policisty, kteří se výzkumu účastnili a tito tvořili také základní výzkumný vzorek. Z celkového počtu respondentů $N = 162$, poskytlo odpověď na tuto otázku 45 policistů.

Hlavní výzkumná otázka pro kvalitativní část výzkumu byla formulována obdobně:

„Jak vnímají problematiku extremismu příslušníci Policie ČR?“

11.2 Metody zpracování dat

Jako nejvhodnější nástroj pro zpracování dat, získaných dotazníkovým šetřením se jevila analýza dokumentů. Dokumenty jsou myšleny jednotlivé dotazníky 45 respondentů, kde otevřeně vyjádřili volnou formou své názory a postoje na položenou výzkumnou otázku.

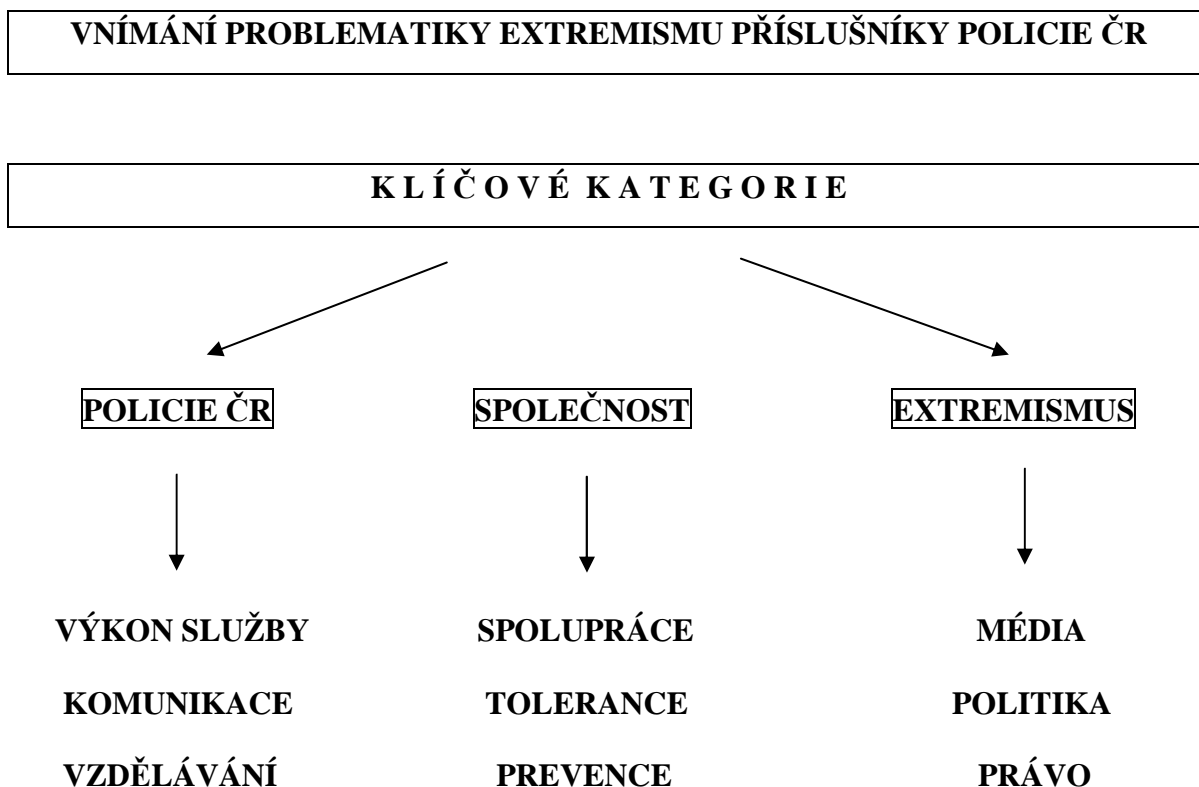
Použitou metodou pak byla zakotvená teorie, která s využitím otevřeného, axiálního a závěrečného selektivního kódování poskytla soubor informací k vytvoření náhledu či nové teorie vnímání problematiky extremismu samotnými policisty. Postupné kódování textů, bylo časově velmi náročné, vzhledem k nadstandardnímu počtu respondentů, ale poskytlo dostatečně pestrou paletu názorů pro pochopení zkoumaného jevu.

11.3 Kategorie

Textová podoba odpovědí respondentů byla tedy podrobena analýze. Prvním a počátečním krokem bylo otevřené kódování. Z textů byly extrahovány jednotlivé kódy a následně byly ustanoveny tři klíčové (základní) kategorie. Axiálním kódováním byly k těmto kategoriím postupně přidány subkategorie, které byly popsány a rozebrány. Pro potřeby konečného selektivního kódování byly jako centrální zvolena kategorie s názvem Extremismus. Výsledkem je výstup (teorie), popisující vztahy jednotlivých kategorií navzájem a další souvislosti s vymezením konkrétních jevů, příčinných a intervenujících podmínek

a naznačenou strategií postupu a jednání, které mohou přispět k zlepšení podmínek práce policistů na úseku extremismu.

Grafické znázornění kategorizace:

11.3.1 Policie ČR

Tato kategorie vyplynula ze samé podstaty výzkumného problému a výzkumného vzorku, který tvořili příslušníci Policie ČR. Klíčová kategorie byla vyvozena z mnoha kódů a dle jejich zaměření vyústila v následující subkategorie: výkon služby, komunikace a vzdělávání.

- **Výkon služby**

Policisté se ve službě stále častěji setkávají s projevy extremismu („začíná se v poslední době rychle šířit...“, „zvyšuje se počet přívrženců extremistických skupin...“). Základem pro zvládání projevů extremismu je dostatečné personální a materiální zázemí PČR („více policistů by pomohlo...“, „chybí prostředky a vybavení...“, vybavení by mohlo být lepší, propracovanější...“). Občas se objevují tendence problém bagatelizovat („podle mě je tato problematika přeceňována a zveličována...“, „žádný velký problém...“). Policisté sami

hodnotí současnou situaci v ČR jako zvladatelnou a PCR je podle nich akceschopná, s dobrými strategiemi („*Policie ČR je rychle akceschopná...*“, „*jsme připraveni a schopní situaci vždy zvládnout*“). Chybí jim jen více pravomocí při zákrocích proti extremistickým skupinám („*zákroky jsou tvrdé, měly by být větší pravomoci...*“).

- **Komunikace**

Důležitým faktorem je komunikace na všech úrovních řízení PCR. Jednotlivé případy by měly být konzultovány se specialisty na úseku extremismu a navrhovány jednotné postupy k eliminaci projevů extremistických skupin. Občas se v komunikačním řetězci objeví problém („*malá informovanost nižších článků u policie...*“, „*postrádal jsem širší podporu specialistů...*“). Policisté vnímají podporu specialistů jako velmi přínosnou („*spolupráce se specialisty je vynikající, jsou orientovaní, vstřícní a ochotní...*“, „*jsem rád, že v našem služebním obvodu máme specialisty na tuto problematiku...*“). Důležitá je i komunikace navenek směrem k občanům, aby věděli o policejní práci na tomto úseku („*lidem by se měly ukázat konkrétní případy, veškerá brutalita extremistů...*“).

- **Vzdělávání**

Nedílnou součástí strategií Policie ČR a boji proti extremismu je vzdělávání policistů v této problematice. Sami policisté by uvítali vzdělávací programy, besedy a školení v této oblasti („*uvítal bych pravidelné proškolení, zejména k pořádání demonstrací a práva shromažďovacího...*“, „*u policistů by se měla zvyšovat odbornost v této problematice – je nedostačující...*“). Potřebu vzdělávat se mají všechny složky policie.

11.3.2 Společnost

Policisté ve svých vyjádřeních často naráželi na roli samotných občanů a společnosti a jejich podíl na současné situaci s pohledu extremismu. Z jejich názorů vykryštovaly následující subkategorie: spolupráce, tolerance a prevence.

- **Spolupráce**

Policisté citlivě vnímají napjatou situaci v české společnosti, zejména s ohledem na probíhající ekonomickou a politickou krizi. Uvědomují si, její vliv na občany („*období krizí a ekonomických problémů jsou živnou půdou pro extremistické skupiny...*“). Nabízejí občanům spolupráci, činí kroky k ochraně jejich bezpečí a majetku před projevy extremistů („*snažíte se chránit lidi, jejich majetek...*“, „*je to i o spolupráci mezi policií a veřejností, obcemi...*“, „*extremistické skupiny jsou důsledně monitorovány...*“).

- **Tolerance**

Společnost by neměla tolerovat projevy extremistů. V období krize je snazší a lépe odůvodnitelné sympatizovat s extremistickými postoji a názory („*jakákoliv forma extremismu je pro společnost značně nebezpečná...*“, „*už i slušní a pořádkumilovní lidé sympatizují s jinak patologickými projevy extremistů...*“, „*zájem mladých lidí vstupovat mezi extremisty se zvyšuje...*“) Společnost by se měla v názorech na odmítnutí extremistických postojů sjednotit.

- **Prevence**

Policisté se domnívají, že prevence v otázce extremismu je nedostačující. Navrhují intenzivnější celospolečenskou osvětu a vzdělávání veřejnosti („*jen vydávání brožur to nevyřeší...*“, „*prvotní příčina problému je v samotné společnosti, v oblasti výchovy a prevence...*“, „*policie hasí požár, který už delší dobu hoří, účinnější je eliminovat vznik extremismu už v počátku, preventivně minimalizovat jeho příčiny...*“). Tento úkol dávají na bedra školám, rodině a státu. („*už děti ve školách by se o tom měly učit, co je špatné a kam to vede...*“, „*problém bývá často v rodině, rodiče se nestarají, nemají čas...*“, „*jaký je přístup státu, takoví jsou občané...*“). Svou úlohu v oblasti prevence plní Policie ČR na velmi dobré úrovni („*vím, že naši preventisté chodí do škol...*“, „*vždy lidem poradíme...*“, „*myslím si, že preventivní opatření policie jsou na velmi dobré úrovni...*“)

11.3.3 Extremismus

Další samostatnou kategorií je extremismus. Policisté na tento jev nahlíželi nejčastěji z pohledu trestněprávního. Téměř všichni respondenti se zmiňovali o nezanedbatelné roli médií, která poskytují informace o extrémistických skupinách a jejich projevech nejčastěji. Rovněž si uvědomují úlohu státních orgánů a jejich vlivu na situaci ve společnosti a důsledkům, ke kterým mohou např. určité kroky vládnoucí garnitury vést. Z nejčastějších kódů jsem sestavil následující subkategorie: média, politika, právo.

- **Média**

Vliv médií na problematiku extremismu je podle policistů nepopiratelný. Většinou jej však hodnotí spíše negativně. Respondenti dávají médiím za vinu zpolitizování některých policejních kauz či nahrávání extrémistickým skupinám při zviditelňování jejich politických či ideologických názorů („*nadměrná medializace představitelů extremismu...*“, „*extremistům je médii dáván prostor k vlastní prezentaci...*“, „*rasismus naruby – média vyhledávají pouze kauzy, kde jsou poškozeny minoritní skupiny obyvatel, rómové, atd...*“). Policisté by rádi viděli v médiích rady občanům, jak identifikovat projevy extremismu a popravdě vylíčit skutečný dopad jejich vlivu či mocenských ambicí na společnost („*je zapotřebí, aby společnost věděla více o této problematice a předcházelo se následkům, které zpravidla nastanou...*“, „*malá informovanost mezi občany, měly by se jim v TV ukázat všechny formy extremismu, příčiny vzniku, následky – konkrétní případy s veškerým násilím...*“).

- **Politika**

Extremismus je průvodním jevem demokracie, je opozicí vůči svobodě a slušnosti. Z řad policistů se ozývají hlasy, že jednou z hlavních příčin vzniku extrémistických skupin a nárůst jejich vlivu ve společnosti je neschopnost vlád a ostatních politických subjektů, které svými neuváženými kroky a politickými skandály, přispívají k tomu, že mnozí občané ČR jsou ochotni naslouchat rétorice extremistů a ztotožňují se s jejich radikálními názory na otázky „řešení krize“ („*naše vlády, zejména v posledních letech tomu přímo nahrávají...*“, „*vzhledem k současné politické a ekonomické situaci bude konfliktů přibývat...*“, „*síla a projevy extremismu se vždy odvíjí od aktuální politiky státu...*“, „*dávají prostor k působení*

*extremistických stran a hnutí, které by při správném fungování státu měly minimum příz-
nivců...“). Dále policisté vytýkají zákonodárcům benevolentní přístup k problematice a
špatnou legislativní oporu v zákonech („*policie je brzděna špatnou legislativou...“*, „*má-
me slabou oporu v zákonech...“*).*

- **Právo**

Nejčastěji se policisté v souvislosti s extremismem vyjadřovali k rovině trestněprávní. Na úseku extremistických trestných činů, zejména s rasistickým podtextem, jsou pro razantní zpřísnění a zavedení vyšších trestů pro jejich pachatele („*vzhledem k nízkým trestům se někdy naše práce jeví jako zbytečná...“*, „*dvojnásobné trestní sazby...“*, „*tvrdší postihy v trestním zákoníku...“*). Policisté by rovněž uvítali větší iniciativu ze strany správních orgánů a obcí. Také soudní řešení trestních kauz s prvky extremismu vidí jako nedostatečné („*správní orgány a obce by měly více využívat a implementovat zákonné prostředky k prevenci před extremismem, rušit pochody, zakázat demonstrace a shromáždění jejichž účel je zjevně extremistický...“*, „*extremisté často vyvážnou s nízkým nebo podmíněčným trestem...“*, „*zástupci z řad soudců a státní zástupci by měli být přítomni akcím extremistů, zavedl bych mobilní soudy jako na fotbalových stadionech...“*). Dle názorů většiny respondentů by situaci vyřešilo stanovení jasných pravidel a vytvoření jednotné protiextremistické platformy, včetně novelizace zákonů („*mělo by se jasně stanovit, co je extrémní a co už ne...“*, „*mnohdy nevím, jestli v tom není skrytý extremistický význam..“*).

12 AKČNÍ ČÁST VÝZKUMU

12.1 Typ a cíl akčního výzkumu

V rámci akční části výzkumu byl proveden reaktivní akční výzkum. Tento typu výzkumu má tři části, plánování, zahrnující průzkum, samotnou akci s využitím metody přímého pozorování a následnou interpretaci výsledků této akce. Cílem celého procesu je uchopení problémů z policejní praxe za účelem zhodnocení a zlepšení vlastních opatření a jednání. Zjištění, zda je Policie ČR schopna reagovat na potencionální hrozby projevu extremismu a tyto vhodnými opatřeními eliminovat. Pro tyto účely byla vybrána policejní akce, vyhodnocená jako riziková s možným výskytem projevů extremismu a narušení veřejného pořádku ze strany extremistických skupin a jejich protivníků. Na akci se podílely policejní orgány Krajského ředitelství PČR, územního odboru Nový Jičín.

12.2 Plánování

Plánování policejní akce bylo zahájeno na základě oznámení Městského úřadu v Kopřivnici a Městského úřadu v Příboru ze dne 12.04.2010 a 23.03.2010. Na podatelny úřadů byly doručeny oznámení o konání shromáždění jehož svolavatelem byla Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS), se sídlem na ul. Ciolkovského č. 853, Praha 6. Účelem shromáždění měla být prezentace volebního programu této radikálně pravicové strany v rámci voleb do poslanecké sněmovny a obecních zastupitelstev v roce 2010.

Shromáždění DSSS měla proběhnout dne 22.05.2010 od 14:00 hodin do 16:00 hodin v Kopřivnici a od 17:00 hodin do 18:00 hodin v Příboru po přesunu účastníků z Kopřivnice. Hlášený a předpokládaný počet účastníků byl 150 osob v Kopřivnici a 40 osob v Příboru. Oznámen byl také očekávaný příjezd a účast předsedy DSSS, Tomáše Vandase. DSSS je přímou pokračovatelkou Dělnické strany (DS), která byla v ČR zakázána jako extremistická a její členská základna se přemístila do této strany. Vzhledem k propojení DS s neonacistickými uskupeními, jako je Národní odpor, byla shromáždění vyhodnocena jako riziková.

Vzhledem k těmto skutečnostem byl zahájen průzkum ze strany specialistů na oblast extremismu. Na vlastní žádost jsem byl zařazen do operativní skupiny společně se specialisty, abych se mohl přímo podílet na plánování celé akce.

Na úvod byl proveden průzkum v místech konání akcí, tak, aby bylo možné účinně zabezpečit prostor, na kterém se budou shromáždění konat. Na základě velikosti prostranství a hlášeného počtu účastníků byl rozvržen celkový počet policistů, kteří budou v rámci opatření do akce nasazeni. Dále bylo provedeno šetření v internetových databázích a webových stránkách extremistických skupin (např. www.nacionaliste-koprivnice.wbs.cz, atd.), kde byly zjišťovány případné vzkazy členské základny o konání těchto shromáždění či plánování protizákonných aktivit v jejich průběhu. V rámci šetření nebyly zaznamenány bližší okolnosti nasvědčující tomu, že by se akcí chystaly masově zúčastnit některé z předních extremistických skupin působících v ČR.

Na základě zjištěných skutečností byl dne 17.05.2010 v souladu se závazným pokynem policejního presidenta č. 10/2009, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, vydán rozkaz vedoucího územního odboru vnější služby Nový Jičín č. 9/2010 a vyhlášeno bezpečnostní opatření v souvislosti s konáním předvolebního shromáždění DSSS.

V rámci rozkazu byl určen řídicí štáb, složený z velitele opatření (vedoucí odboru vnější služby Nový Jičín) a jeho zástupců (vedoucí obvodních oddělení Kopřivnice, Příbor, specialista na úseku extremismu).

Dne 22.05.2010, před zahájením akce, bylo provedeno školení zúčastněných policistů na půdě obvodního oddělení PČR Kopřivnice. Do akce bylo nasazeno celkem 58 policistů. Policisté byli rozděleni do skupin dle přidělených činností, byl ustanoven plán a způsob nasazení prostředků PČR a jejich koordinace a plán spojení. Dle charakteru činností byly ustaveny skupiny: řídicí štáb, dopravní skupiny, skupiny kriminalistické techniky a policejní kynologie, skupiny operativních činností, eskontní skupiny, skupiny realizace a skupiny policistů zabezpečující shromáždění.

Jednotlivým skupinám byly přiděleny následující úkoly:

- **Řídicí štáb**

Úkolem řídicího štábu byla koordinace sil a prostředků, odpovědnost za přípravu a provedení opatření, provedení instruktáže, zabezpečení komunikace s médii a stanovení případného použití donucovacích prostředků nebo zbraní. Dále zajištění spolupráce s orgány místní samosprávy, státním zastupitelstvím, soudem a případné další taktické a řídicí úkoly.

- **Dopravní skupiny**

V rámci opatření byly vytvořeny tři dopravní skupiny. Každá dopravní skupina byla tvořena dvoučlennou hlídkou policistů Dopravního inspektorátu Nový Jičín, užívající motorová vozidla. Úkolem těchto skupin byla kontrola a dokumentace příjezdových komunikací do místa konání akce. Průběžně provádět kontroly vozidel a jejich účastníků a monitorovat výskyt osob z řad extremistů. V případě nutnosti zabezpečit uzávěr příjezdových komunikací. Skupiny nesly označení BESIP 1, 2, 3.

- **Skupiny operativní činnosti**

Tato skupina byla rovněž tvořena třemi dvoučlennými hlídkami. Do první skupiny s označením CIVIL 1 jsem byl nasazen společně se specialistou na úseku extremismu. Skupina operativní činnosti byla tvořena policisty služby kriminální policie a vyšetřování, pracujících skrytě v civilním oděvu. Úkolem mé skupiny byl monitoring aktuální bezpečnostní situace v místech konání akcí před zahájením instruktáže. Součástí bylo provádění šetření k výskytu skupin z řad extremistů, mapování situace ve městě, včetně restauračních zařízení, parkovišť, nádražích ČD a ČSAD, obchodních domů apod. Cílem práce operativních skupin byl tedy monitoring situace, shromažďování poznatků o pohybu a výskytu extremistů, a to i po ukončení shromáždění. Označeny byly CIVIL 1, 2, 3.

- **Eskortní skupiny**

Pro potřeby případných eskort zadržených osob v rámci páchaní trestné činnosti nebo narušení veřejného pořádku byly ustanoveny eskortní skupiny se služebními vozidly. Skupiny se skládaly z tří tříčlenných hlídek operujících na území města a monitorující situaci a výskyt protiprávního jednání. Pro potřeby střídání a střežení osob omezených na osobní svobodě byla vytvořena i eskortní záloha v počtu 5 policistů, setrvávající na základních útvarch. Skupiny byly označeny znakem ESKORT 1, 2, 3.

- **Skupiny pro zajištění shromáždění**

Pro zabezpečení řádného průběhu shromáždění, eliminaci nezákonného jednání ze strany účastníků shromáždění, či jejich odpůrců, byly vytvořeny skupiny, doprovázející shromáždění. Skupiny byla ustanoveny jako dvoučlenné hlídky policistů. Pro potřeby opatření byly skupiny dále rozděleny pozičně tak, že čtyři skupiny s odstupem zajišťovaly levou stranu shromáždění, čtyři skupiny pravou stranu. Jedna skupina byla v čele shromáždění, před

pódiem a řečnickým místem. Dvě skupiny měly za úkol zajišťovat záda shromáždění. Tyto skupiny měly v případě narušení shromáždění či výskytu protiprávního jednání přímo zasahovat a eliminovat všechny takovéto projevy, v souladu se zákonem omezit na osobní svobodě pachatele a tohoto předat eskontním skupinám pro transport na základní útvary k další dokumentaci a dořešení případu. Skupiny nesly označení dle svého umístění při shromáždění: ČELO 1, LEVÁ 1-4, PRAVÁ 1-4, ZÁDA 1, 2.

- **Realizační skupiny**

Pro potřeby opatření byly vytvořeny dvě realizační skupiny stávající se z policistů zařazených na dokumentaci trestných činů a přestupků spáchaných v souvislosti s průběhem shromáždění DSSS. Realizační skupiny byly připraveny na základních útvarech, obvodních odděleních. V Kopřivnici ji tvořilo 5 policistů, v Příboru 3 policisté. Tito policisté měli v případě zadržení osob, zadokumentovat tyto případy, vyslýchat osoby a rozhodnout o dalších opatřeních. Skupiny byly označeny REALIZACE 1 (Kopřivnice), REALIZACE 2 (Příbor).

- **Skupiny kriminalistické techniky a policejní kynologie**

Tyto tři dvoučlenné skupiny, složené z policisty kynologa a kriminalistického technika měly za úkol monitorovat příjezd účastníků a průběh shromáždění. Policejní kynolog se služebním psem zajišťoval ochranu technika a byl připraven pomoci skupinám doprovázejícím shromáždění v případě narušení veřejného pořádku, kde by přicházelo v úvahu nasazení služebního psa. Kriminalistický technik měl provádět záznam shromáždění a projevů účastníků na digitální kameru a fotoaparát. Materiály by v případě závadného obsahu projevů či zachycení násilných forem trestné činnosti sloužily jako důkazní prostředek pro případné trestní řízení. Tyto nesly označení PES 1, 2, 3.

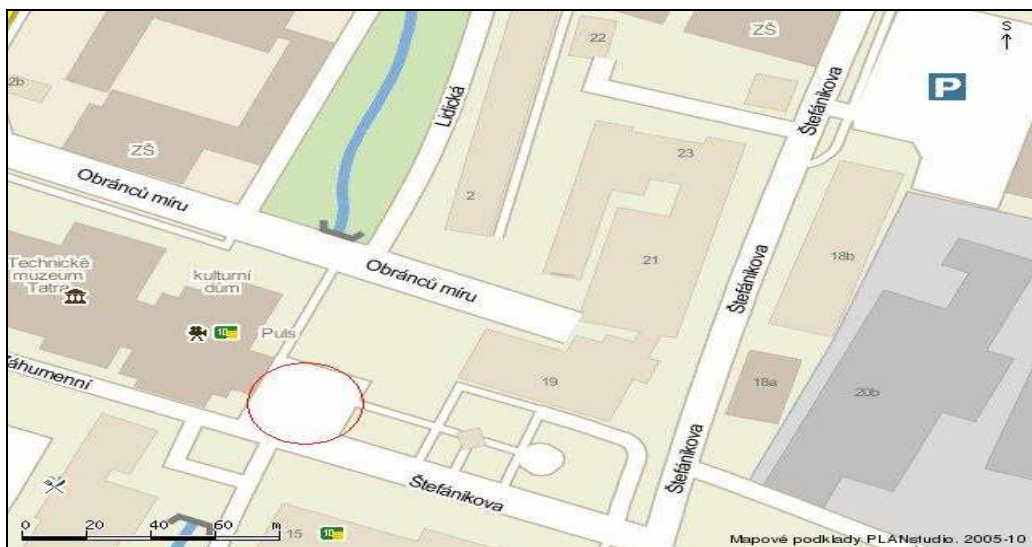
Pro účely lokalizace míst shromáždění připojuji jejich vyobrazení na mapě ČR (obr. 1) a měst Kopřivnice (obr. 2) a Příbor (obr. 3). Červeně jsou označena místa konání shromáždění. Dále je vyobrazeno schéma rozvržení policejních jednotek zajišťujících poklidný průběh shromáždění dle příslušných skupin.

Obr. 1 Místa konání shromáždění na mapě ČR:

Obr. 2 Mapa místa konání shromáždění v Kopřivnici:

Obr. 3 Mapa místa konání shromáždění v Příboru:

Schéma rozmístění skupin policistů:

ŘEČNICKÝ PULT (PÓDIUM)

ČELO 1

LEVÁ 1

PRAVÁ 1

LEVÁ 2

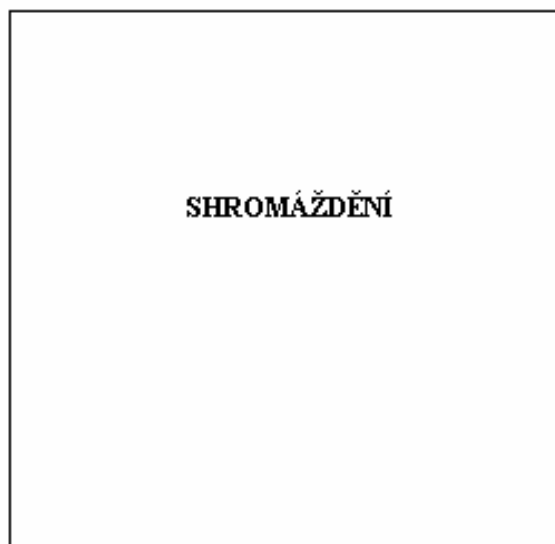
PRAVÁ 2

LEVÁ 3

PRAVÁ 3

LEVÁ 4

PRAVÁ 4

ZÁDA 1

ZÁDA 2

12.3 Akce

V rámci akce jsem z důvodu vlastního zapojení a pověření úkoly, využil metodu krátkodobého nestandardizovaného přímého pozorování.

Pedagogické pozorování je nejstarší a nejrozšířenější metodou získávání dat o pedagogické realitě. Pedagogické pozorování bývá definováno jako „sledování smyslově vnímatelných jevů, zejména chování osob, průběhu dějů aj.“ Podle nejrůznějších přístupů bývá dále děleno na krátkodobé či dlouhodobé, přímé či nepřímé nebo standardizované a nestandardizované. [11]

Měl jsem tedy možnost sledovat práci policistů i projevy účastníků shromáždění a ověřit si, zda bylo postupováno v souladu s úkoly, které byly rozděleny během instruktáže před samotnou akcí a zda plánování přineslo očekávaný efekt ve smyslu zvládnutí poklidného průběhu shromáždění.

Dvě hodiny před zahájením akce proběhlo školení a instruktáž policistů dle výše uvedeného schématu, kdy byly každému policistovi stanoveny úkoly v rámci jeho zařazení do skupiny. Přiděleny byly volací znaky dle názvů skupin a služební vozidla.

Má operativní skupina provedla kontrolu příjezdových míst do Kopřivnice, prověrku restauračních zařízení a obchodních objektů. Dle místní a osobní znalosti byl zaznamenán výskyt jednotlivců z řad místních nacionalistů, patřící povětšinou k hnutí skinheads. Tito však nejevili zájem vytvářet organizované skupiny. Hodinu před zahájením akce přijeli na místo konání dvě vozidla s hlavními pořadateli akce, kteří na prostranství před kulturním domem v Kopřivnici začali rozmisťovat reproduktory, mikrofony a instalovali aparaturu k zajištění ozvučení projevů. Na místě se pohybovalo šest osob. Na příjezdech do města nebyly zjištěny žádné skupiny osob z řad extremistů, které by se chystaly na shromáždění.

20 minut před zahájením shromáždění a projevů pořadatelů byly jednotlivé skupiny policistů rozmístěny dle výše uvedeného schématu. Ve 14:00 hodin začala produkce. Z reproduktorů zazněla píseň s textem o těžkém životě dělníka a nespravedlivém státě. V textu písně se neobjevily žádné rasistické poznámky či slova skrytého významu. V prostoru před kulturním domem se shromáždila skupina 20 osob z řad příznivců a voličů DSSS. Mezi účastníky byli zaznamenáni dva příslušníci hnutí skinheads. Ti si vyslechli promluvu volebního lídra pro Moravskoslezský kraj Václava Komárka. Ten ve své řeči zpochybnil současnou demokracii v tomto státě, postěžoval si, že média nevěnují DSSS dostatek pozor-

nosti, nebo informoval, že jeho strana odmítá stavbu jaderné elektrárny v Blahutovicích. S krátkým projevem vystoupil i organizátor akce a lídr DSSS pro volby do zastupitelstva města Kopřivnice, který omluvil nepřítomnost předsedy strany DSSS, Tomáše Vandase a vyjádřil nesouhlas s rozpuštěním DS a trestním stíháním některých jejích bývalých členů. Na pódiu byl přítomen i zástupce místních nacionalistů, který krátce hovořil o stavu české společnosti a znevýhodnění pracujících a slušných lidí. V obsazích zaznamenaných projevů nebyly shledány závady ve smyslu trestněprávním. Během projevů, byla situace v místě konání pokojná. Kromě přímých účastníků shromáždění veřejnost nejevila zájem o výměnu názorů či zapojení se do shromáždění. Nebyla zjištěna přítomnost členů hnutí Antifa či jiných uskupení protestujících proti ultrapravicovým skupinám. Zúčastnění projevovali své sympatie a souhlas s pronesenými projevy pouze potleskem. Nebyla zjištěna žádná závadná symbolika na oděvech účastníků, ani transparenty či vlajky se zástupnými symboly neonacismu. Po hodině bylo pořadateli ohlášeno ukončení shromáždění a byli vyzváni, aby se přemístili do Příboru, kde akce začne v 17:00 hodin. Během shromáždění nebyla řešena žádná protiprávní jednání. Všichni účastníci se pokojně rozešli nebo se přemísťovali vozidly na shromáždění do Příboru.

V 16:30 hodin byly policejní jednotky přesunuty do Příboru, kde probíhala shodná opatření jako před předvolebním mítinkem DSSS v Kopřivnici. Skupiny zaujaly svá postavení dle plánu. V 17:00 hodin počalo shromáždění a projevy představitelů DSSS shodné jako v předchozím případě. Akci v Příboru poznamenalo deštivé počasí. Shromáždění se přímo účastnilo 15 osob, většina přijela osobními vozidly z Kopřivnice. Během projevu volebního lídra DSSS se do shromáždění vmísil místní mladík, který do projevu začal vulgárně urážet představitele DSSS a nabádal je k odchodu. Pořadateli byla o pomoc požádána policie, kdy byl podnapilý mladík policisty ze skupin PRAVÁ 1 a PRAVÁ 2 zajištěn a eskortní skupinou převezen na obvodní oddělení. Tam bylo skupinou REALIZACE 2 jeho jednání zadokumentováno jako přestupek a poté byl ze zajištění propuštěn. Kromě tohoto drobného incidentu se shromáždění neslo v poklidném duchu a po hodině bylo pořadateli ukončeno. Po ukončení opatření provedla operativní skupina závěrečnou kontrolu místa shromáždění. Nebylo shledáno žádných okolností nasvědčujících narušení veřejného pořádku nebo kumulace osob z řad extremistů. Po skončení opatření, které bylo velitelem vyhodnoceno jako úspěšné, se policisté vrátili na svá pracoviště.

12.4 Reflexe

Přímým pozorováním průběhu celé akce a opatření jsem nabyl dojmu, že Police ČR je schopna efektivně reagovat na připravované akce s rizikem výskytu extremistických projevů a na tyto se důkladně připravit. Měl jsem možnost hovořit se zúčastněnými policisty ve všech skupinách, kteří potvrdili, že akce s rizikem extremismu patří k těm složitějším a proto je nutné k nim přistupovat se vší odpovědností a profesionalitou. Jsou si také vědomi, že tyto akce jsou hojně sledovány médii a veřejností. Z jejich slov jsem zaznamenal i fakt, že občané města Kopřivnice a Příboru přítomnost většího počtu policistů na shromáždění oceňovali a byli s prací policie spokojeni, stejně tak i zástupci obecních úřadů. Zástupce pořadatelské služby DSSS po skončení mítinků přítomným policistům do mikrofonu veřejně poděkoval za profesionální přístup a zvládnutí celé akce. Místní média komentovaly průběh mítinků v lokálních zpravodajstvích kabelových televizí. V regionálním tisku byla akce zmíněna v Kopřivnických novinách č. 20/2001 ze dne 27.05.2010, kde byl uveřejněn článek s podtitulem: „Policie byla připravená, ale mítink byl klidný“. Z mého pohledu nelze než konstatovat, že pečlivé plánování akce se pozitivně projevilo na jejím výsledku.

13 SHRNU TÍ A VYHODNOCENÍ VÝZKUMU

Výzkumná část je zaměřena na zkoumání vztahu Policie ČR k problematice extremismu. Z provedeného výzkumu, který byl rozdělen do tří částí vyplynulo, že extremismus je policisty vnímán jako závažný společenský problém, kterému je třeba věnovat zvýšenou pozornost.

Z **kvantitativní části** výzkumu je patrné, že policisté se s problematikou extremismu setkávají poměrně často, kdy jsou nasazováni do akcí proti extremistickým skupinám a řeší případy s prvky extremismu. Přesto, že jde o složitou problematiku, pokládají současné strategie boje proti extremismu za dostatečné, na dobré úrovni. Přesto však přiznávají, že je potřeba, aby se dále v této problematice vzdělávali a spolupracovali s policejními specialisty zařazenými na úseku extremismu. Většina policistů je také spokojena se současnou legislativou, kterou vnímají jako dostačující. Uvítali by některé změny v trestněprávní oblasti, zejména zvýšení trestních sazeb pro pachatele extremistických trestných činů.

Kvalitativní část výzkumu přinesla v zakotvené teorii odpovědi na otázku, jak sami policisté vnímají problematiku extremismu. Svými názory a postoji dokázali, že mají zájem na tom, aby byly rizika projevů extremismu ve společnosti minimalizovány. Jsou si vědomi složitosti problematiky. Mají pocit, že policie v této oblasti neselhává. Přejí si větší zastoupení specialistů na úseku extremismu, častější vzdělávání a zlepšení komunikace, jak mezi sebou navzájem, tak i navenek k veřejnosti. Pokládají za důležité, aby lidé měli dostatek informací o extremismu a jeho projevech, tento by se jim měl prezentovat v médiích. Uvědomují si důležitost preventivních opatření, nabízejí spolupráci společnosti, kterou chtějí za partnera v boji proti extremismu. Jsou schopni identifikovat příčiny a formy extremismu a navrhují jejich řešení. Pokládají úlohu státu a zástupců politické moci za stěžejní. Dávají příčiny vzniku a nárůst extremistických projevů za vinu současnému stavu společnosti zmítané politickou a ekonomickou krizí. Přejí si větší a silnější podporu zákonodárců, soudů a státních zastupitelství. Jsou pro zpřísnění postihů pachatelů a novelizaci účinných zákonů opatření. Jsou schopni současnými strategiemi Policie ČR dosahovat očekávaných výsledků v podobě stabilní bezpečnostní situace v ČR.

Akční část výzkumu a případová studie z předvolebního mítinku DSSS z května 2010 ukázala, jak policisté na této problematice pracují. Že jsou schopni správně identifikovat riziko extremismu, naplánovat opatření k zamezení negativních projevů a toto realizovat vlastními silami a prostředky tak, aby nedošlo k narušení bezpečnosti občanů a veřejného pořádku.

ZÁVĚR

Tato diplomová práce přináší pohled na problematiku extremismu z pohledu příslušníků Policie ČR. Z názvu práce je patrné, že jejím cílem je popsat strategie policie v boji proti extremismu. Tématu extremismu v návaznosti na činnost policejních orgánů není v soudobé literatuře věnován dostatečný prostor a tato práce přináší informace, které mohou toto téma přiblížit širší veřejnosti.

Teoretická část práce je v úvodu věnována definicím pojmů, které souvisejí s tématem extremismu. Byly popsány typy a formy extremismu a také extremistická scéna, zahrnující subjekty, které se v naší zemi vyskytují od roku 1989. V závěru teoretické části jsou uvedeny právní aspekty extremismu, zahrnující trestněprávní stránku problematiky. Vývoji policejních strategií v boji proti extremismu a jejich současné podobě jsou věnovány poslední kapitoly.

Praktická část je zaměřena na výzkum, který objasňuje, jak je extremismus vnímán samotnými policisty a přináší informace vypovídající o současných policejních strategiích a jejich praktického využití. Výsledky smíšeného výzkumu složeného ze tří na sebe navazujících částí ukázaly, že Policie ČR je v oblasti extremismu orientována a připravena za využití svých účinných strategií vytvářet stabilní bezpečnostní situaci ve státě a minimalizovat dopady projevů a činností extremistických skupin. Provedený kvantitativní, kvalitativní a akční výzkum poskytuje dostatečné množství upotřebitelných dat.

Práce je přínosná zejména pro policejní složky, kterým poskytuje informace o současném stavu na úseku extremismu a přináší sebereflexi a zpětnou vazbu od policistů v přímém výkonu služby k řídicím orgánům Policie ČR. Z prezentovaných výsledků bude možné nastavit směr, kterým by se policie mohla ubírat, v návaznosti na problémy, které ve své každodenní práci policisté vnímají. V obecné rovině může práce přinést užitek i veřejnosti, kterou seznamuje s policejní prací na této problematice a nabízí ucelený přehled a typologii extremismu v ČR.

Práce může být i podkladem pro další výzkumy. Jako zajímavé téma se nabízí například výzkum spokojenosti občanů s prací policie na úseku extremismu nebo vlivy a tlak médií na výkon policejních složek a trestněprávní problematiku extremismu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ČERNÝ, P. *Politický extremismus a právo*. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. ISBN 80-86861-86-4.
- [2] ČERNÝ, P. *Právní ochrana před extremismem*. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-053-9.
- [3] DANICS, Š. *Extremismus: hrozba demokracie*. Praha: Police History, 2002. ISBN 80-86477-07-X.
- [4] DANICS, Š. *Extremismus*. Praha: TRITON, 2003. ISBN 80-7254-454-3.
- [5] DANICS, Š., KAMÍN, T. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-204-8.
- [6] HRUBÝ, M., ČERNÝ, J. *Nezvaní hosté*. Praha: Člověk v tísni, o.p.s., 2009. ISBN 978-80-86961-75-0.
- [7] CHARVÁT, J. *Současný politický extremismus a radikalismus*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-098-6.
- [8] CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7.
- [9] CHMELÍK, J. *Symbolika v extremistických hnutích*. Brno: Print-Typia, 2005. ISBN 80-86244-14-8.
- [10] CHRÁSKA, M. *Základy výzkumu v pedagogice*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 80-7067-798-8.
- [11] CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [12] KOMOROUS, J. *Boj proti extremismu – výsledky, úspěchy a další postup* [online]. Tématická zpráva 1. náměstka ministra vnitra. Praha: MV ČR, 2010, [cit. 13.3.2010]. URL: Intranet PČR.

- [13] KOTLÁN, P. *Demokracie ve stínu*. Ostrava: Institut vzdělávání SOKRATES s.r.o., 2003. ISBN 80-8657207-2.
- [14] MAŇÁK J., ŠVEC V. (ed.) *Cesty pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-078-6.
- [15] MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003. ISBN 80-86598-45-4.
- [16] MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbaloví chuligáni*. Brno: Barrister & Principal, 2004. ISBN 80-903333-0-3.
- [17] MAREŠ, M. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha: MV ČR, 2006.
- [18] MAREŠOVÁ, A. *Kriminologické a právní aspekty extremismu*. Praha: IKSP, 1999. ISBN 80-86008-59-2.
- [19] METAPEDIE – alternativní encyklopedie. *Autonomní nacionalisté* [online]. [cit. 20.02.2011]. URL: <http://cs.metapedia.org/wiki/Autonomn%C3%AD_nacionalist%C3%A9>.
- [20] Ministerstvo vnitra ČR. *Extremismus* [online]. [cit. 18. 02. 2011] Portál Policie ČR o problematice extremismu. URL: <<http://www.policie.cz/clanek/prevence-informace-o-extremismu-extremismus.aspx>>.
- [21] Ministerstvo vnitra ČR. *Strategie boje proti extremismu* [online]. [cit. 08. 04. 2011] Vládní zpráva zabývající se problematikou extremismu. Praha: MV ČR, 2010. URL: Intranet PČR.
- [22] PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-399-4.
- [23] RÝDL, K., NEZEL, I. *Rasismus a nacionalismus v současném životě*. Praha: IPPP ČR, 1997.
- [24] STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X.

- [25] ŠABATA, K. *Extremismus*. Metodický manuál Nejvyššího státního zastupitelství. Brno: NSZ, 2009, č. SL 54/2006.
- [26] WIKIPEDIE – otevřená encyklopedie. *Církev sjednocení* [online]. [cit. 04. 03. 2011]. URL: <http://cs.wikipedia.org/wiki/C%C3%ADrkev_sjednocen%C3%AD>.
- [27] WIKIPEDIE – otevřená encyklopedie. *Dělnická strana* [online]. [cit. 21. 02. 2011]. URL: <http://cs.wikipedia.org/wiki/D%C4%9Blnick%C3%A1_strana>.
- [28] WIKIPEDIE – otevřená encyklopedie. *Dělnická strana sociální spravedlnosti* [online]. [cit. 20. 02. 2011]. URL: <http://cs.wikipedia.org/wiki/D%C4%9Blnick%C3%A1_strana_soci%C3%A1ln%C3%AD_spravedlnosti>.
- [29] WIKIPEDIE – otevřená encyklopedie. *Komunistický svaz mládeže* [online]. [cit. 22. 02. 2011]. URL: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunistick%C3%BD_svaz_ml%C3%A1de%C5%BEE>
- [30] Zákon č. 306/2009 Sb. (40/2009 Sb.), trestní zákoník ve znění pozdějších novel.
- [31] Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších novel.
- [32] Závazný pokyn PP č. 70/1999 Sb., kterým se upravuje činnost příslušníků Policie ČR na úseku boje proti extremistické kriminalitě.
- [33] Závazný pokyn PP č. 10/2009 ze dne 13.2.2009, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.
- [34] Závazný pokyn PP č. 110/2009 ze dne 20.8.2009, o činnosti příslušníků PČR na úseku extremismu, sekt a diváckého násilí.

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. Celkový počet trestných činů s extremistickým podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 1996 až 2009.....</i>	<i>62</i>
<i>Tab. Pohlaví respondentů.....</i>	<i>74</i>
<i>Tab. Věk respondentů.....</i>	<i>74</i>
<i>Tab. Délka trvání služebního poměru.....</i>	<i>75</i>
<i>Tab. 1 Četnost odpovědí na otázku č. 1.....</i>	<i>76</i>
<i>Tab. 2 Četnost odpovědí na otázku č. 2.....</i>	<i>77</i>
<i>Tab. 3 Četnost odpovědí na otázku č. 3.....</i>	<i>77</i>
<i>Tab. 4 Četnost odpovědí na otázku č. 4.....</i>	<i>78</i>
<i>Tab. 5 Četnost odpovědí na otázku č. 5.....</i>	<i>79</i>
<i>Tab. 6 Četnost odpovědí na otázku č. 6.....</i>	<i>80</i>
<i>Tab. 7 Četnost odpovědí na otázku č. 7.....</i>	<i>81</i>
<i>Tab. 8 Četnost odpovědí na otázku č. 8.....</i>	<i>82</i>
<i>Tab. 9 Četnost odpovědí na otázku č. 9.....</i>	<i>83</i>
<i>Tab. 9a Kategorie odpovědí na otázku č. 9 - ano.....</i>	<i>84</i>
<i>Tab. 10 Kontingenční tabulka Chí-kvadrát.....</i>	<i>85</i>

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf. Pohlaví respondentů.....</i>	74
<i>Graf. Věk respondentů.....</i>	75
<i>Graf. Délka trvání služebního poměru .....</i>	75
<i>Graf. 1 Četnost odpovědí na otázku č. 1.....</i>	76
<i>Graf. 2 Četnost odpovědí na otázku č. 2.....</i>	77
<i>Graf. 3 Četnost odpovědí na otázku č. 3.....</i>	78
<i>Graf. 4 Četnost odpovědí na otázku č. 4.....</i>	79
<i>Graf. 5 Četnost odpovědí na otázku č. 5.....</i>	80
<i>Graf. 6 Četnost odpovědí na otázku č. 6.....</i>	81
<i>Graf. 7 Četnost odpovědí na otázku č. 7.....</i>	82
<i>Graf. 8 Četnost odpovědí na otázku č. 8.....</i>	82
<i>Graf. 9 Četnost odpovědí na otázku č. 9.....</i>	83
<i>Graf. 9a Četnost odpovědí v kategoriích.....</i>	84

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Místa konání shromáždění na mapě ČR .....</i>	97
<i>Obr. 2 Mapa místa konání shromáždění v Kopřivnici .....</i>	97
<i>Obr. 3 Mapa místa konání shromáždění v Příboru .....</i>	98

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: Ukázka nacistické symboliky zneužívané pravicovými extremisty.

Příloha II: Ukázka runové symboliky.

Příloha III: Ukázka další symboliky užívané českými pravicovými extremisty a radikály.

Příloha IV: Ukázka symboliky ultrapravicových skinheads.

Příloha V: Ukázka znaků a symboliky ultrapravicových politických subjektů v ČR.

Příloha VI: Ukázka komunistické a anarchistické symboliky.

Příloha VII: Ukázka symboliky levicově orientovaných skinheads a militantních ekoanarchistických a radikálně ekologických skupin.

Příloha VIII: Ukázka symboliky náboženských hnutí a sekt, ukázka teroristické symboliky.

Příloha IX: Orientační kalendář rizikových dní.

Příloha X: Dotazník

PŘÍLOHA I

znak NSDAP

znak SS

znak SA

znak
Hitlerjugend

Německo
1933–1935

Německo
1922–1933

Německo
1935–1945

Německo
1935–1945

Německo
1935–1945

Německo
1867–1921

hákový kříž
(svastika)

sluneční kruh
„Sonnenrad“)

nacistický
železný kříž

Nacistická
orlice

SS
Totenkopf

PŘÍLOHA II

Sig Rune

Odal Rune

Odal Rune

Leben Rune

Leben Rune

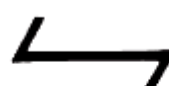
Todes Rune

Tyr-Rune

Ger-Rune

Opfer-Rune

Eif-Rune

Hagal-Rune

Heilszeichen

Vlčí hák

Písmeno	Runa	Jméno	Písmeno	Runa	Jméno
F		Fehu	Z		Mannaz
U		Uruz	L		Laguz
TH		Thurisaz	G		Gebo
A		Ás	W		Wunjo
R		Raidó	J		Jera
K		Kaunaz	Y		Eihwaz
H		Hagalaz	P		Perth
N		Nauthz	A		Algiz
I		Isa	E		Ehwaz
S		Sowelu	NG		Inguz
T		Teiwaz	D		Dagaz
B		Berkana	O		Odal

FUTHARK

PŘÍLOHA III

Kladivo
a meč

triskele

triskele

triskele

keltský kříž

keltský kříž
u pravicově
extremistických
skinheads

Německá
pracovní
fronta (DAF)

Thorovo
kladivo

Protectorát
Čechy
a Morava

Národní
soulučenství

PŘÍLOHA IV

symbol
White Power

jeden ze
symbolů
Anti-Antifa

symbol Rock
Against
Communism

jeden
ze symbolů
GNLS

Skrewdriver

Landser

častý symbol
Blood & Honour

častý symbol
Combat 18

Hammerskins
Nation

Hammerskins
Nation

Hammerskins
Nation

Aryan
Resistance

Národní
odpor

PŘÍLOHA V

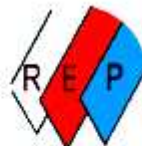
Národní
sjednocení

Dělnická
strana

České hnutí za
Národní jednotu

Republikáni
Miroslava
Sládka

Vlastenecká
fronta

Národní
strana

Právo
a spravedlnost

organizace
Národní čest

PŘÍLOHA VI

Komunistická symbolika

symbol
komunismu

Komunistický
svaz mládeže

Komunistická
strana
Československa

KSČ
Československá
strana práce

Liga
za 5. inter-
nacionálu

Anarchistická symbolika

organizace
Revo

černá anarchis-
tická vlajka

Anarchosyndika-
-listická vlajka

Anarchosyndika-
-listická hvězda

Anarchistické
„A“ v kruhu

anarcho-
punkové „A“

jeden ze symbolů
GNWP

symbol
squattingu

Federace
anarchistic-
kých skupin

antifašistická
akce

anarchistická
federace

Anarcho-
komunistická
alternativa

Anarcho-
feministická
skupina

PŘÍLOHA VII

Symbolika levicově orientovaných skinheads

symbol
SHARP

symbol RASH
skinheads

SKINHEADS
AGAINST

RACIAL
PREJUDICE

New Jersey

Symbolika militantních ekoanarchistických a radikálně ekologických skupin

symbol Země
predevším!
Earth First!

symbol Earth
First!

Fronta
osvobození
zvířat

symbolika
Fronty
osvobození
zvířat

SMĚRNICE A.L.F.

Fronta
osvobození
zvířat

Organizace Green Peace

PŘÍLOHA VIII

Symbolika náboženských hnutí a sekt

Hnutí Grálu

Hnutí Haré Kršna

Imanuelité

Církev Sjednocení

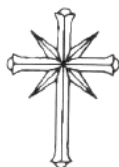
RODINA – Boží děti

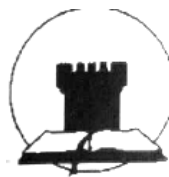
SATANISMUS – obrácený pentagram (Bafomet)

Scientologická církev

Svědkové Jehovovi – Strážná věž

Symbolika teroristických organizací

znak Strany islámského osvobození

znaky používané sítě al-Kajdá

znak al-Kajdy pro džihád v Iráku

pravděpodob. znak Výboru al-Kajdy

znak organizace Hamás

znak organizace Hizballáh

znak GIA

znak GSPC

znak Muslimského bratrstva

PŘÍLOHA IX

ORIENTAČNÍ KALENDÁŘ RIZIKOVÝCH DNÍ

LEDEN

18. 1. 1941 první transport plzeňských Židů do koncentračního tábora. Možnosti antisemitických demonstrací.

27. 1. Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti.

30. 1. 1933 Adolf Hitler jmenován říšským kancléřem.

ÚNOR

13. 2. 1945 Bombardování Drážďan angloamerickým letectvem, neonacistické akce v Drážďanech (účastní se jich i čeští neonacisté). Dobyť Budapešti sovětskou armádou, pravidelné mezinárodní setkání neonacistů v Budapešti „Day of Honour“ (účastní se ho čeští neonacisté).

BŘEZEN

15. 3. 1939 Nacistická okupace ČSR.

29. 3. 1899 Zavražděna Anežka Hružová v Polné. Za vraždu byl neprávem odsouzen Žid Leopold Hilsner.

30. 3. 2004 Smrt Romana „Elmara“ Skružného (neonacista).

DUBEN

8. 4. Mezinárodní den Romů.

8.–16. 4. 2009 Židovský svátek Pesach (datum se určuje podle hebrejského kalendáře).

15. 4. 1948 Smrt Radoly Gajdy. Obvykle připomínána v Praze na Olšanech příznivci nacionalistické Vlastenecké fronty.

20. 4. 1889 Narození Adolfa Hitlera.

30. 4. 1945 Smrt Adolfa Hitlera (možné kolize se „svátkem čarodějnic“).

KVĚTEN

1. 5. 1933 Adolf Hitler vyhlásil 1. květen za „Den národní práce“, proto i neonacisté pořádají prvomájové demonstrace.

8. 5. 1945 Porážka Německa ve 2. světové válce, neonacisté den chápou jako závazek tuto porážku odčinit nebo jako vzpomínku na padlé.

10. 5. 1941 Let Rudolfa Hesse (neonacistická ikona) do Velké Británie s údajným „mírovým“ poselstvím. 2006 Smrt Petra „Sumce“ Chytila (významná postava hooligans Brno).

14. 5. 1948 Vznik státu Izrael (možnost ohlášených nebo i spontánních demonstrací se zastřeným účelem „za mír“, „proti válce“ apod.).

16. 5. 1999 Smrt Miloše Reha (neonacista, pietní akce v Mostě a Litvínově).

27. 5. 1942 Atentát na Reinharda Hendricha.

ČERVEN

21./22. 6. Letní slunovrat (starogermánská tradice).

27. 6. 1945 Smrt Emila Háchy (Praha).

30. 6. 1934 „Noc dlouhých nožů“ v nacistickém Německu.

ČERVENEC

20. 7. 2001 Vražda Roma Oty Absolona ve Svitavách, využíváno jako připomínka údajného justičního omylu na odsouzeném vrahovi – neonacistovi Vlastimilu Pechancovi.

SRPEN

11. 8. 1957 Narození Iana Stuarda (neonacista, hudebník).

17. 8. 1987 Smrt Rudolfa Hesse (v neonacistické terminologii „poslední oběť 2. světové války“), pochody v Německu (pokud jsou povoleny, tak hlavně ve Wunsiedelu).

21. 8. 1968 Okupace ČSSR státy Varšavské smlouvy.

ZÁŘÍ

1. 9. 1939 začátek 2. světové války.

24. 9. 1993 Smrt Iana Stuarda.

28. 9. výročí úmrtí sv. Václava.

ŘÍJEN

25. 10. 2008 Smrt Jana Strička (pietní akty v Rakovníku)

28. 10. 1918 Vznik Československé republiky; 1922 pochod fašistů v čele s Benitem Mussolinim na Řím (možnost demonstrací radikálně nacionalistických, ale i neonacistických uskupení).

30. 10. 1932 Narození Romana „Elmara“ Skružného.

LISTOPAD

9. 11. 1923 neúspěšný pokus NSDAP o nacistický puč v Mnichově – využíváno jako vzpomínka na padlé v nacistickém a neonacistickém hnutí; 1925 založení jednotek SS; V noci z 9. na 10. 11. 1938 se v Německu, k němu připojenému Rakousku a v tzv. Sudetech uskutečnil protižidovský pogrom, tzv. „křišťálová noc“ (KRISTALLNACHT)

17. 11. 1939 Nacistická protistudentská represe; 1989 Pád komunismu, státní svátek, možnost demonstrací kritizujících polistopadový systém.

20. 11. 1975 Smrt Francisca Franca (národní korporativismus, DS)

PROSINEC

5. 12. 1992 Smrt Daniela Hejdánka (neonacista, skinhead – pietní akce v Pardubicích).

8. 12. 1984 „Den mučedníků“ („Martyrs' Day“), zabití neonacistického teroristy Roberta J. Matthewse z organizace The Order agenty FBI.

10. 12. 2006 Smrt Augusto Pinocheta (národní korporativismus, DS)

21./22. 12 Zimní slunovrat (starogermánská tradice)

PŘÍLOHA X

DOTAZNÍK

Vámi zvolenou odpověď, prosím, označte v rámečku křížkem **x**.

Jste:

- muž
- žena

Věková kategorie:

- 21 – 30 let
- 31 – 40 let
- 41 – 50 let
- 51 a více let

Délka služebního poměru:

- 1 – 5 let
  - 6 – 10 let
  - 11 – 15 let
  - 16 – 20 let
  - 21 a více let
-

1. Setkal/a jste se při své práci s případy zahrnujícími projevy extremismu?

- ano
- ne

2. Řešil/a jste osobně za dobu trvání služebního poměru trestný čin či přestupek v souvislosti s extremismem?

- ano
- ne

3. Byl/a jste někdy ve službě přímo nasazen/a do akce proti extremistickým skupinám či akcí s rizikovými faktory extremismu?

- ano
- ne

4. Současné strategie a opatření Policie ČR v boji proti extremismu jsou podle Vás:

- plně dostačující
- spíše dostačující
- spíše nedostačující
- zásadně nedostačující
- nedokážu to posoudit, nevím

5. Myslíte si, že problematice extremismu je ze strany Policie ČR věnována dostatečná pozornost?

- ano, dostatečná
- ne, nedostatečná
- nevím

6. Současné znalosti příslušníků Policie ČR v oblasti problematiky extremismu jsou podle Vás:

- na velmi dobré úrovni, dostačující
- průměrné
- nedostatečné

7. Vnímáte extremismus v ČR jako závažný problém?

- ano
- ne
- nevím

8. Současná právní legislativa ČR v oblasti extremismu je podle Vás:

- plně dostačující
- spíše dostačující
- spíše nedostačující
- zásadně nedostačující
- nedokážu to posoudit, nevím

